

Uuring koolipuuviljakava hindamiseks

Aruanne Tervise Arengu Instituudile

Indrek Kask
GfK Custom Research Baltic
indrek.kask@gfk.com
Tel: +372 622 1821

Veebruar, 2012

Aruande sisu

Projekti andmed

Valimi kirjeldus

Uuringu üldkokkuvõte

Õpilaste sihtrühm

Õpetajate sihtrühm

Vahendajate sihtrühm

Projekti andmed

Uuringu eesmärk

Selgitada välja ja anda vastused järgmistele teemapüstitustele:

- koolipuuviljakava märgatavus;
- laste eelistused viljade ja marjade söömisel;
- koolide osalemine puuviljakavas ja sellega seonduvad probleemid;
- puuviljakava vajalikkus ja efektiivsus;
- puuviljakava rakendatavus ja vajadused.

Küsitlustöö vahemik

7. 12.2011 – 21.12.2011

Piirkond

Üle Eesti 5 regiooni vastavalt NUTS III jaotusele.

Küsitlustöö meetod

Isetäidetav ankeet paberkandjal (PAPI).

Sihtrühm

IV klassi õpilased, n=546;
õpetajad (I-IV klasside klassijuhatajad), n=105;
puuviljakava vahendajad (koolide direktorid, toitlustajad, varustajad, KOV), n=53.

Valimi kirjeldus

ÕPILASED	
	<i>N</i>
KOGU VALIM	546

SUGU	
Poiss	266
Tüdruk	277
Vastamata	3

PIIRKOND	
Põhja-Eesti	100
Lääne-Eesti	101
Kesk-Eesti	111
Kirde-Eesti	104
Lõuna-Eesti	130

KOOLI SUURUS	
kuni 100	83
101-500	141
üle 500	322

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS 1	
Jah	306
Ei	150
Ei oska öelda	90

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS 2	
Jah, osaleb	306
Ei, aga varem osalesime	73
Ei, aga tahaksime osaleda	68
Ei, ei plaani ka osaleda **	9
Ei oska öelda	90

ÕPETAJAD	
	<i>N</i>
KOGU VALIM	105

KLASSIJUHATAJA	
I klass	20
II klass	22
III klass	21
IV klass	31
Vastamata	11

PIIRKOND	
Põhja-Eesti **	16
Lääne-Eesti **	24
Kesk-Eesti **	17
Kirde-Eesti **	27
Lõuna-Eesti **	21

KOOLI SUURUS	
kuni 100 **	26
101-500 *	43
üle 500 **	36

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS 1	
Jah	65
Ei **	20
Ei oska öelda **	20

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS 2	
Jah, osaleb	65
Ei, aga varem osalesime **	6
Ei, aga tahaksime osaleda **	11
Ei, ei plaani ka osaleda **	3
Ei oska öelda **	20

VAHENDAJAD	
	<i>N</i>
KOGU VALIM	53

VASTAJA AMET	
Kooli direktor	3
Kooli juhtkonna esindaja	6
Toitlustusfirma esindaja	2
Söökla esindaja	11
KOV esindaja	0
MTÜ vm puuviljakava vahendaja esindaja	0
Muu	11
Vastamata	5

KOOLI SUURUS	
kuni 100 **	14
101-500 **	20
üle 500 **	19

PIIRKOND	
Põhja-Eesti **	11
Lääne-Eesti **	10
Kesk-Eesti **	10
Kirde-Eesti **	12
Lõuna-Eesti **	10

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS 1	
Jah *	31
Ei **	13
Ei oska öelda **	9

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS 2	
Jah, osaleb *	31
Ei, aga varem osalesime **	2
Ei, aga tahaksime osaleda **	9
Ei, ei plaani ka osaleda **	2
Ei oska öelda **	9

KOOLID	
	<i>N</i>
KOGU VALIM	27

KOOLI SUURUS	
üle 500	9
101-500	9
kuni 100	9

PIIRKOND	
Põhja-Eesti	5
Lääne-Eesti	6
Kesk-Eesti	5
Kirde-Eesti	5
Lõuna-Eesti	6

OSALEMINE KOOLIPUUVILJAKAVAS	
Jah	14
Ei	13

ÕPPEKEEL	
Eesti	21
Vene	6

Uuringu üldkokkuvõte

Uuringu üldkokkuvõte 1

Koolipuuviljakava märgatavus

Sõnum koolipuuviljakava (KPK) olemasolust on jõudnud nii õpilaste kui õpetajateni. 98% uuringus osalenud õpilastest teab KPK olemasolust ning 64% arvab, et see toimub tema koolis. Õpetajad on 100% teadlikud KPK-st ning 73% arvab, et see toimub tema koolis. "Puuviljaplakatit" on näinud 14% õpilastest ja 15% õpetajatest.

Laste harjumused viljade ja marjade söömisel

Ligikaudu pooled õpilased söövad koolis nii värskaid puuvilju kui köögivilju 1-2 päeva nädalas või vähem. Neid õpilasi, kes söövad puu- ja köögivilju iga koolipäev on vaid 15% ja 16%. Värskeid marju süüakse koolis veel harvemini, ligi pooled õpilastest ei söö koolis üldse värskaid marju. Samal ajal arvavad 37% õpilastest, et vilju ja marju peaks sööma 3-5 portsjonit päevas.

Kodus söövad õpilased värskaid puuvilju rohkem, 5-6 päeval nädalas või rohkem teeb seda 60% õpilastest. Värskeid köögivilju sööb kodus 5-6 päeval nädalas või rohkem 43% õpilastest. Ka värskaid marju süüakse kodus rohkem kui koolis, kuid tunduvat vähem kui puu- ja köögivilju, 47% õpilastest teeb seda 1-2 päeval nädalas või vähem.

Puuviljadest on laste lemmikud arbuus, mandariin ja õun. Köögiviljad eelistatakse kurki, herneid, porgandit ja tomatit ning õpilaste lemmikmarjad on maasikad, vaarikad ja viinamarjad.

Koolide osalemine koolipuuviljakavas ja sellega seonduvad probleemid

Valimisse sattunud koolide toitlustuse korraldajatest ütleb 58%, et nende poolt esindatud kool osaleb KPK-s, ning 17% ei osale, kuid tahaks selles osaleda. Võrdlemisi suur hulk on neid, kes ei oska antud küsimusele vastata (19%), mis võib viidata sellele, et liitumise osas ollakse kahevahel või ei olda KPK-st piisavalt teadlikud. Kindla "ei" on andnud vaid väike osa toitlustuse korraldajatest (6%).

Uuringu üldkokkuvõte 2

KPK-s osalevates koolides vastutab selle vahendamise eest toitlustaja (53%), kool (22%) või kohalik omavalitsus (19%). Viimane on iseloomulik enamasti väikestele koolidele.

Liitumisega ja selles osalemisega seotud korraldust hinnatakse KPK vahendajate poolt lihtsaks (87%). Liitumisel tuli ette takistusi 3% vahendajatest, kuid need ei olnud väga keerulised. Takistusena, miks osad koolid pole seni KPK-ga liitunud nimetasid toitlustuse eest vastutajad vaba-tekst vastustena peamiselt asjaolu, et antud informatsioon pole nendeni jõudnud ning puudu on reklaamist ja teavitusest.

Koolipuuviljakava vajalikkus ja efektiivsus

KPK vajalikkuses on veendunud nii selles osalevate koolide õpetajad kui KPK vahendajad. KPK on õpetajate hinnangul vajalik peamiselt sellepärast, et nii saavad õpilased rohkem puu- ja köögivilju ning on õpilasi, kelle kodune olukord ei võimalda piisavalt puu- ja köögiviljade söömist. Samad argumendid on kõige sagedamini toonud välja ka KPK vahendajad.

KPK-s osalevate koolide õpetajatest on märganud viljade ja marjade pakkumist 78%. Enamasti on nad märganud, et puu- ja köögiviljade pakkumine on sagenenud.

KPK mõju väljendub õpilaste hinnangutes, mis on antud puuviljade pakkumise kohta ning samuti nende tarbimise kohta koolis. KPK-s osalevate koolide õpilased hindavad puuviljade valikut mõnevõrra paremaks. Kui mitteliitunud koolide õpilaste vastustes domineerib selgelt, et pakutakse vaid väikest valikut, siis liitunud koolide puhul annavad õpilased positiivsema hinnangu – siin domineerib arvamus, et pakutakse erinevaid puuvilju, aga neid võiks olla rohkem.

Kui vaadata puuviljade tarbimist õpilaste poolt koolis, siis mitteliitunud koolide puhul domineerib vastusevariant, et puuvilju tarbitakse paar korda kuus. Liitunud koolides tarbivad õpilased puuvilju mõnevõrra rohkem ning suurem osa antud vastustest näitavad tarbimist 1-2 päeva nädalas (41%) ja 3-4 päeva nädalas (24%).

Uuringu üldkokkuvõte 3

Koolipuuviljakava rakendatavus ja vajadused

Liitumist ja osalemist saab KPK vahendajate hinnangul lihtsamaks muuta peamiselt stardiraha andmisega. Samuti võiks riik enda peale võtta käibemaksu, mida praegusel hetkel ei tagastata. 29% vahendajatest arvab, et ei peaks tegema muudatusi, sest praegune korraldus on väga hea.

78% vahendajate arvates saab liitumist ja osalemist efektiivsemaks muuta nii, et lubada kasutada KPK raames pakutavaid vilju ja marju teatud juhtudel ka koos koolitoiduga (nt külmutatud marjad magustoidu peal). 41% hinnangul tuleks pöörata suuremat rõhku õpilaste harimisele puu- ja köögiviljade söömise kasulikkusest.

Olulisemad tegurid, mis peaks muutuma, et uued koolid liituks KPK-ga on toitlustuse korraldajate hinnangul prioriteetsuse järgi seotud esmajoones rahalise toetusega (nn stardiraha andmine, käibemaksu tasumine) ning asjaajamise lihtsustamisega (vähem bürokraatiat, koordinaator väljastpoolt kooli). Samuti oodatakse pakutavate viljade valiku ja koguse suurenemist võrreldes praegusega.

Uuringu tulemused üksikasjalikult

Õpilaste sihtrühm

Koolitoiduprogrammide teadlikkus

Koolitoidu programmide teadlikkus on õpilaste seas kõrge. 98% küsitletud õpilastest on kuulnud koolipiimaprogrammist ja 76% arvab, et see toimub tema koolis. Koolipiimaprogrammi teadlikkuse osas ei ole suuri kõikumisi soo, piirkonna, kooli suuruse ega koolipuuviljakavas (KPK) osalemise lõikes.

Märgatavaid erinevusi võib näha aga koolipiimaprogrammi toimumise hinnangutes oma koolis. Eristuvad Kesk- ja Lõuna-Eesti koolid, kus õpilaste hinnangul toimub koolipiimaprogramm tunduvalt sagedamini. Samuti on suurtes, üle 500 õpilasega koolides märgitud oluliselt sagedamini koolipiimaprogrammi toimumist.

98% õpilastest teab koolipuuviljakava olemasolust, 64% arvab, et see toimub tema koolis. Teistest märgatavalt rohkem arvatakse KPK toimumist oma koolis Põhja-Eestis (78%).¹⁾ Koolides, kus KPK ka tegelikult toimub, arvavad õpilased selle toimumist sagedamini (72%) kui KPK-s mitteosalevate koolide puhul (61%). Viimased on õpilased, kes arvavad, et KPK nende koolis toimub, aga tegelikult see nii ei ole.²⁾

Koolis on märgatud tervisliku toitumisega seotud plakateid küllaltki juhuslikult, hoolimata sellest, et KPK osalejate teadlikkuse tõstmiseks Euroopa Liidu rollist selles, on osalevatel koolidel kohustus paigaldada nähtavale kohale teavitav plakat (komisjoni määrus (EÜ) 288/2009 artikli 14 lõike 1). "Toidupüramiidi plakatit" on märganud 18% ja "Puuviljaplakatit" 14% õpilastest (sealhulgas 2% nende koolide õpilastest, kelle kool tegelikult selles ei osale). Teisi plakateid on märgatud vähem, üldse on tervisliku toitumisega seotud plakateid näinud 62% õpilastest.

¹⁾ Tulemuste tõlgendamisel tuleb arvesse võtta, et antud juhul peegeldavad need valimisse sattunud koolide osalemist puuviljakavas, sest nt. Põhja-Eestis sattus vastavaid koole valimisse 4 ja kõik on ka suured õpilaste arvu poolest. Ei saa teha kindlat üldistust, et Põhja-Eestis ongi rohkem liitunud koole.

²⁾ Tuleb arvestada, et vastajateks on neljanda klassi lapsed, kes on kuulnud puuviljakavast ja võivad ekslikult seostada seda oma kooliga.

Koolitoiduprogrammide teadlikkus: koolipiimaprogramm

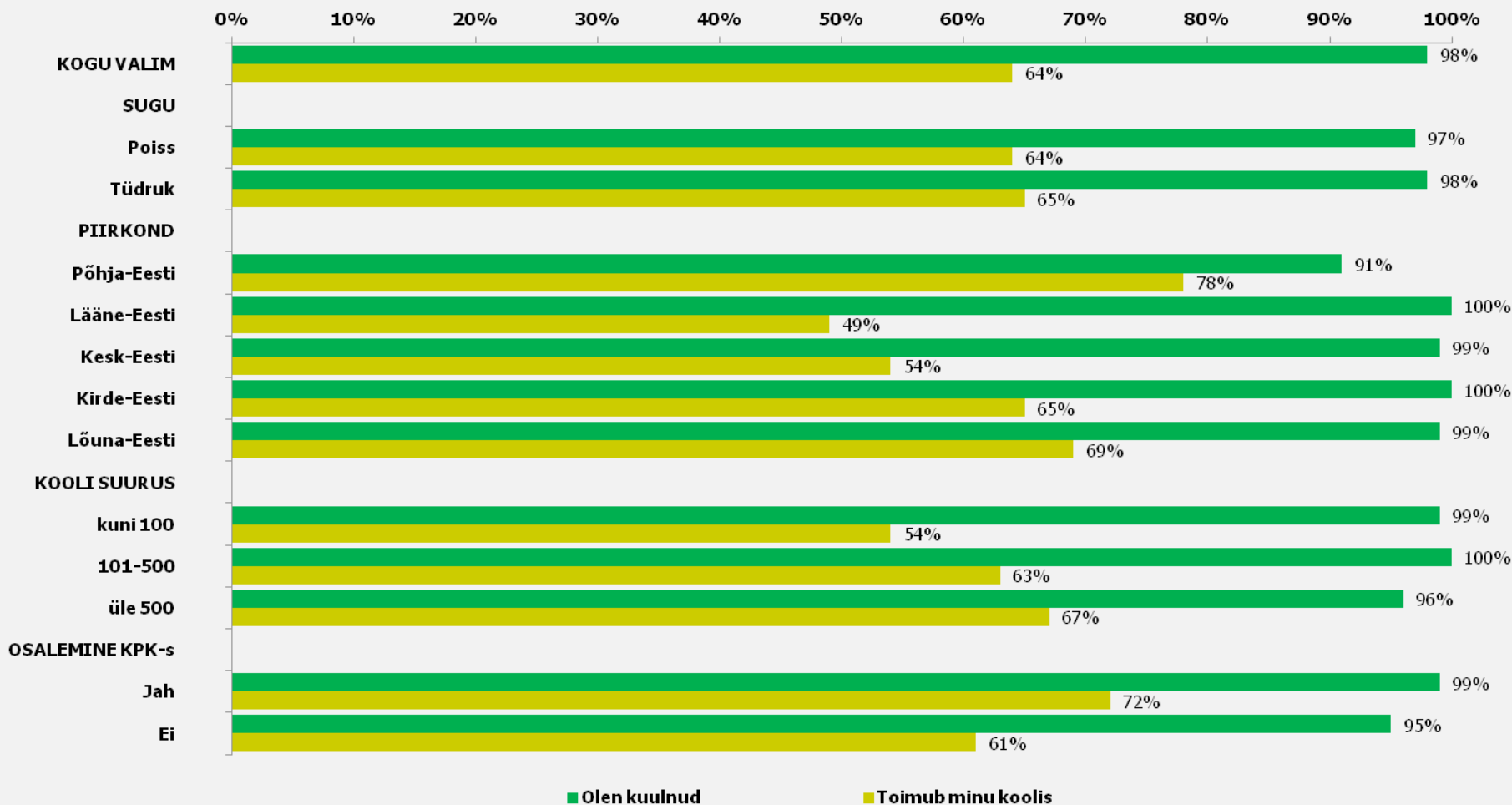
Milliseid koolitoiduprogramme Sa tead ja millised neist toimuvad Sinu koolis?

Õpilased, n = 546

Koolitoiduprogrammide teadlikkus: koolipuuviljakava

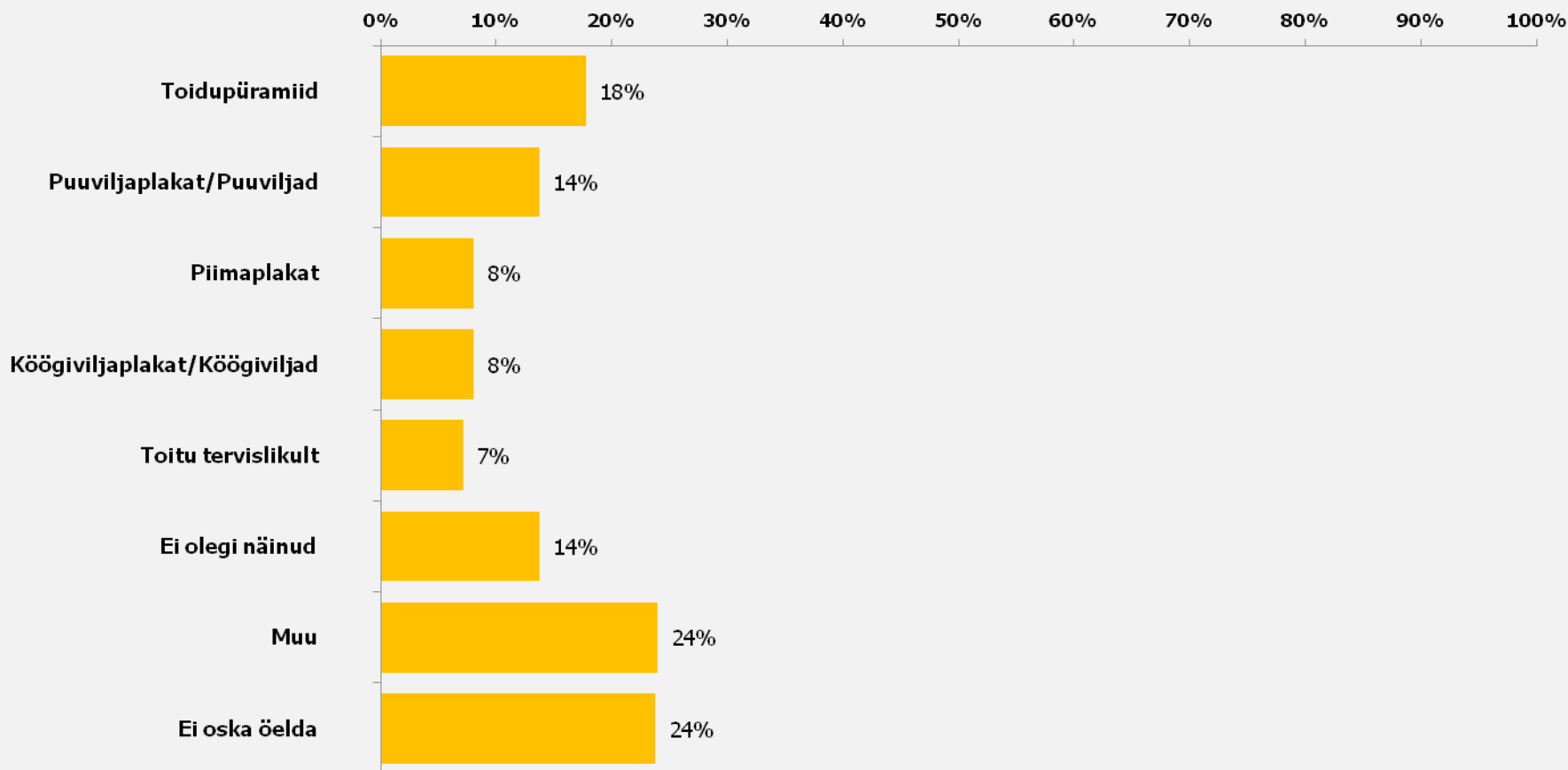
Milliseid koolitoiduprogramme Sa ja millised neist toimuvad Sinu koolis?

Õpilased, n = 546

Plakatite märkamine

Milliseid tervisliku toitumisega seotud plakateid oled oma koolis näinud? *Vaba-tekst vastused*

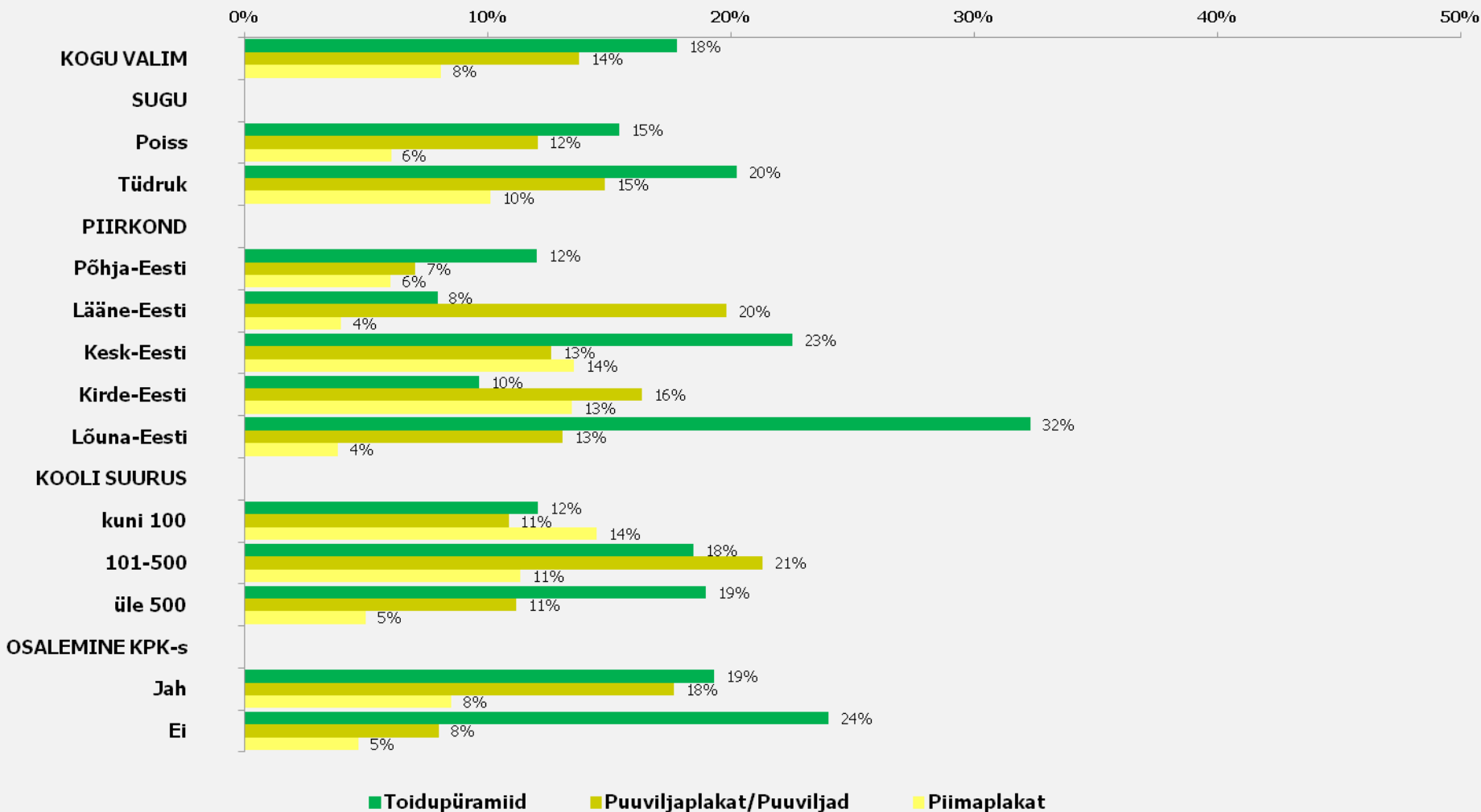

Õpilased, n = 546

GfK

Plakatite märkamine

Milliseid tervisliku toitumisega seotud plakateid oled oma koolis näinud? *Vaba –tekst vastused*

Õpilased, n = 546

Õpilaste toitumisharjused kodus ja koolis

Üldiselt söövad õpilased vilju ja marju kodus märgatavalt rohkem kui koolis. Värskeid puuvilju süüakse **koolis** enamasti 1-2 päeval nädalas või vähem (56%). 3-4 päeva nädalas või rohkem söövad puuvilju 39%, igal koolipäeval sööb koolis puuvilju vaid 15% õpilastest. Kui vaadata puuviljade tarbimist detailsemalt, siis mitteliitunud koolide puhul domineerivad vastajad, kes tarbivad puuvilju paar korda kuus (30%). Liitunud koolide puhul tarbivad õpilased puuvilju mõnevõrra rohkem ning suurem osa antud vastustest näitavad tarbimist 1-4 korda nädalas.

50% õpilastest sööb värskeid köögivilju koolis 1-2 korda nädalas või vähem, 23% sööb 3-4 päeval nädalas. Igal koolipäeval sööb puuvilju vaid 16% õpilastest.

Värskeid marju süüakse koolis kõige vähem. Domineerib vastajate rühm, kes ei söö üldse värskeid marju (47%). 35% teeb seda 1-2 päeva nädalas või vähem, sealhulgas 22% vaid paar korda kuus.

Kodus söövad õpilased värskeid puuvilju rohkem. 60% teeb seda 5-6 päeva nädalas või rohkem, sealhulgas 39% teeb seda iga päev.

Ka värskeid köögivilju süüakse kodus sagedamini, 39% õpilastest teeb seda 5-6 päeva nädalas või rohkem.

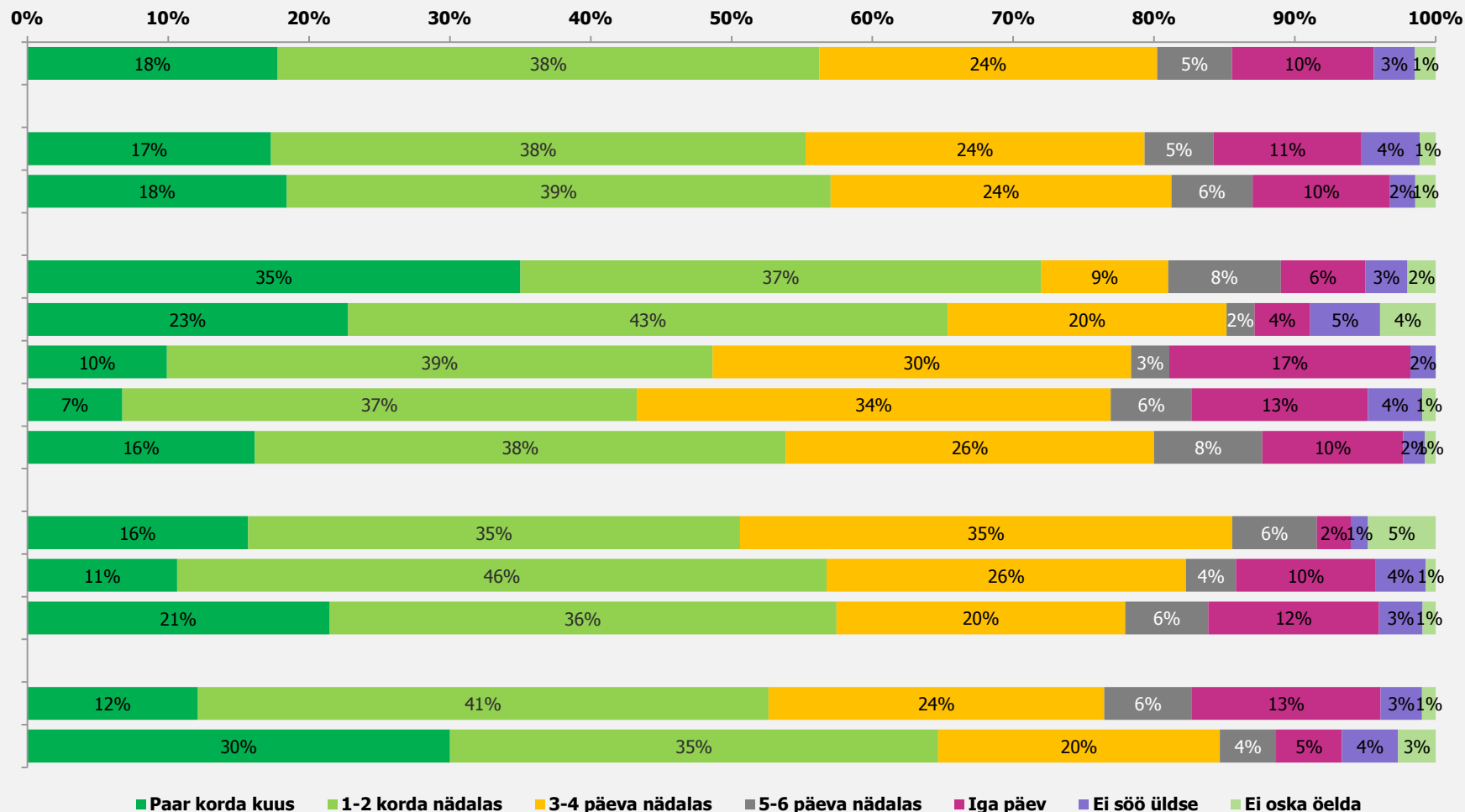
Marju süüakse kodus rohkem kui koolis, kuid neid süüakse ikkagi tunduvalt vähem kui puu- ja köögivilju. Enamasti tehakse seda 1-2 korda nädalas või vähem (47%), sealhulgas 26% teeb seda ainult paar korda kuus.

Värskete viljade ja marjade söömine: koolis

Kui sageli Sa sööd koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Puuviljad

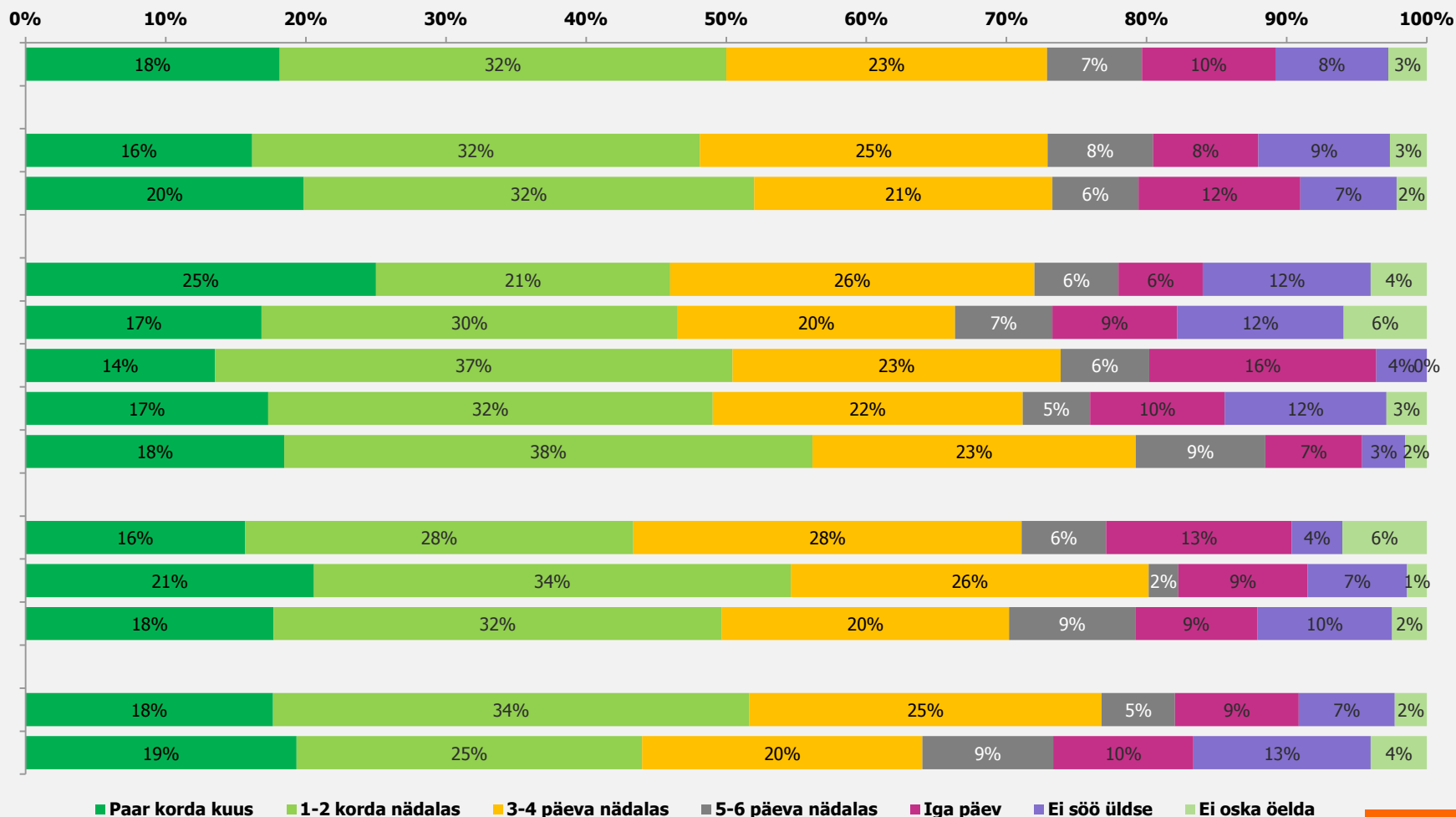
Õpilased, n = 546

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: koolis

Kui sageli Sa sööd koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Köögiviljad

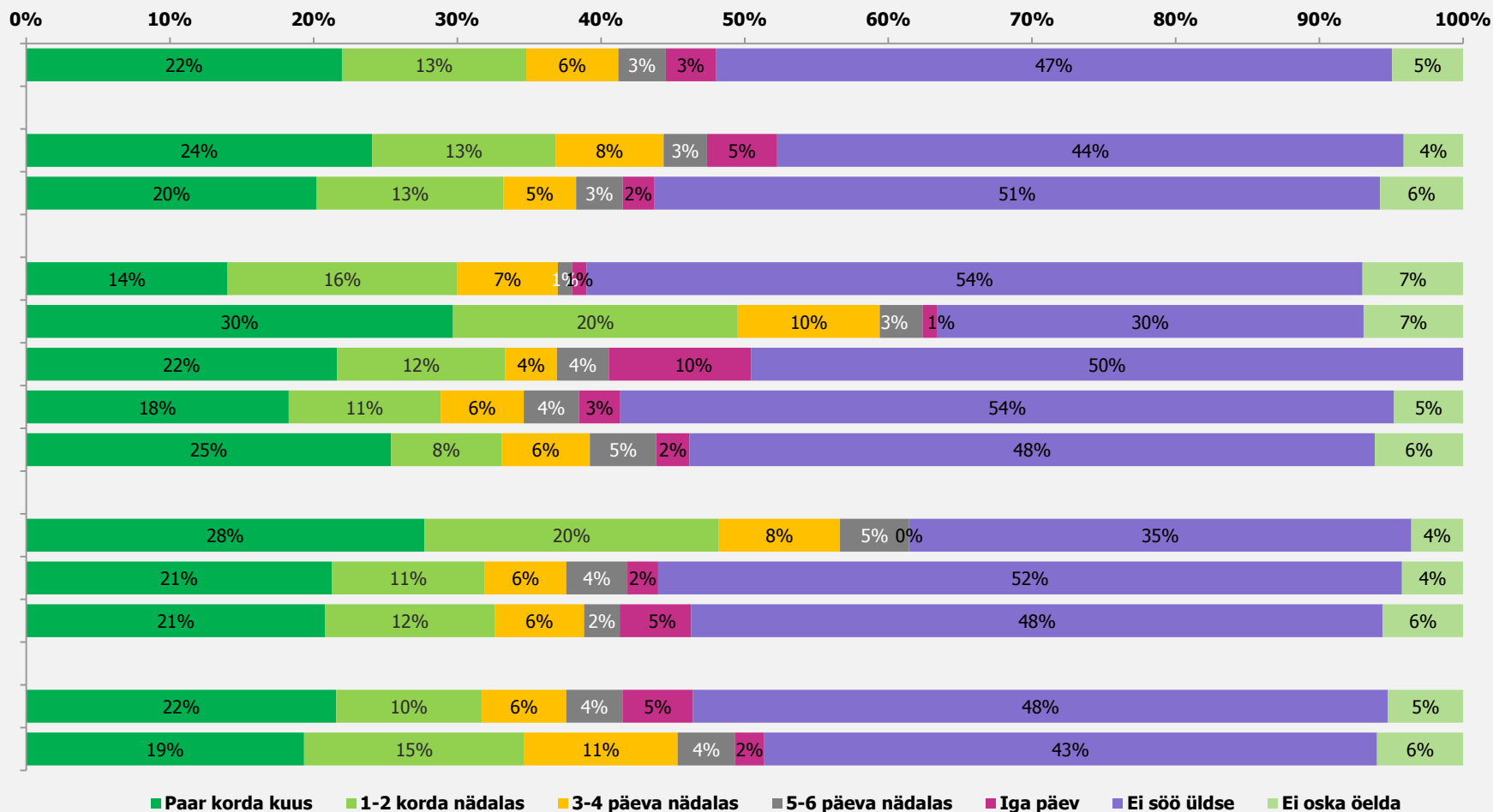
Õpilased, n = 546

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: koolis

Kui sageli Sa sööd koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Marjad

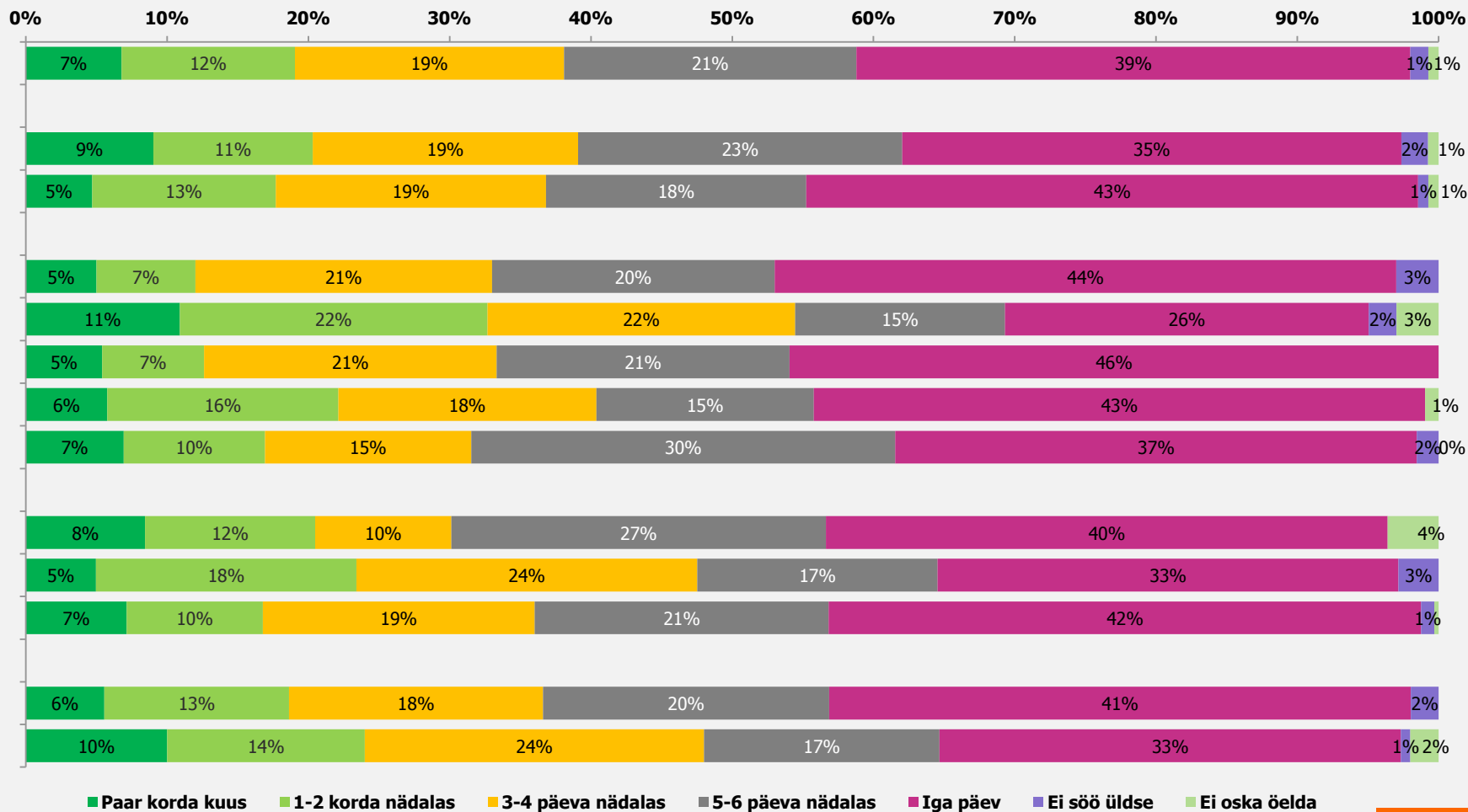
Õpilased, n = 546

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: kodus

Kui sageli Sa sööd koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Puuviljad

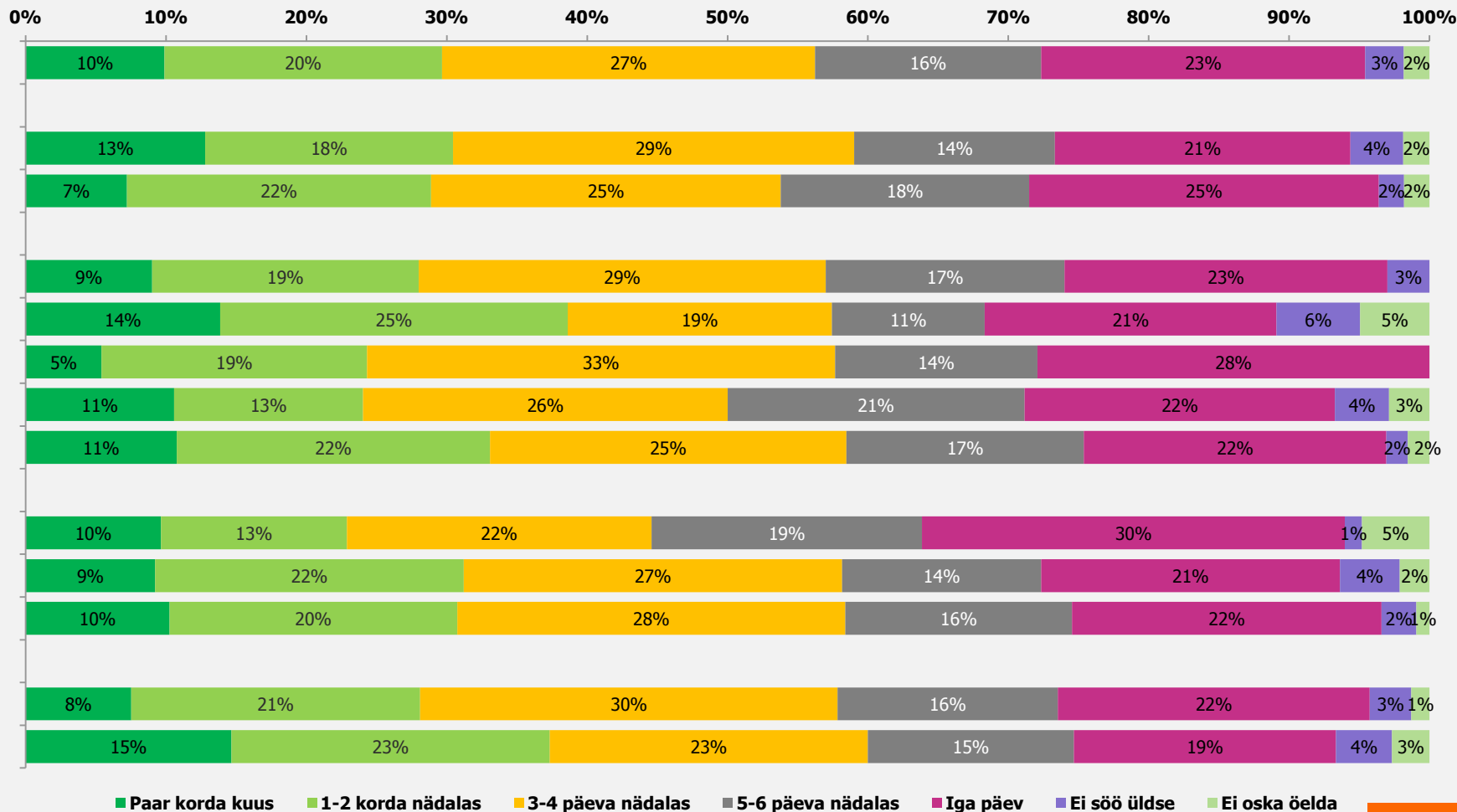
Õpilased, n = 546

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: kodus

Kui sageli Sa sööd koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Köögiviljad

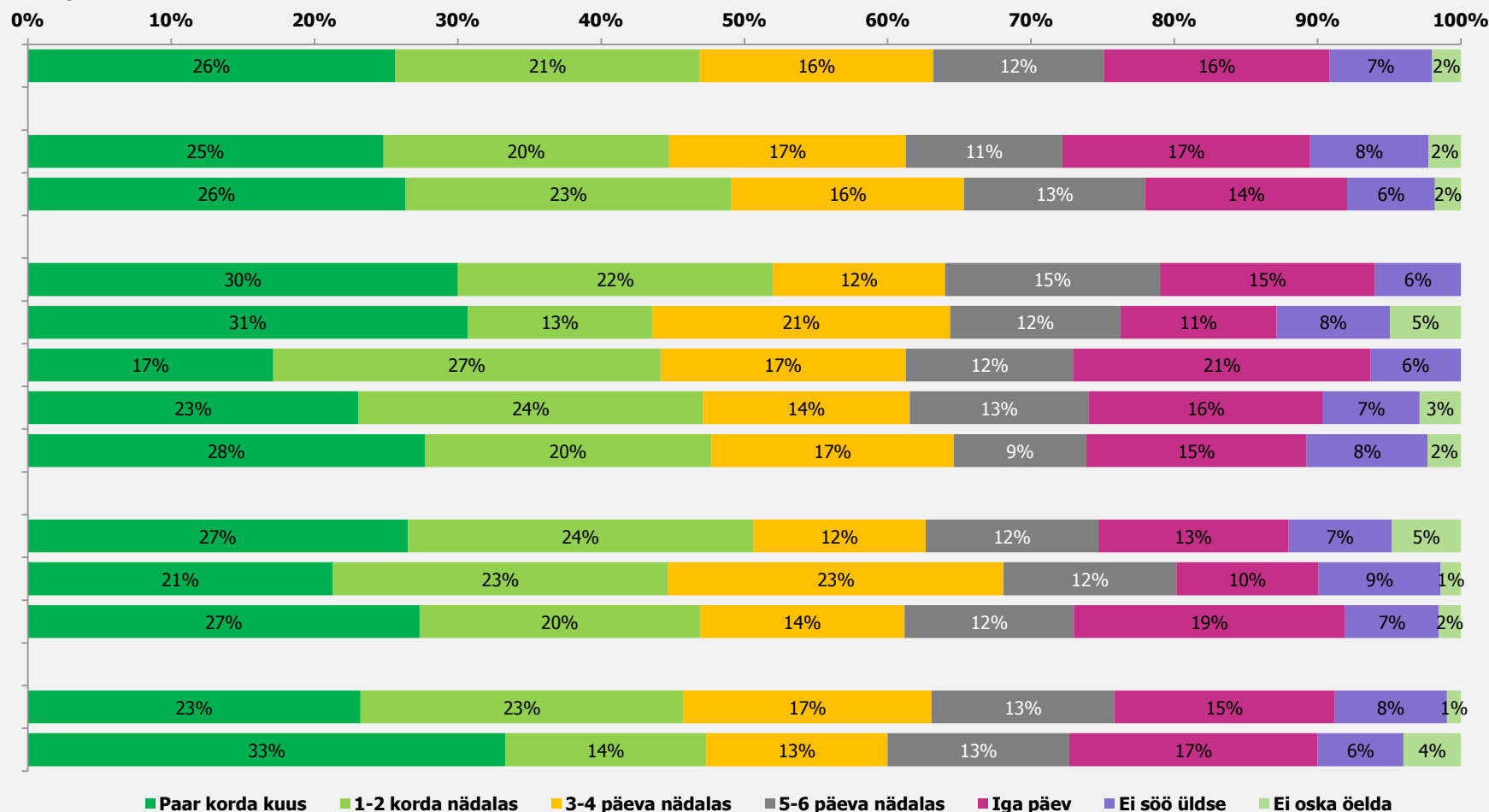
Õpilased, n = 546

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: kodus

Kui sageli Sa sööd koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Marjad

Õpilased, n = 546

GfK

Viljade ja marjade pakkumine koolis

Värskete viljade ja marjade pakkumine koolis on õpilaste hinnangul selgelt kas vähene või ebapiisav. Taoline hinnang on antud nii soo, piirkondade kui kooli suuruse lõikes. Olukord on veidi parem KPK-ga liitunud koolides.

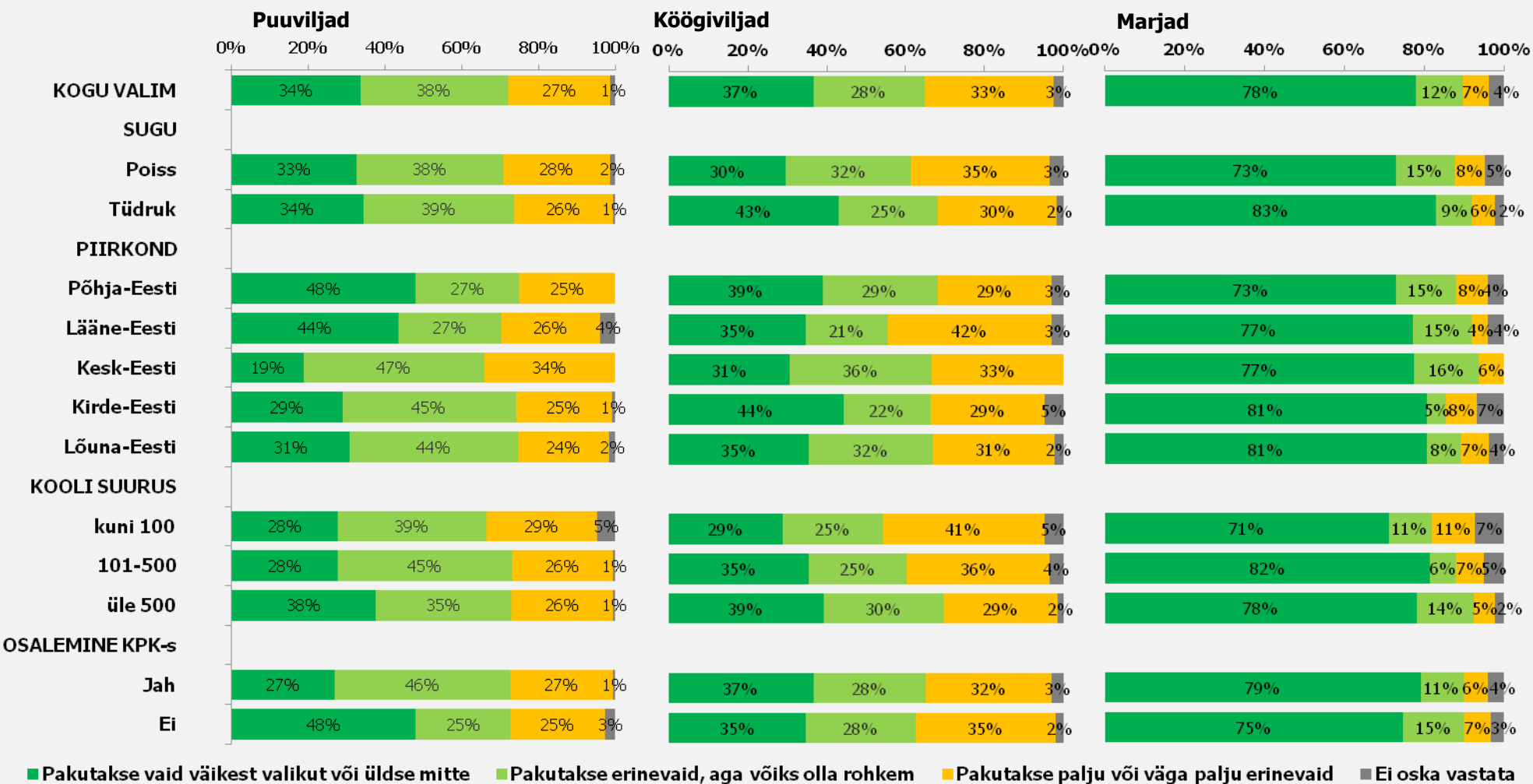
72% õpilaste hinnangul pakutakse värskaid puuvilju koolis kas vähe või ebapiisavalt. Üldse mitte või vaid väikest valikut pakutakse 34% õpilaste arvates. Vaadates statistilist olulisust antud küsimuse vastuste juures, siis ilmneb, et KPK-s osalevate koolide õpilased hindavad puuviljade valikut paremaks. 46% liitunud koolide õpilastest ütleb, et pakutakse erinevaid, aga võiks olla rohkem. Seevastu mitteliitunud koolide õpilased ütlevad selgelt, et pakutakse vaid väikest valikut (samuti 46%).

Värskete köögiviljade pakkumist koolides hinnatakse küllaltki sarnaselt, valik on väike või ebapiisav 65% õpilaste arvates. Olukord on natuke parem KPK-ga liitunud koolides.

Värskete marjade pakkumine on õpilaste hinnangul kõige viletsam. Valik on väike või ebapiisav 90% õpilaste arvates. Eriti tunnevad marjadest puudust tüdrukud, kellest 68% ütleb, et neid ei pakuta üldse.

Viljade ja marjade pakkumine koolis

Kas Teie arvates pakutakse koolis piisavalt erinevaid värskaid puu- ja köögivilju, marju?

Õpilased, n = 546

GfK

Hinnangud viljade ja marjade maitsele ning söömise vajadusele

Puuviljadest on laste lemmikud arbuus, mandariin ja õun, neid hinnatakse väga maitsvaks 85-89% õpilaste poolt. Neid puuvilju on kõik uuringus osalenud õpilased söönud. Puuviljad, mis on võõramad ja mida pole paljud proovinud, saavad ka sööjate poolt kehvemad hinnangud maitsele (pomel, greip, aprikoos, melon ja nektariin).

Köögiviljade puhul on samuti märgata seost nende söömisharjumuse ja maitse vahel. Paremini maitsevad tuntud ja proovitud köögiviljad nagu kurk, herned, porgand ja tomat, mida hindavad väga maitsvaks 56-78% õpilastest. Neid köögivilju on kõik uuringus osalenud õpilased proovinud.

Viljad, mida pole paljud proovinud saavad ka maitse osas madalamad hinnangud (nt. naeris, brokoli, baklažaan, nuikapsas).

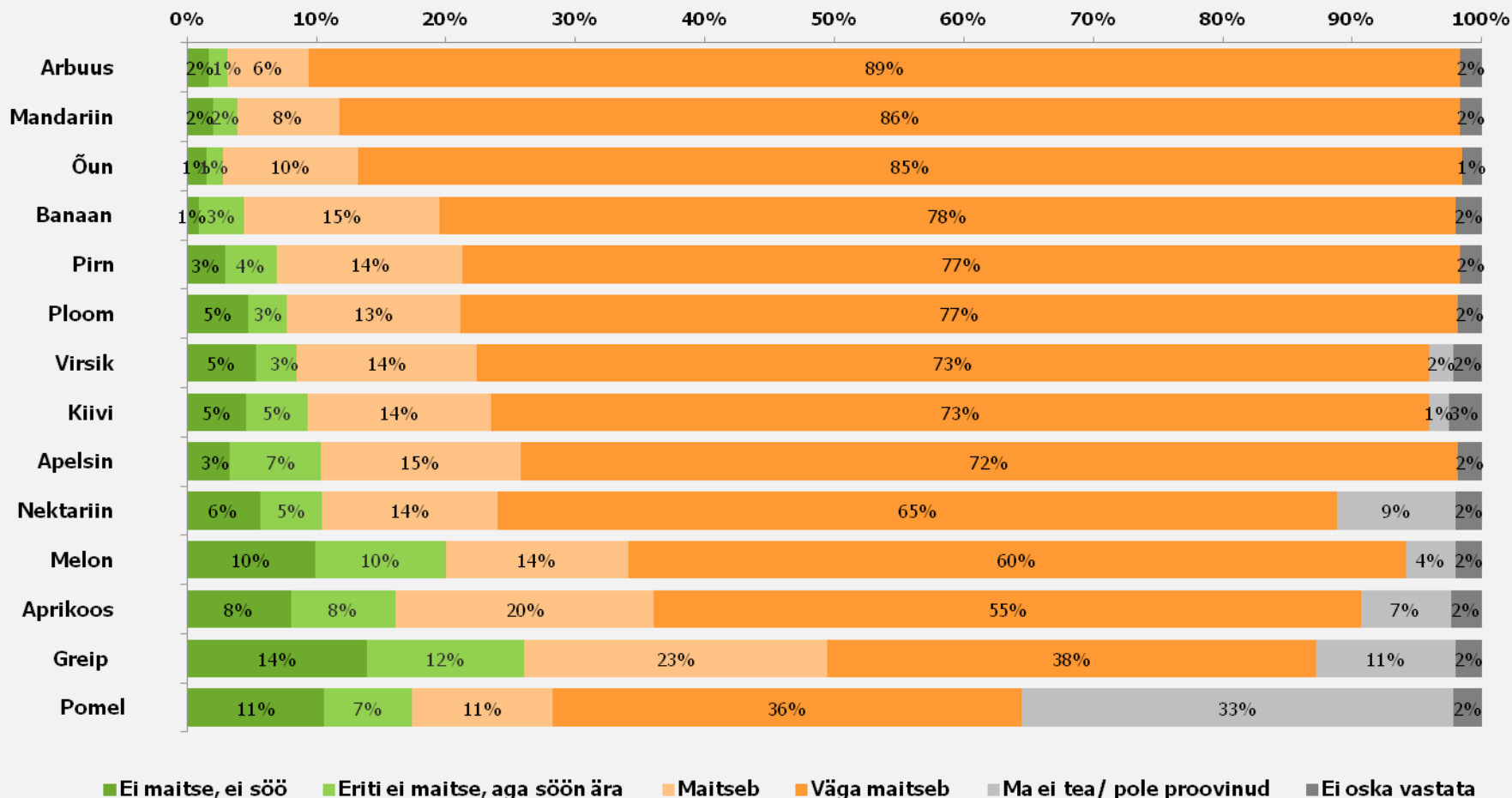
Kõige rohkem meeldivad õpilastele marjad. Nende lemmikud on maasikad, vaarikad ja viinamarjad, need maitsevad väga 85-91% õpilastest. Samuti on kõik õpilased neid ka söönud. Mõrkjama või hapukama maitsega marjad nagu jõhvikad, pohlad ja astelpajumarjad saavad õpilastelt rohkem negatiivseid hinnanguid. Samuti ei eelistata kuivatatud marju ja puuvilju.

Õpilased saavad puu- ja köögiviljade ning marjade söömise vajadusest hästi aru ning arvavad, et neid peaks sööma kas 3-5 portsjonit ehk peotäit päevas (37%) või 1-2 portsjonit päevas (31%).

Viljade ja marjade söömise vajalikkuse põhjustest tuuakse sagedamini välja, et need on tervisele kasulikud (45%), need annavad vitamiine (34%) ja et olla terve (21%) õpilastest.

Puuviljad: hinnangud maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Õpilased, n = 546

Puuviljad: keskmine hinnang maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Keskmine hinnang 4 palli skaalal

	Arbuus	Õun	Mandariin	Banaan	Pirn	Ploom	Virsik	Kiivi	Apelsin	Nektariin	Aprikoos	Melon	Pomel	Greip
KOGU VALIM	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,3	3,3	3,1	3,0
SUGU														
Poiss	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5	3,6	3,5	3,2	3,3	3,0	2,9
Tüdruk	3,9	3,9	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,6	3,5	3,4	3,3	3,1
PIIRKOND														
Põhja-Eesti	3,8	3,8	3,8	3,8	3,6	3,5	3,6	3,5	3,6	3,6	3,5	3,4	3,3	3,0
Lääne-Eesti	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,5	3,2	3,2	3,0	2,9
Kesk-Eesti	3,9	4,0	3,9	3,8	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,3	3,2	3,1	3,1
Kirde-Eesti	4,0	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,7	3,7	3,6	3,7	3,5	3,6	3,1	3,2
Lõuna-Eesti	3,8	3,7	3,8	3,7	3,5	3,7	3,5	3,5	3,6	3,4	3,2	3,2	3,1	2,8
KOOLI SUURUS														
kuni 100	3,8	3,9	3,8	3,8	3,8	3,8	3,6	3,7	3,6	3,6	3,3	3,3	3,0	3,1
101-500	3,9	3,9	3,9	3,8	3,7	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,5	3,4	3,0	3,2
üle 500	3,8	3,8	3,8	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5	3,3	3,3	3,2	2,9
OSALEMINE KPK-s														
Jah	3,9	3,8	3,8	3,7	3,6	3,6	3,6	3,6	3,6	3,5	3,4	3,4	3,1	3,0
Ei	3,8	3,8	3,8	3,8	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,6	3,2	3,3	3,1	2,8

Väärtus on keskmisest väiksem statistiliselt (95% tõenäosusega)

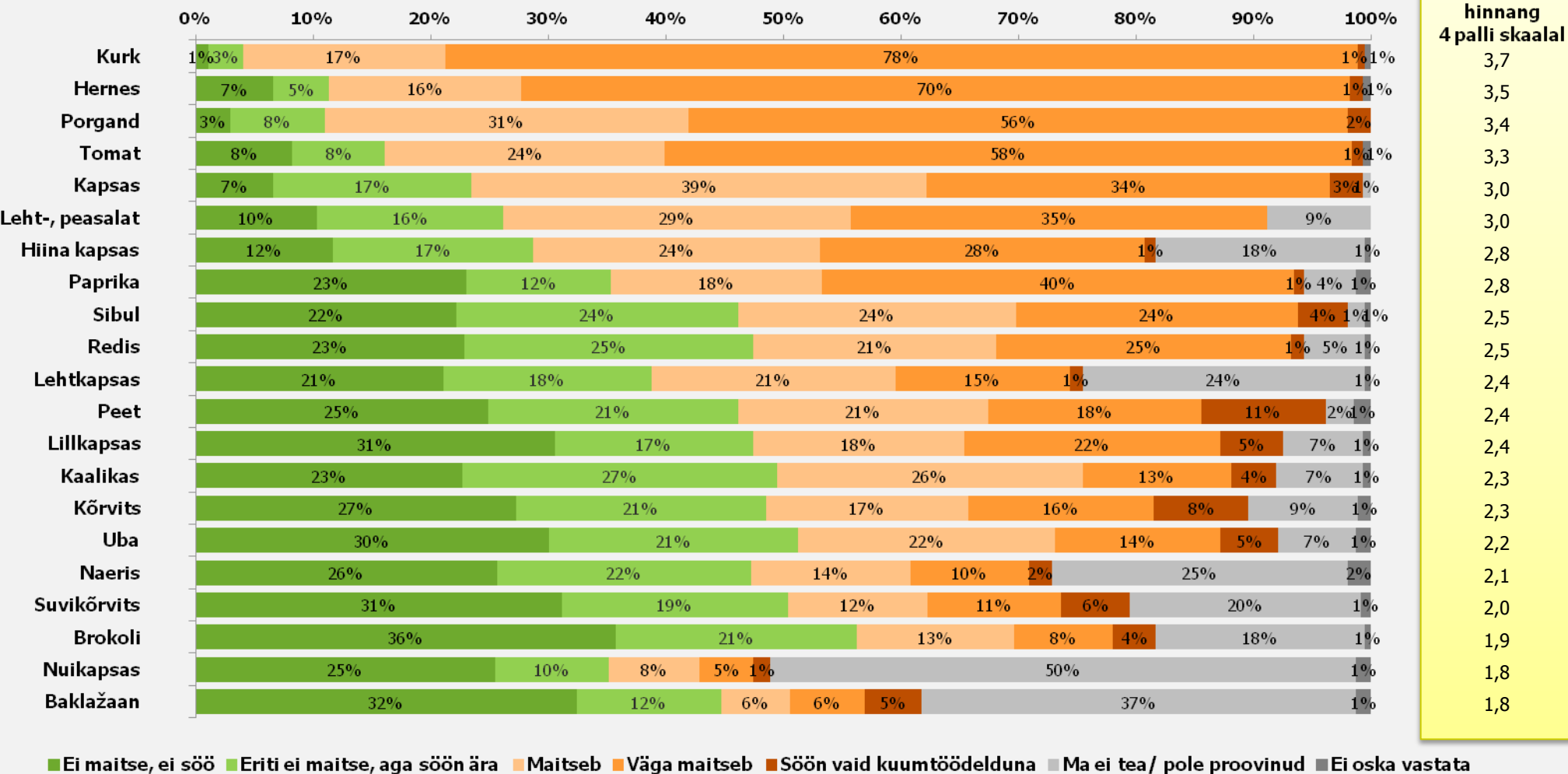
Väärtus on keskmisest suurem statistiliselt (95% tõenäosusega)

Õpilased, n = 546

GfK

Köögiviljad: hinnangud maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Õpilased, n = 546

GfK

Köögiviljad: keskmine hinnang maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Keskmine hinnang 4 palli skaalal

	Kurk	Hernes	Porgand	Tomat	Kapsas	Leht-, peasalat	Hiina kapsas	Paprika	Sibul	Redis
KOGU VALIM	3,7	3,5	3,4	3,3	3,0	3,0	2,8	2,8	2,5	2,5
SUGU										
Poiss	3,7	3,5	3,4	3,3	2,9	2,9	2,7	2,8	2,8	2,5
Tüdruk	3,8	3,6	3,5	3,4	3,2	3,0	3,0	2,8	2,3	2,5
PIIRKOND										
Põhja-Eesti	3,6	3,4	3,2	3,3	2,9	2,9	2,7	2,6	2,5	2,5
Lääne-Eesti	3,7	3,6	3,4	3,3	3,0	2,9	2,9	3,0	2,4	2,5
Kesk-Eesti	3,8	3,6	3,6	3,3	3,2	3,0	2,9	2,8	2,6	2,6
Kirde-Eesti	3,8	3,5	3,4	3,4	3,1	3,1	2,8	2,9	2,6	2,5
Lõuna-Eesti	3,8	3,6	3,4	3,3	3,1	3,0	2,9	2,7	2,5	2,5
KOOLI SUURUS										
kuni 100	3,8	3,7	3,6	3,5	3,2	3,2	3,1	2,8	2,7	2,7
101-500	3,7	3,6	3,4	3,4	2,9	2,9	2,8	2,9	2,5	2,4
üle 500	3,7	3,5	3,4	3,3	3,1	3,0	2,8	2,8	2,5	2,5
OSALEMINE KPK-s										
Jah	3,7	3,5	3,3	3,3	2,9	2,9	2,7	2,8	2,5	2,4
Ei	3,8	3,6	3,4	3,3	3,1	3,0	2,9	2,7	2,6	2,6

Väärtus on keskmisest väiksem statistiliselt (95% tõenäosusega)

Väärtus on keskmisest suurem statistiliselt (95% tõenäosusega)

Õpilased, n = 546

GfK

Köögiviljad: keskmine hinnang maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Keskmine hinnang 4 palli skaalal

	Lehtkapsas	Peet	Lillkapsas	Kaalikas	Kõrvits	Uba	Naeris	Suvikõrvits	Brokoli	Nuikapsas	Baklažaan
KOGU VALIM	2,4	2,4	2,4	2,3	2,3	2,2	2,1	2,0	1,9	1,8	1,8
SUGU											
Poiss	2,3	2,4	2,2	2,3	2,3	2,3	2,1	1,9	1,8	1,8	1,6
Tüdruk	2,4	2,3	2,4	2,4	2,2	2,2	2,1	2,2	2,0	1,8	1,9
PIIRKOND											
Põhja-Eesti	2,0	2,0	2,2	2,1	1,9	1,9	2,1	2,1	1,9	1,7	1,8
Lääne-Eesti	2,4	2,4	2,6	2,4	2,4	2,3	2,0	2,5	1,9	1,7	2,1
Kesk-Eesti	2,6	2,5	2,6	2,6	2,5	2,2	2,2	1,9	2,0	1,9	1,8
Kirde-Eesti	2,3	2,7	2,0	2,2	2,1	2,2	2,1	1,9	1,7	1,6	1,5
Lõuna-Eesti	2,5	2,4	2,4	2,3	2,4	2,4	2,1	2,0	2,1	2,1	1,8
KOOLI SUURUS											
kuni 100	2,5	2,5	2,6	2,5	2,5	2,4	2,2	2,1	2,0	2,1	1,9
101-500	2,1	2,5	2,2	2,2	2,2	2,2	2,1	1,9	1,7	1,6	1,6
üle 500	2,5	2,3	2,4	2,4	2,2	2,2	2,1	2,1	2,0	1,9	1,8
OSALEMINE KPK-s											
Jah	2,3	2,3	2,2	2,2	2,1	2,1	2,1	1,9	1,8	1,7	1,7
Ei	2,5	2,3	2,5	2,4	2,2	2,3	2,0	2,3	2,0	2,0	1,8

Väärtus on keskmisest väiksem statistiliselt (95%tõenäosusega)

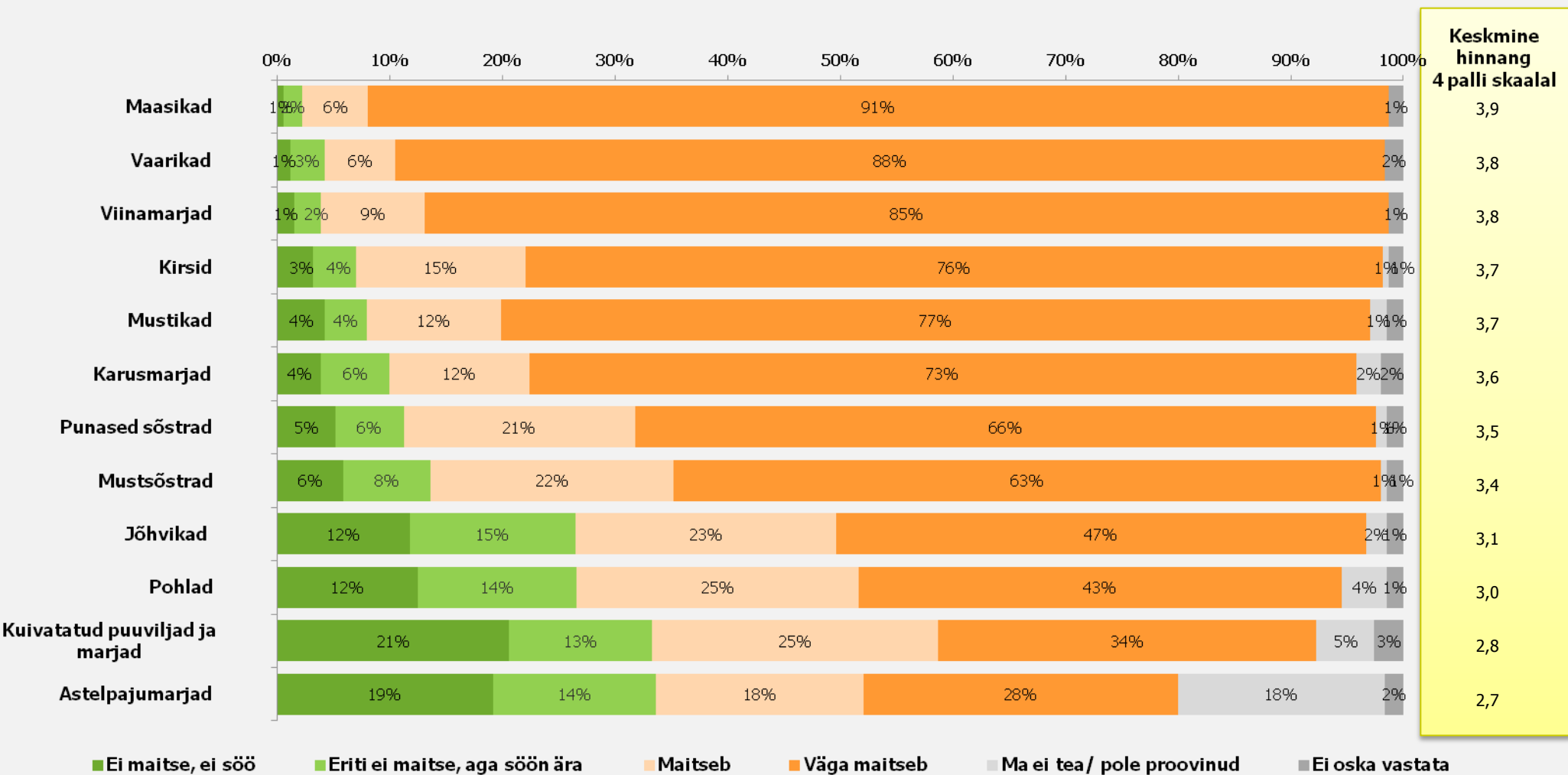
Väärtus on keskmisest suurem statistiliselt (95%tõenäosusega)

Õpilased, n = 546

GfK

Marjad: hinnangud maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Õpilased, n = 546

GfK

Marjad: keskmine hinnang maitsele

Hinda erinevate värskete viljade ja marjade maitsvust Sinu jaoks

Keskmine hinnang 4 palli skaalal

	Maasikad	Vaarikad	Viinamarjad	Kirsid	Mustikad	Karusmarjad	Punased sõstrad	Mustsõstrad	Jõhvikad	Pohlad	Kuivatatud puuviljad ja marjad	Astelpaju-marjad
KOGU VALIM	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,5	3,4	3,1	3,0	2,8	2,7
SUGU												
Poiss	3,9	3,8	3,8	3,6	3,6	3,5	3,4	3,4	3,1	3,1	2,7	2,7
Tüdruk	3,9	3,9	3,9	3,7	3,7	3,7	3,6	3,5	3,1	3,0	2,8	2,7
PIIRKOND												
Põhja-Eesti	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,5	3,4	3,3	3,0	3,0	2,6	2,5
Lääne-Eesti	3,9	3,8	3,8	3,6	3,7	3,7	3,5	3,4	3,1	3,0	2,8	2,7
Kesk-Eesti	3,9	3,9	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	3,6	3,2	3,1	3,0	2,8
Kirde-Eesti	4,0	3,9	3,8	3,7	3,7	3,7	3,5	3,5	3,0	3,1	2,7	2,5
Lõuna-Eesti	3,9	3,7	3,7	3,6	3,6	3,6	3,5	3,4	3,1	3,0	2,8	2,9
KOOLI SUURUS												
kuni 100	3,9	3,9	3,9	3,8	3,8	3,7	3,5	3,5	3,3	3,3	2,8	2,8
101-500	4,0	3,9	3,9	3,7	3,8	3,7	3,6	3,6	3,2	3,1	2,7	2,6
üle 500	3,8	3,8	3,8	3,6	3,6	3,6	3,5	3,4	3,0	3,0	2,8	2,7
OSALEMINE KPK-s												
Jah	3,9	3,8	3,8	3,7	3,7	3,6	3,5	3,5	3,0	3,0	2,7	2,6
Ei	3,9	3,9	3,8	3,5	3,7	3,6	3,4	3,3	3,1	3,0	2,8	2,7

Väärtus on keskmisest väiksem statistiliselt (95% tõenäosusega)

Väärtus on keskmisest suurem statistiliselt (95% tõenäosusega)

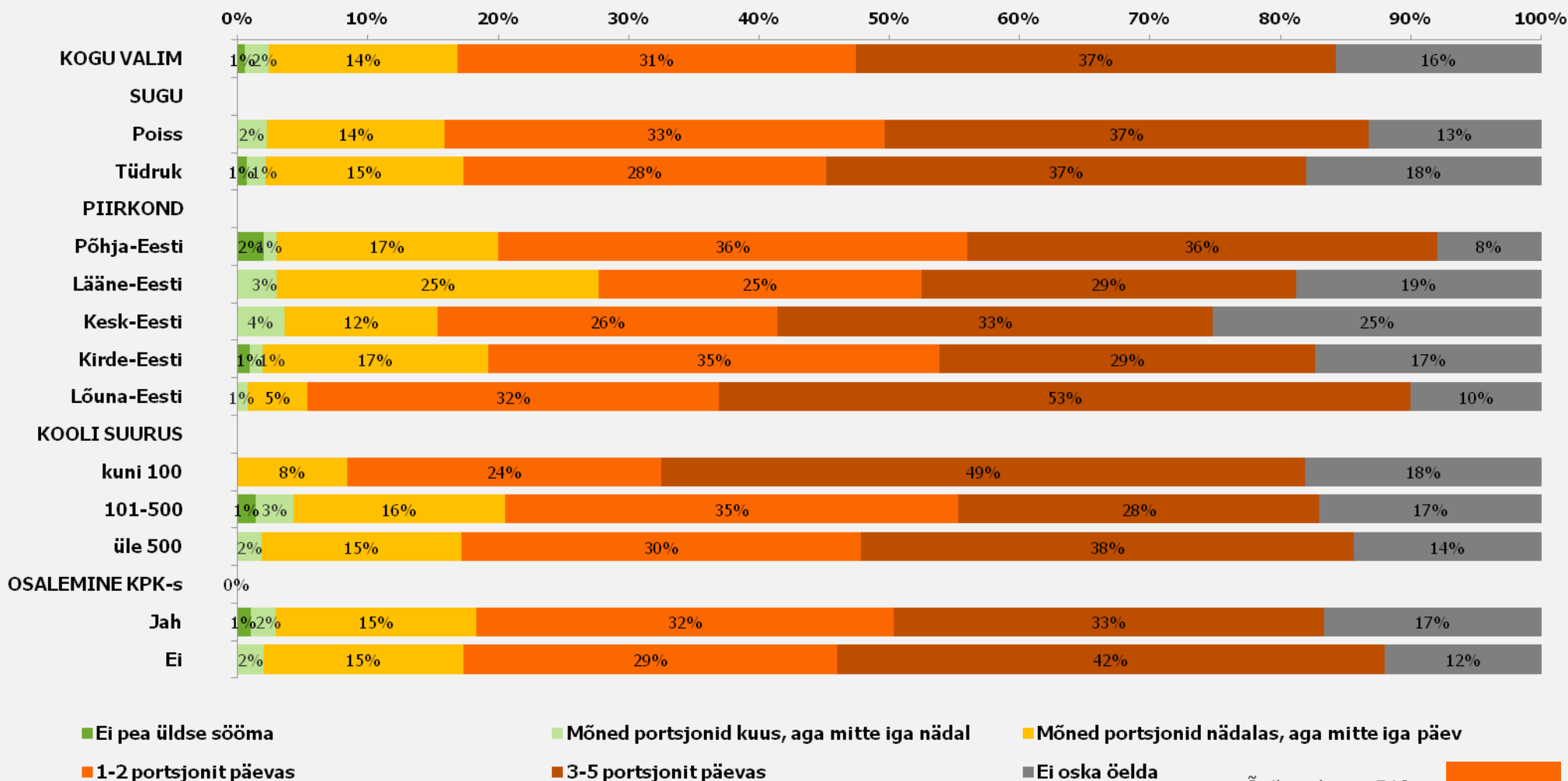
Õpilased, n = 546

GfK

Väärtushinnangud: viljade ja marjade söömise kogus

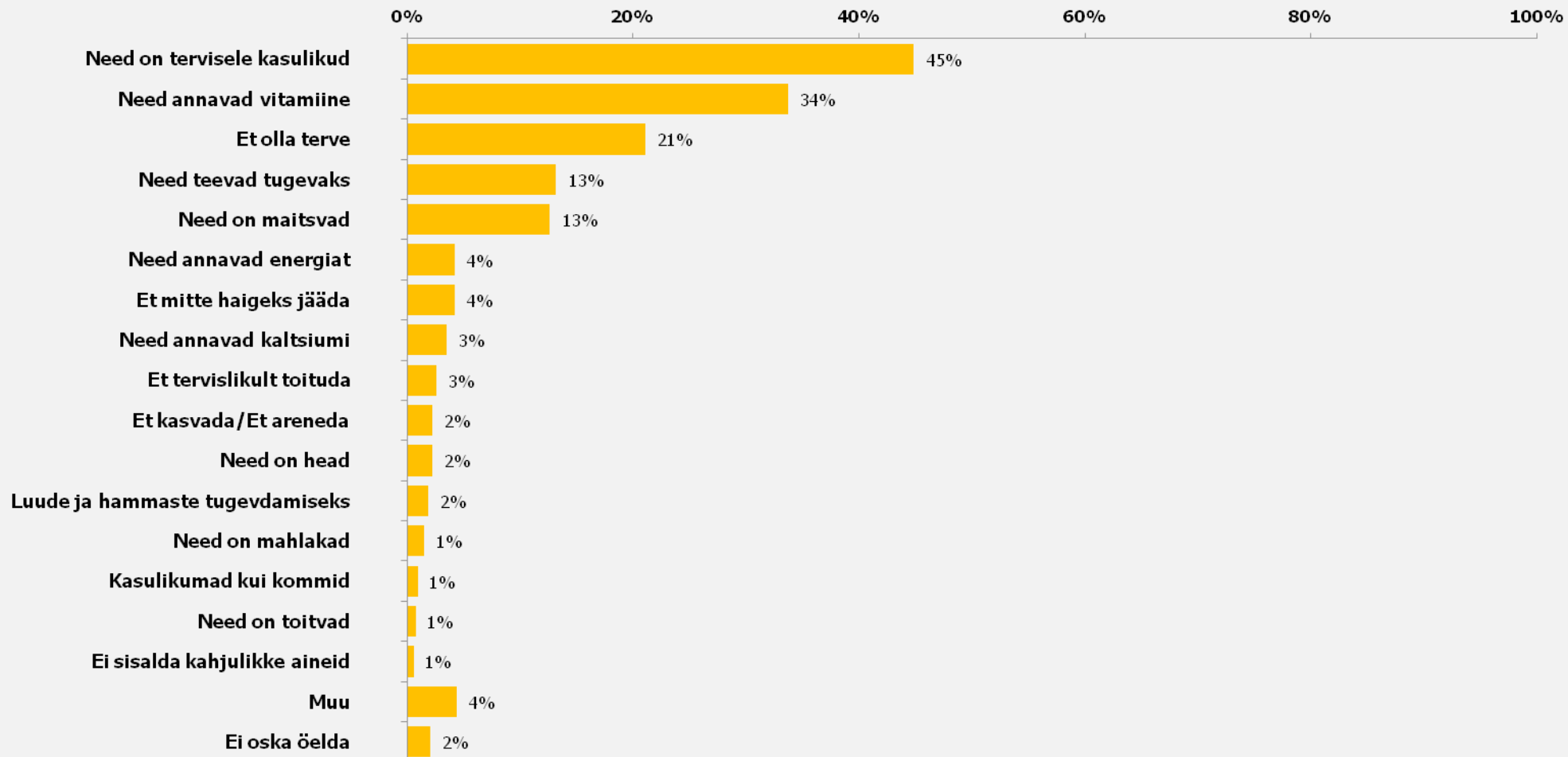
Kui palju peaks inimene iga päev kokku sööma puu- ja köögivilju ning marju nii värskelt kui ka toidus?
1 portsjon on umbes 1 peotäis.

Õpilased, n = 546

Väärtushinnangud: viljade ja marjade söömise vajalikkus

Miks peaks puu- ja köögivilju sööma? *Vaba-tekst vastused*

Õpilased, n = 546

GfK

Õpetajate sihtrühm

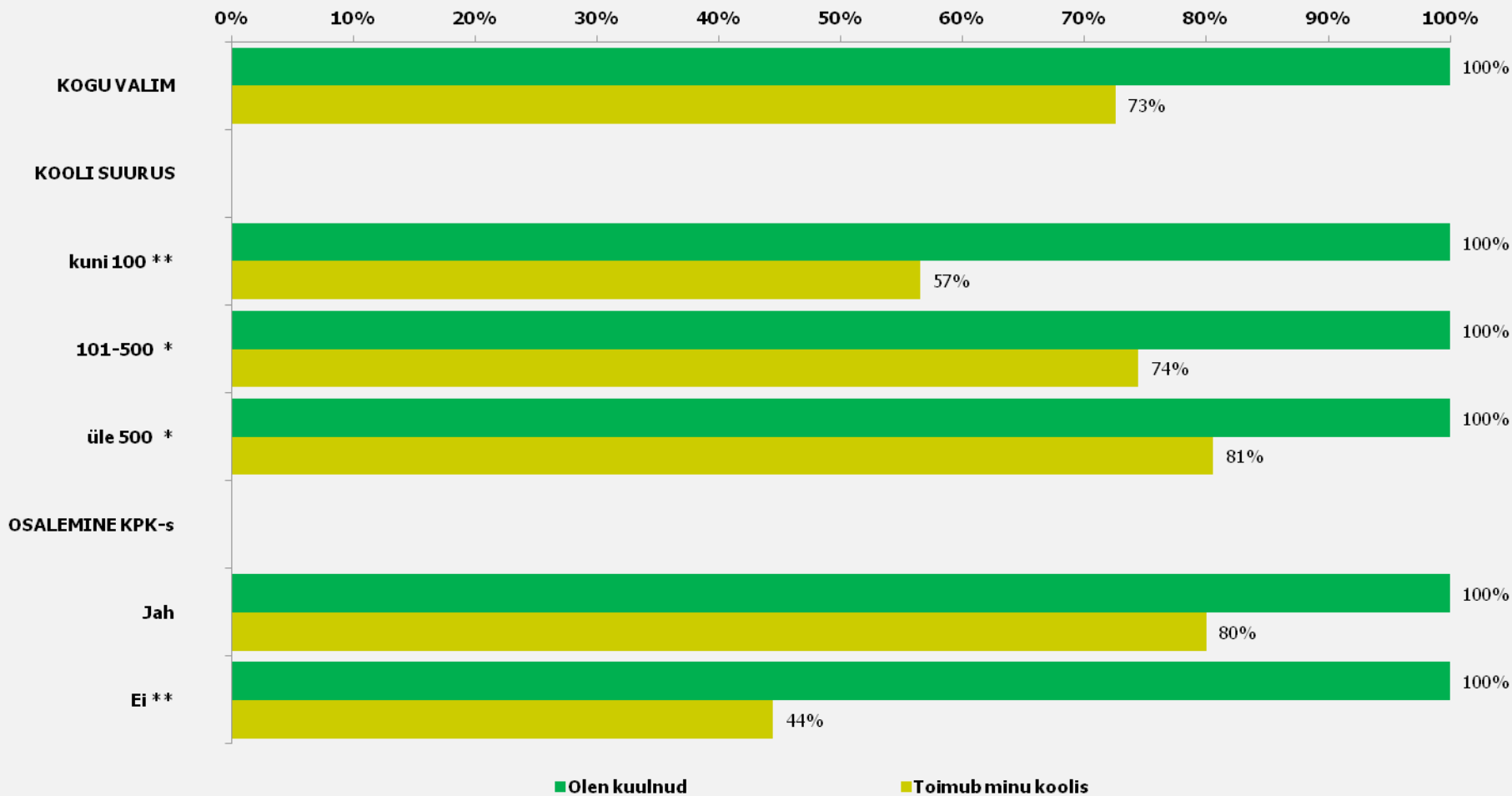
Koolitoiduprogrammide teadlikkus

Õpetajad on 100% teadlikud nii koolipiimaprogrammist kui koolipuuviljakavast ning seda sõltumata kooli suurusest või selle osalemisest koolipuuvilja programmis. Koolipiimaprogrammi puhul arvatakse, et see toimub nende koolis 73% õpetajate poolt. Koolipuuviljakava toimub nende koolis 64% õpetajate hinnangul.

Tervisliku toitumisega seotud plakateid on õpetajad märganud õpilastest rohkem. Nii nagu õpilased, on ka õpetajad kõige rohkem märganud „Toidupüramiidi plakati“ (36%). Järgneb „Koolipiimaplakat“ (22%) ning „Söö vähemalt 5 peotäit erinevat värvi puu- ja köögivilja iga päev“ plakat (17%). „Puuviljaplakati“ on märganud 15% õpetajatest (õpilaste puhul oli see teisel kohal). Süstemaatilisi erinevusi kooli suuruse ja KPK-ga liitumise osas välja ei tule. Üldse on tervisliku toitumisega seotud plakateid näinud 81% õpetajatest.

Koolitoiduprogrammide teadlikkus: koolipiimaprogramm

Milliseid koolitoiduprogramme Te teate ja millised neist toimuvad Teie koolis?

Õpetajad, n = 105

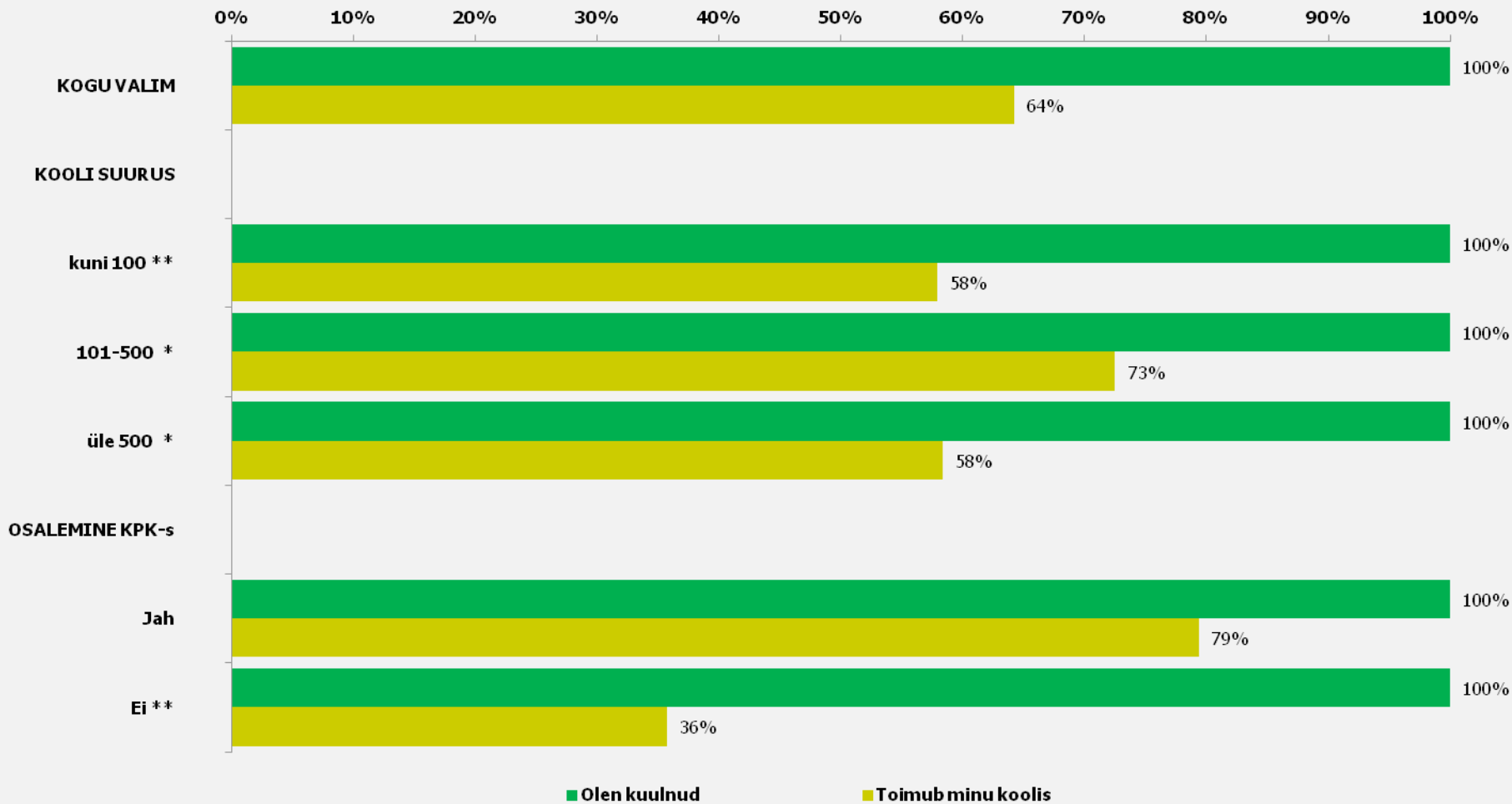
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

Koolitoiduprogrammide teadlikkus: koolipuuviljakava

Milliseid koolitoiduprogramme Te ja millised neist toimuvad Teie koolis?

Õpetajad, n = 105

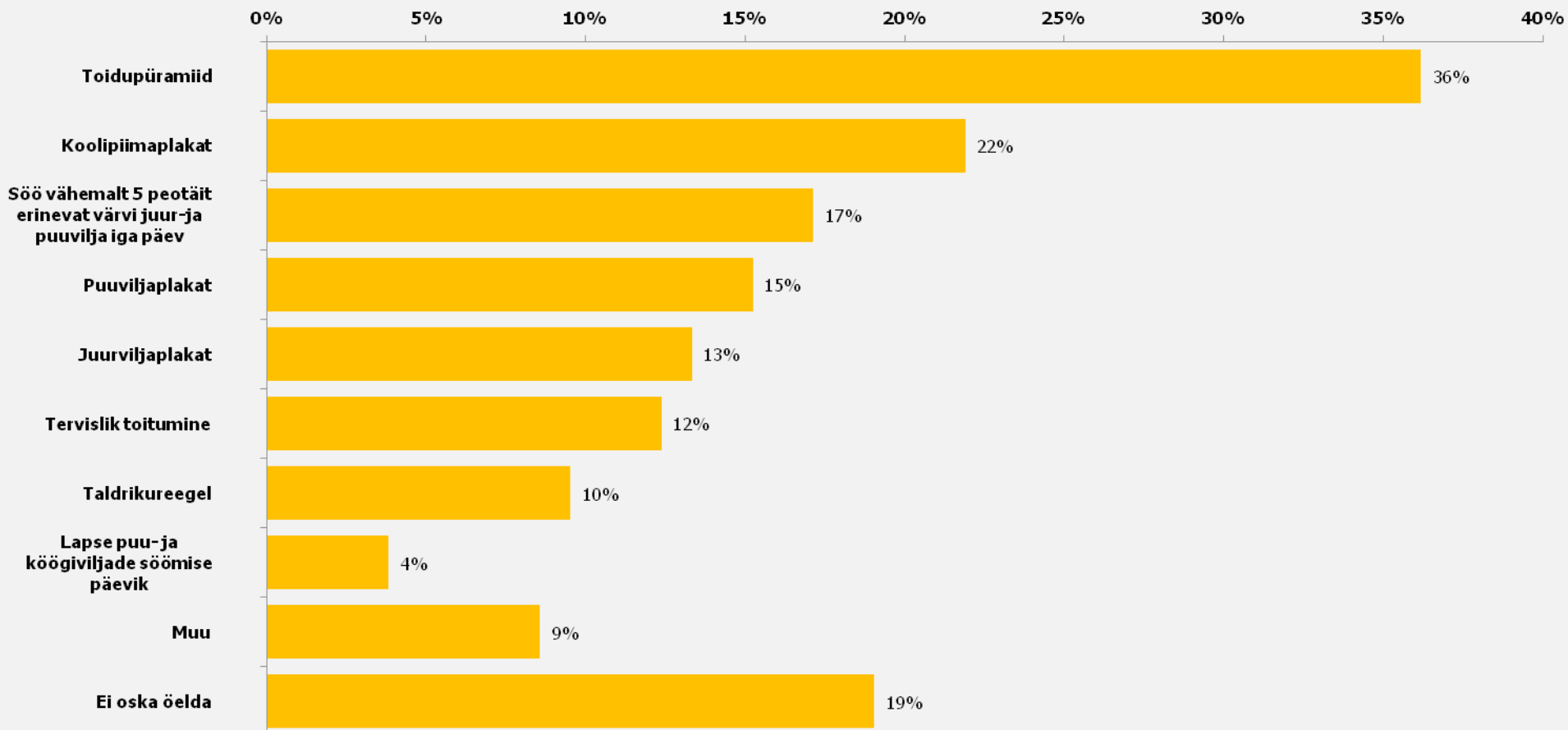
*30 < n < 50

**n < 30

Plakatite märkamine

Milliseid tervisliku toitumisega seotud plakateid olete oma koolis näinud? *Vaba-tekst vastused*

Õpetajad, n = 105

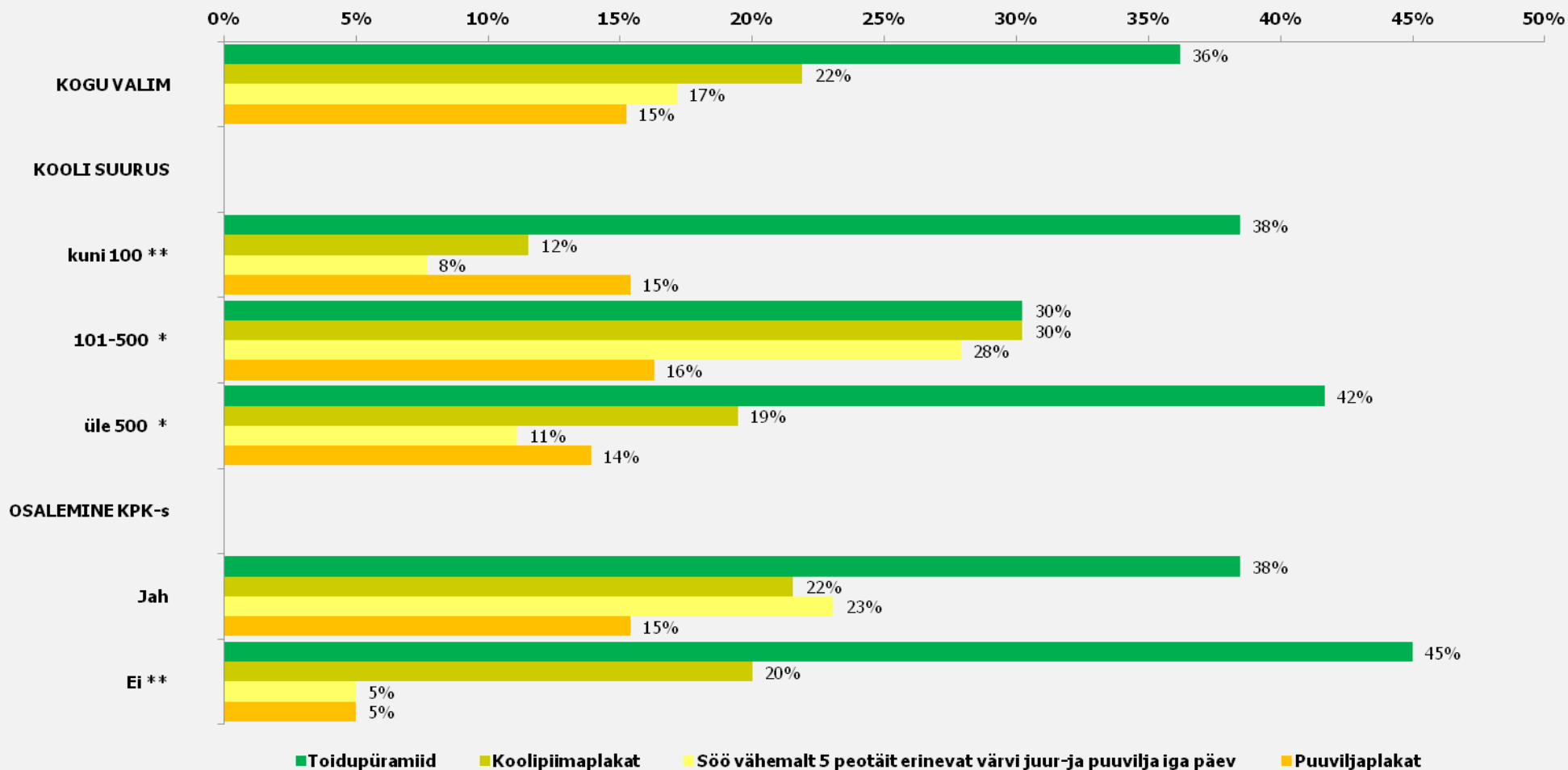
*30 < n < 50

**n < 30

Plakate märkamine

Milliseid tervisliku toitumisega seotud plakateid olete oma koolis näinud? *Vaba-tekst vastused*

Õpetajad, n = 105

*30 < n < 50

**n < 30

Õpetajate toitumisharjumused ja väärtushinnangud

Tarbimise sagedus

Koolis sööb 51% õpetajatest värskeid puuvilju 1-2 korda nädalas või vähem. Värskeid köögivilju söövad õpetajad koolis natuke rohkem kui puuvilju, enamasti tehakse seda 1-2 korda nädalas või vähem (33%) ning 3-4 päeva nädalas (32%). Sarnaselt õpilastele, söövad ka õpetajad värskeid marju koolis kõige harvem, 45% ei tee seda üldse.

Rohkem eelistavad õpetajad värskeid puuvilju süüa **kodus**. 63% teeb seda 5-6 päeva nädalas või rohkem. Ka köögivilju süüakse rohkem kodus, enamasti 5-6 päeva nädalas või rohkem (38%). Marju söövad õpetajad kodus vähem kui puu- ja köögivilju, kuid seda tehakse tunduvalt rohkem kui koolis olles. 66% sööb kodus värskeid marju 1-2 korda nädalas või vähem.

Tarbimise kogus

Enamasti tarbivad õpetajad puu- ja köögivilju ning mahla ja nektarit 1 portsjon päevas. 49% õpetajatest söövad puuvilju ja marju päevas (nii värskest kui toidus) 1 portsjoni ehk peotäie. Köögivilju (värskest ja toidus) sööb 54% õpetajatest 1 portsjoni ning mahla ja nektarit joovad 46% õpetajatest 1 portsjoni (pool klaasi).

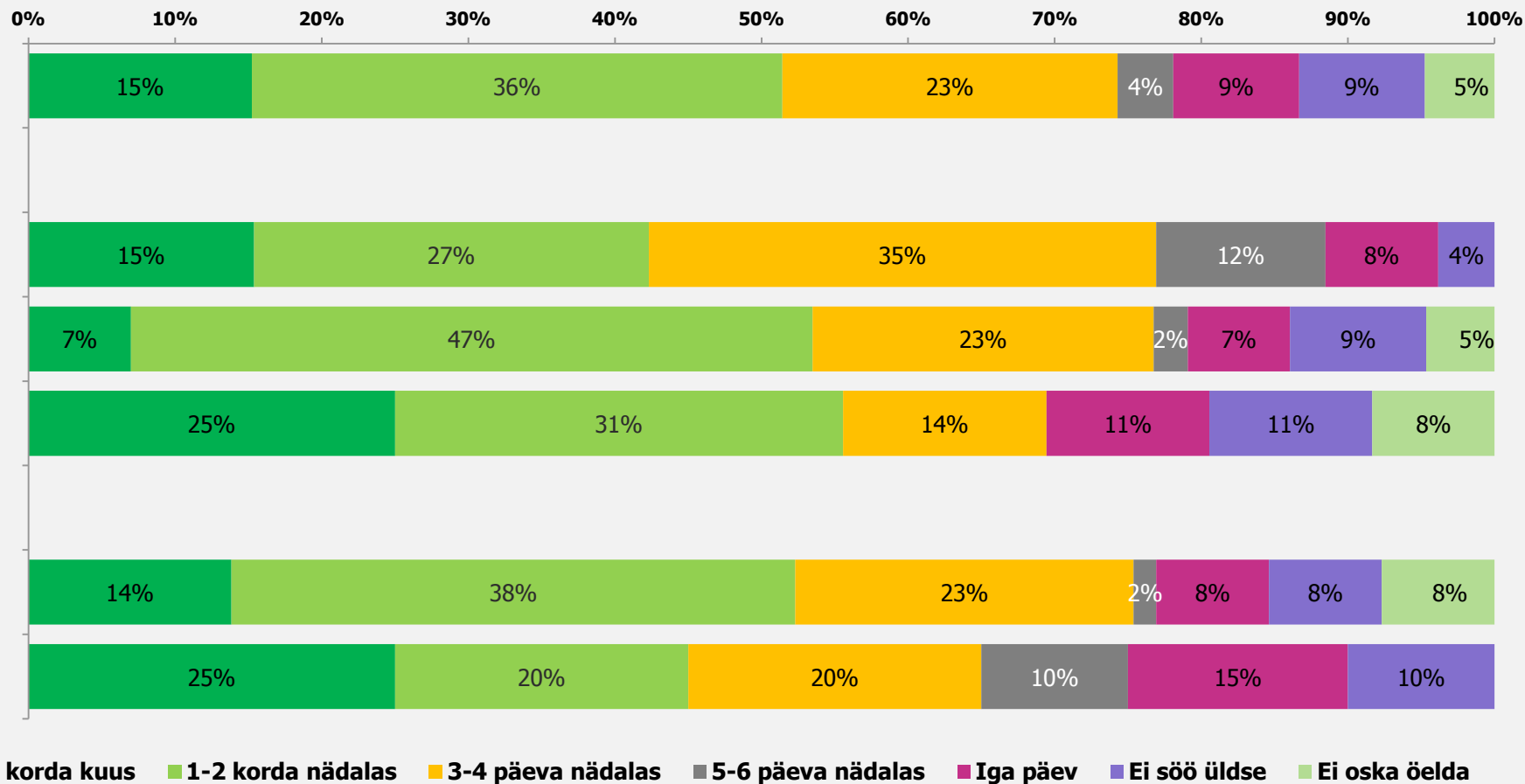
Vajalik päevane kogus viljade ja marjade söömisel on 50% õpetajate hinnangul 3-5 portsjonit päevas ning 44% hinnangul 1-2 portsjonit päevas.

Viljade ja marjade söömise põhjustest toovad õpetajad välja sarnaselt õpilastele, et nendest saab vitamiine (53%) ja need on tervisele kasulikud (44%).

Värskete viljade ja marjade söömine: koolis

Kui sageli Te sööte koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Puuviljad

Õpetajad, n = 105

*30 < n < 50

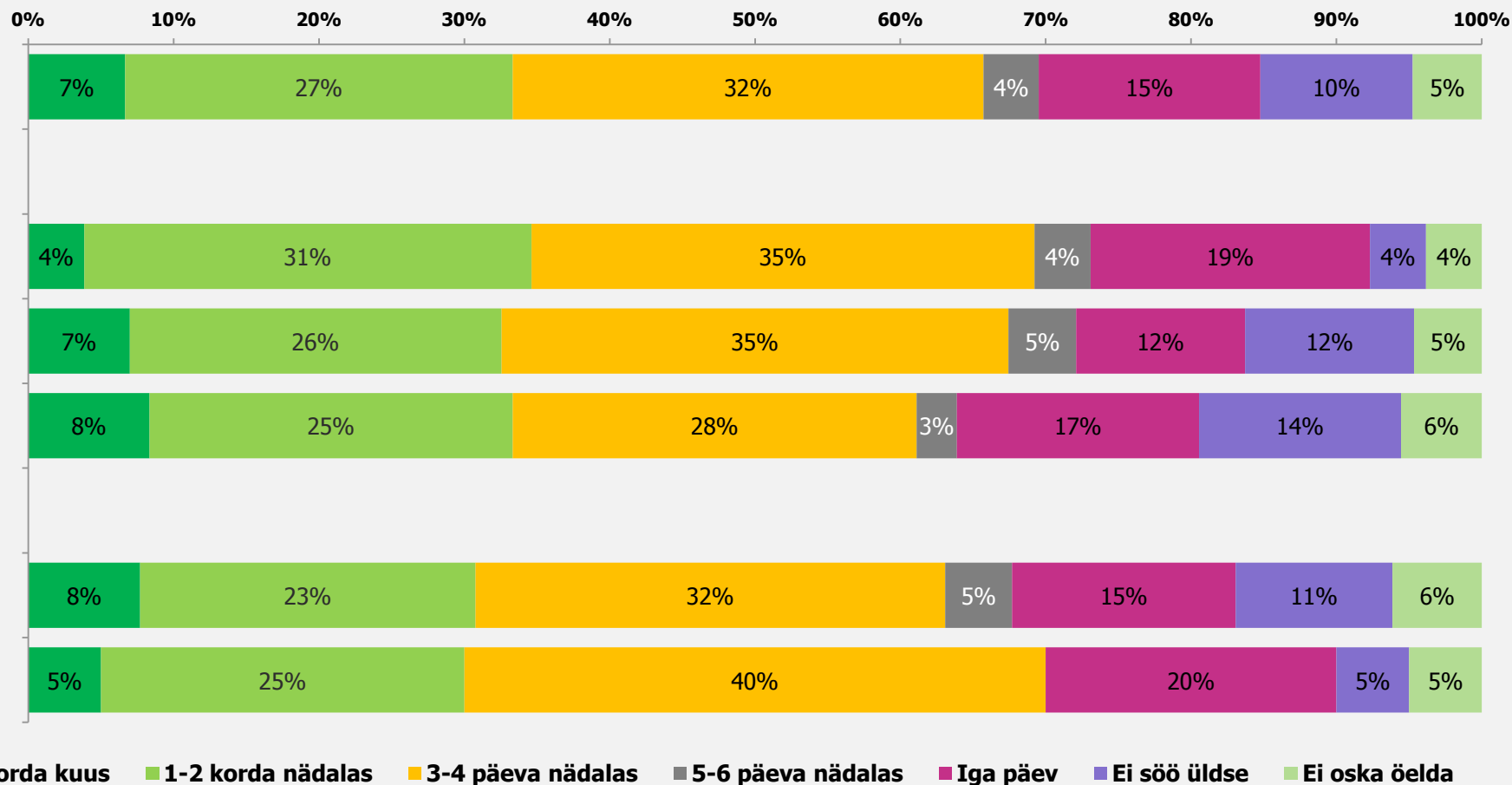
**n < 30

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: koolis

Kui sageli Te sööte koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Köögiviljad

Õpetajad, n = 105

*30 < n < 50

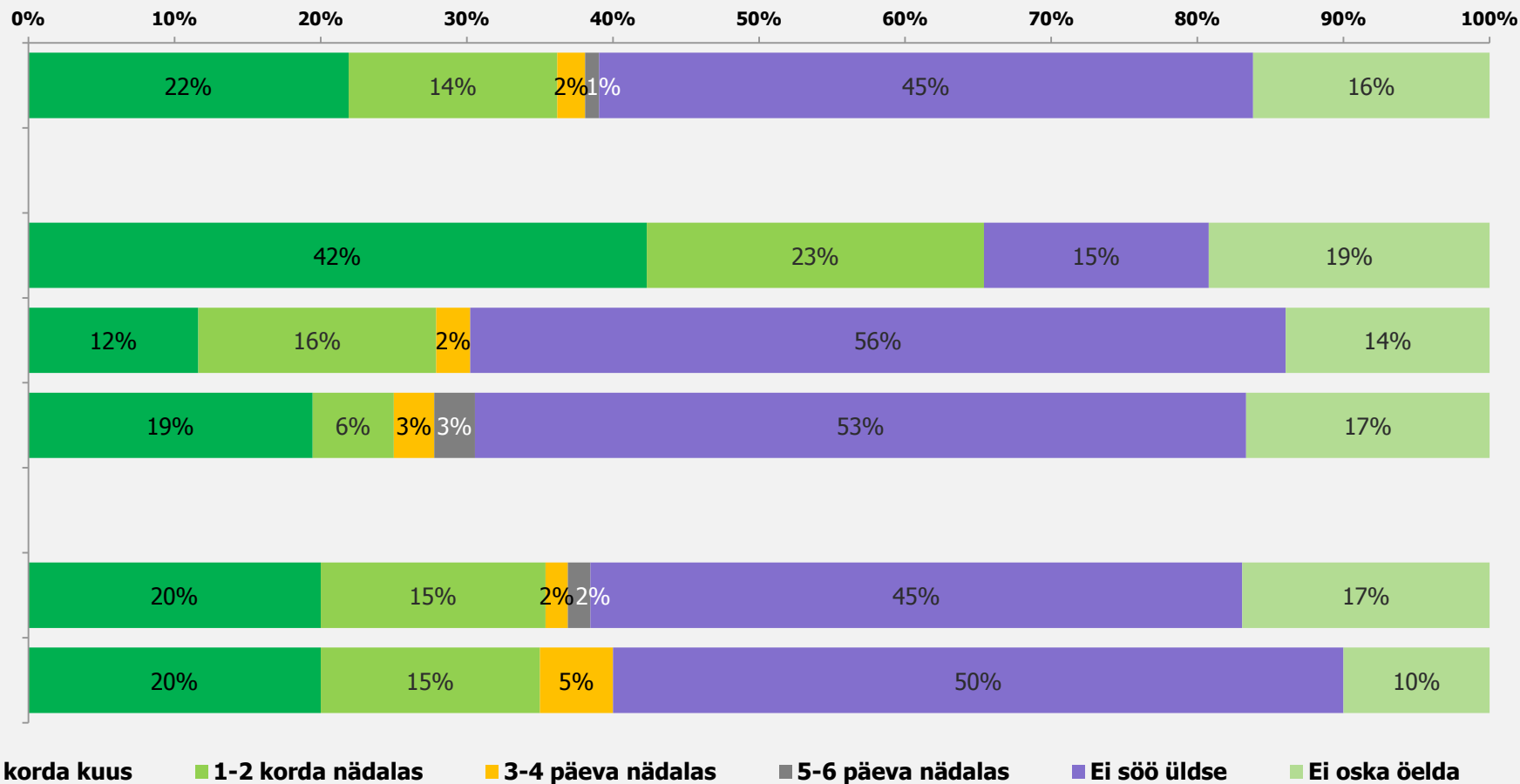
**n < 30

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: koolis

Kui sageli Te sööte koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Marjad

Õpetajad, n = 105

*30 < n < 50

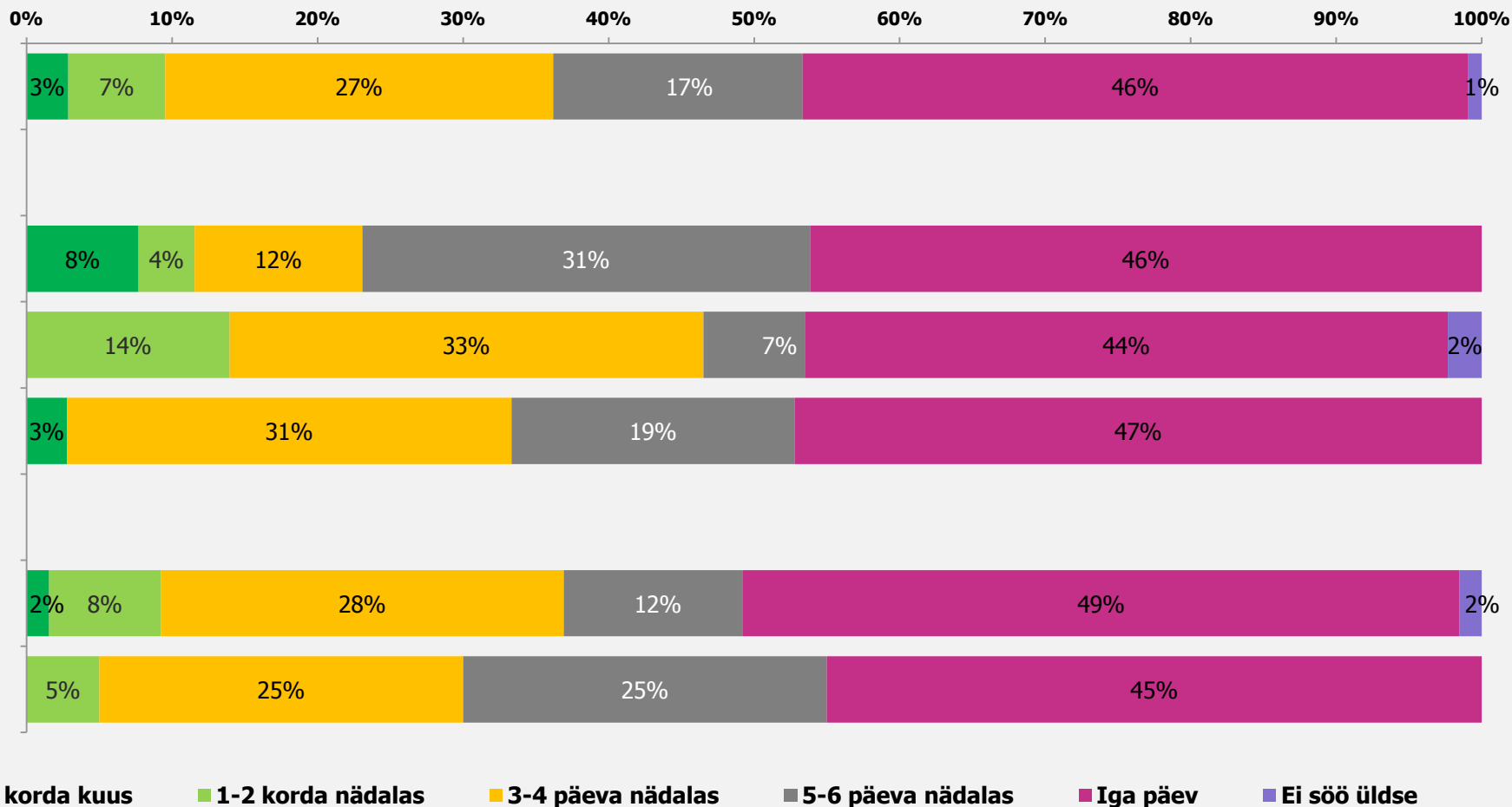
**n < 30

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: kodus

Kui sageli Te sööte koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Puuviljad

Õpetajad, n = 105

*30 < n < 50

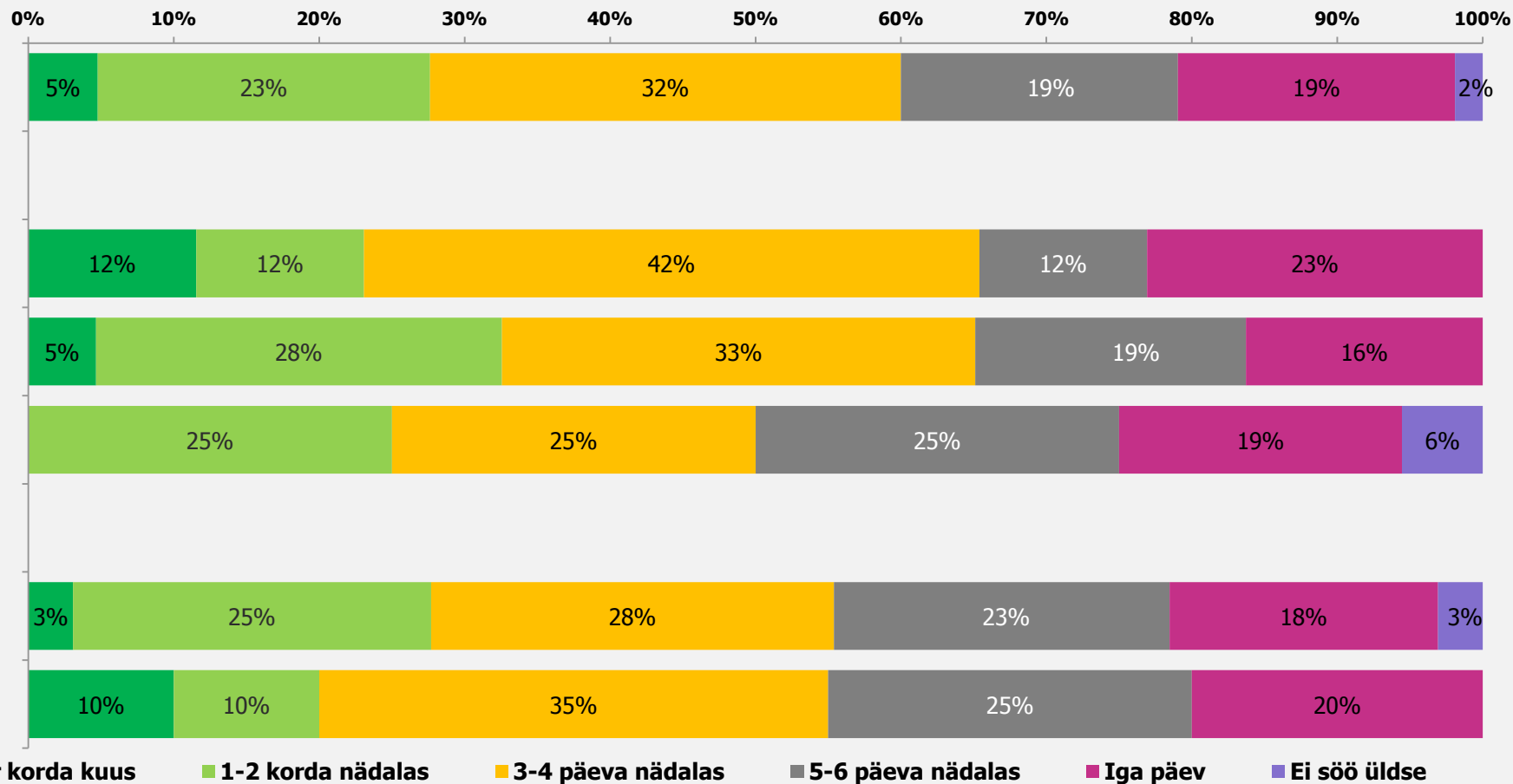
**n < 30

Värskete viljade ja marjade söömine: kodus

Kui sageli Te sööte koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Köögiviljad

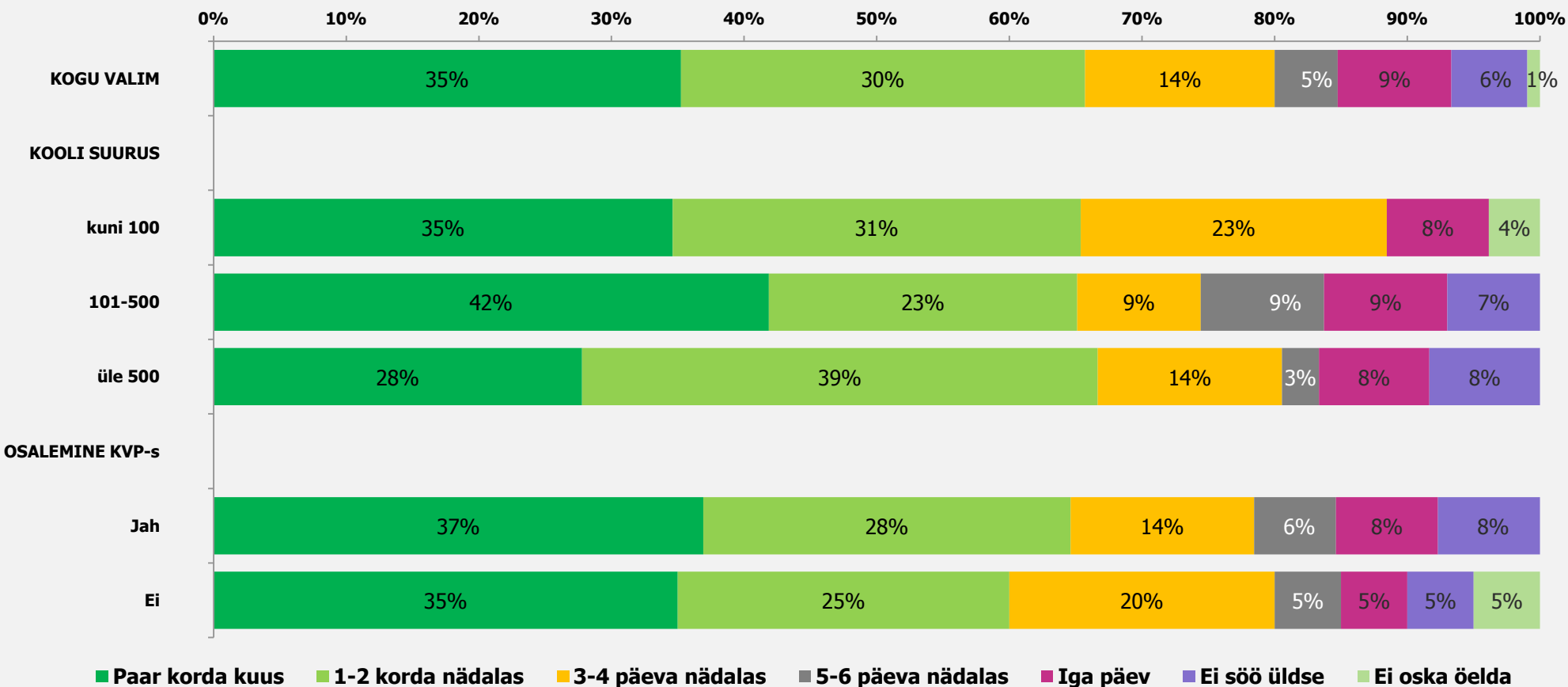
Õpetajad, n = 105
 *30 < n < 50
 **n < 30

GfK

Värskete viljade ja marjade söömine: kodus

Kui sageli Te sööte koolis ja kodus värskaid puu- ja köögivilju, marju (v.a kartul)?

Marjad

Õpetajad, n = 105

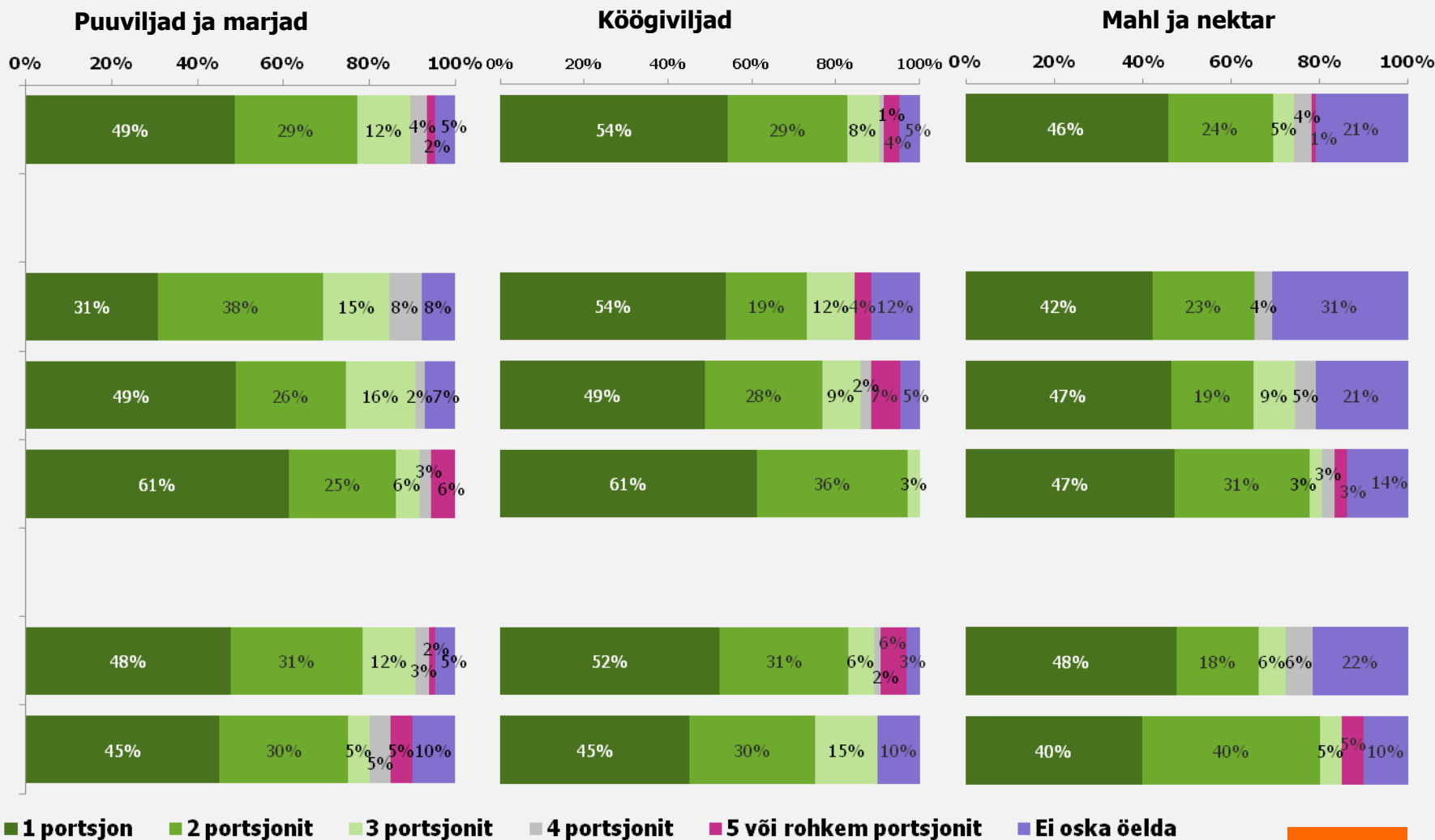
*30 < n < 50

**n < 30

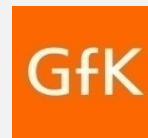
GfK

Viljade ja marjade söömise kogus päevas

Kui palju Teie ise sööte iga päev puu- ja köögivilju ning marju nii värskelt kui toidus (nt salatid, vormiroas, supis)?
1 portsjon on umbes 1 peotäis, mahla puhul pool klaasi.

Õpetajad, n = 105
*30 < n < 50
**n < 30

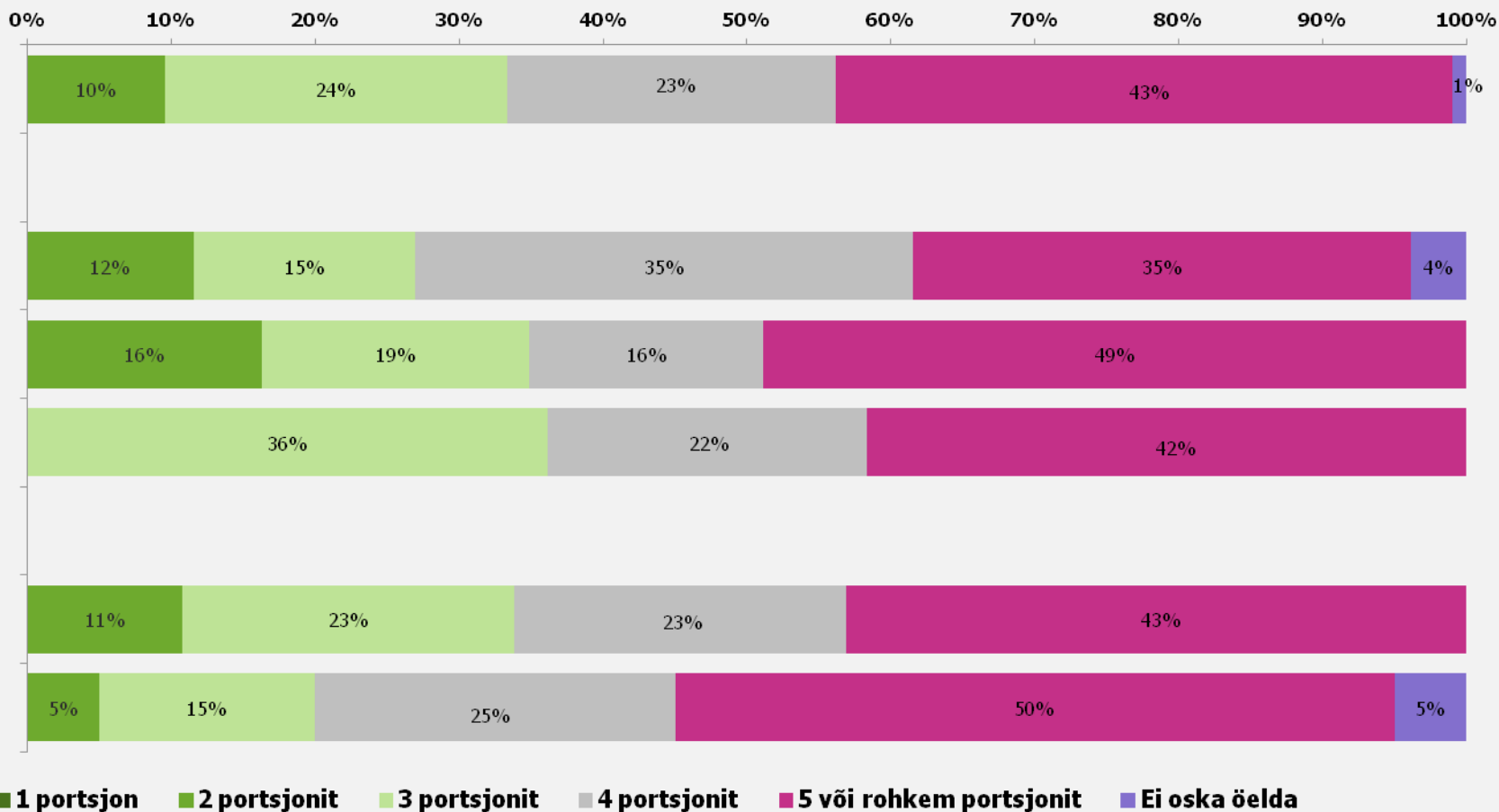

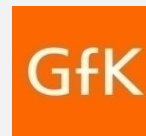
Viljade ja marjade söömise kogus päevas

Kui palju Teie ise sööte iga päev puu- ja köögivilju ning marju nii värskelt kui toidus (nt salatid, vormiroas, supis)?
1 portsjon on umbes 1 peotäis, mahla puhul pool klaasi.

Kokku: puuviljad ja marjad, köögiviljad, mahl ja nektar

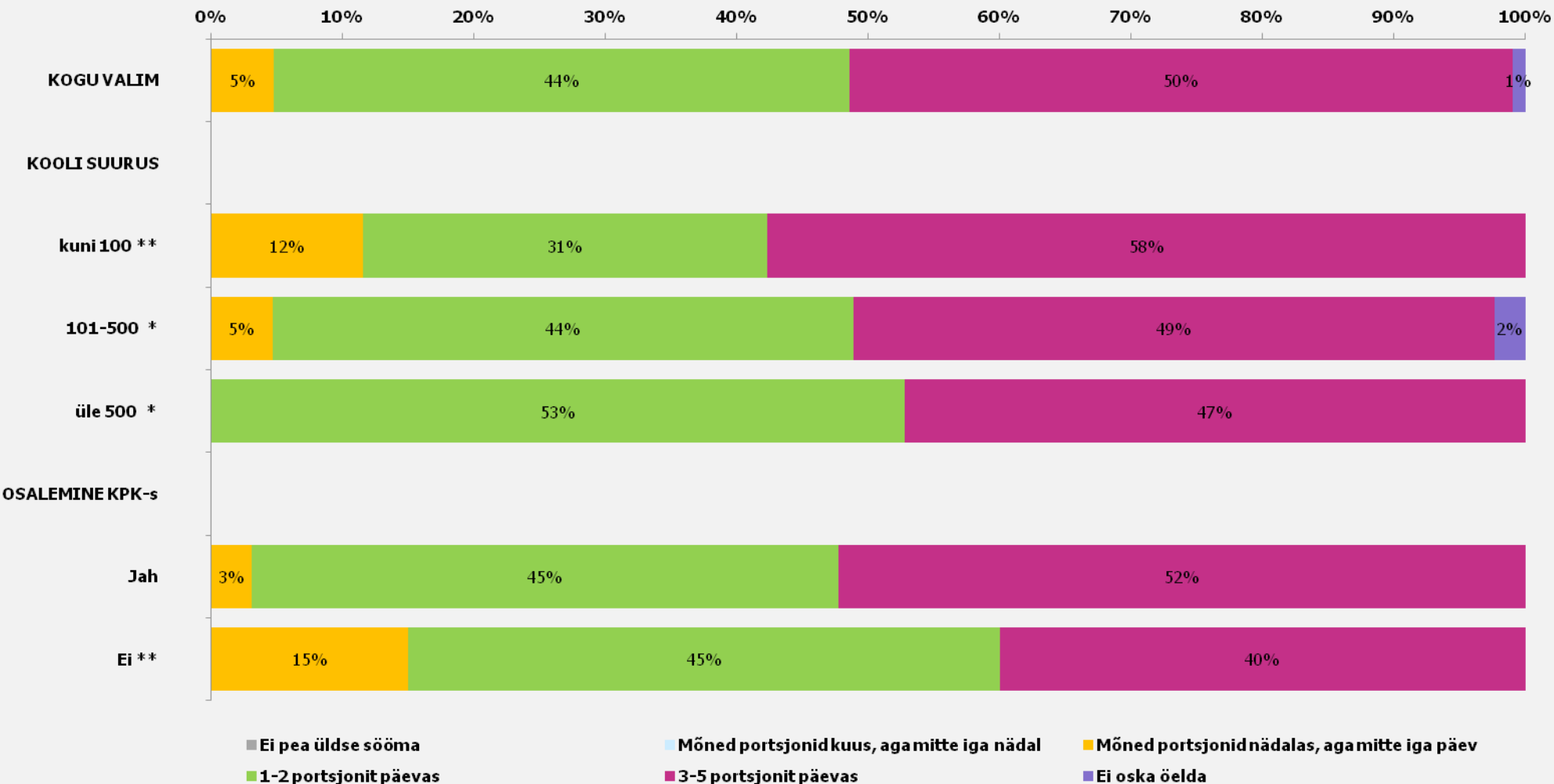

Õpetajad, n = 105
*30 < n < 50
**n < 30

Vajalik kogus: viljade ja marjade söömine iga päev

Kui palju peaks inimene iga päev sööma kokku puu- ja köögivilju ning marju nii värskelt kui ka toidus (1 portsjon on umbes 1 peotäis)?

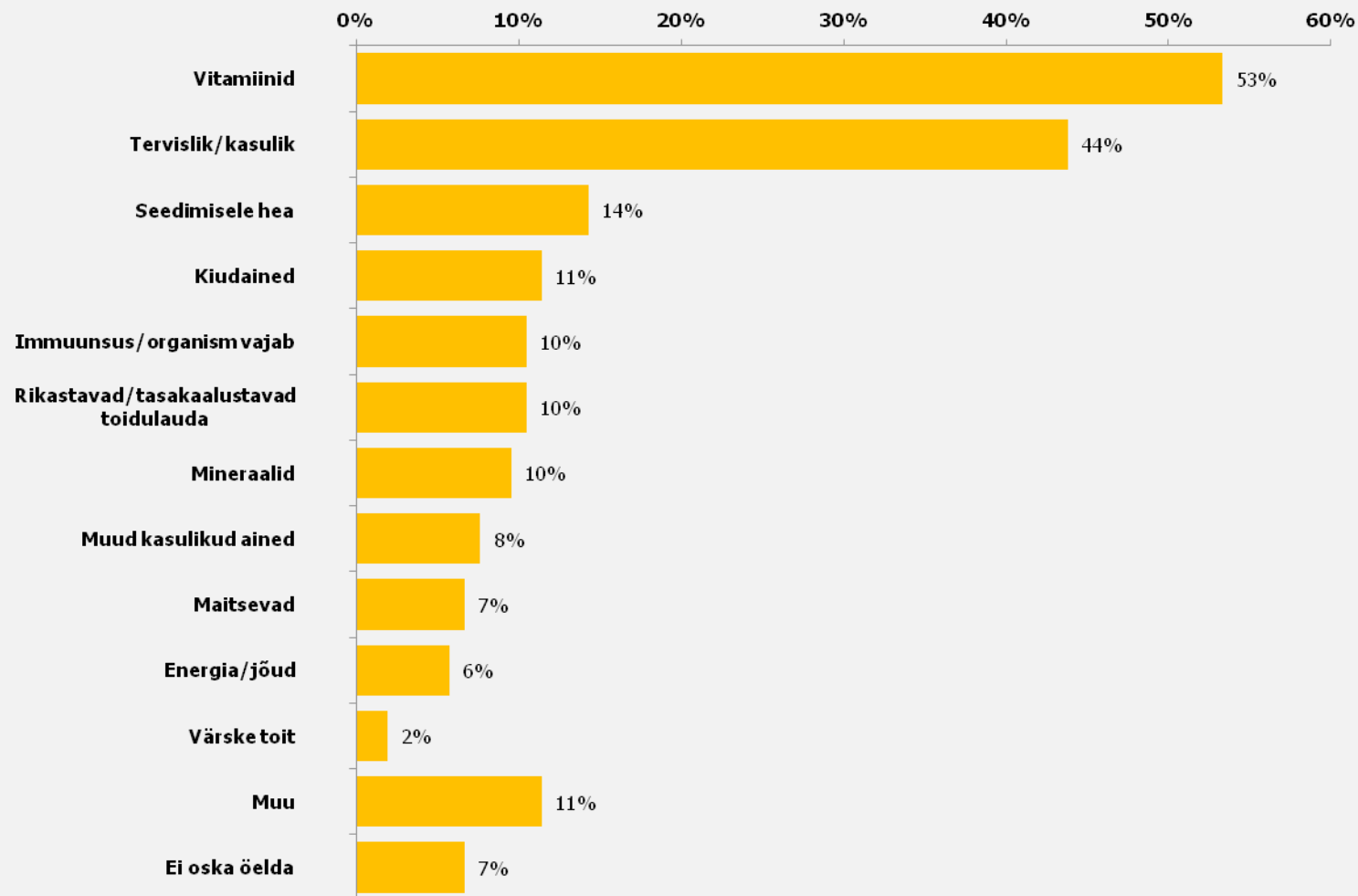

Õpetajad, n = 105
 *30 < n < 50
 **n < 30

GfK

Põhjused: viljade ja marjade söömise põhjused

Miks peaks puu- ja köögivilju sööma? *Vaba-tekst vastused*

Õpetajad, n = 105
 *30 < n < 50
 **n < 30

Viljade ja marjade pakkumine koolis

Värskete puuviljade pakkumine koolis on kas vähene või ebapiisav 76% õpetajate hinnangul. Sealhulgas 46% ütleb, et pakutakse küll erinevaid, aga võiks olla rohkem ning 30% hinnangul pakutakse vaid väikest valikut või üldse mitte. Teistest kriitilisemalt hindavad puuviljade pakkumist koolid, mis ei osale KPK-s, aga tahaks seal osaleda (11 kooli). Nende arvates pakutakse vaid väikest valikut (64%).

Eraldi pakutakse kõige sagedamini õunu, pirne, banaane ja mandariine. Toidu koostises aga õunu, pirne, apelsine ja banaane. Mõlemal juhul pakutakse kõige harvemini greipe ja pomelit.

Värskete köögiviljade pakkumine koolis on õpetajate hinnangul märgatavalt parem kui puuviljade pakkumine. 38% hinnangul pakutakse palju erinevaid köögivilju. 35% tunnistab, et pakutakse küll erinevaid, aga võiks pakkuda rohkem ning 26% hindab valikut väikseks. Taas on kriitilisemad need koolid, mis ei osale KPK-s, aga tahaksid seda teha, 55% nendest peab valikut väikseks.

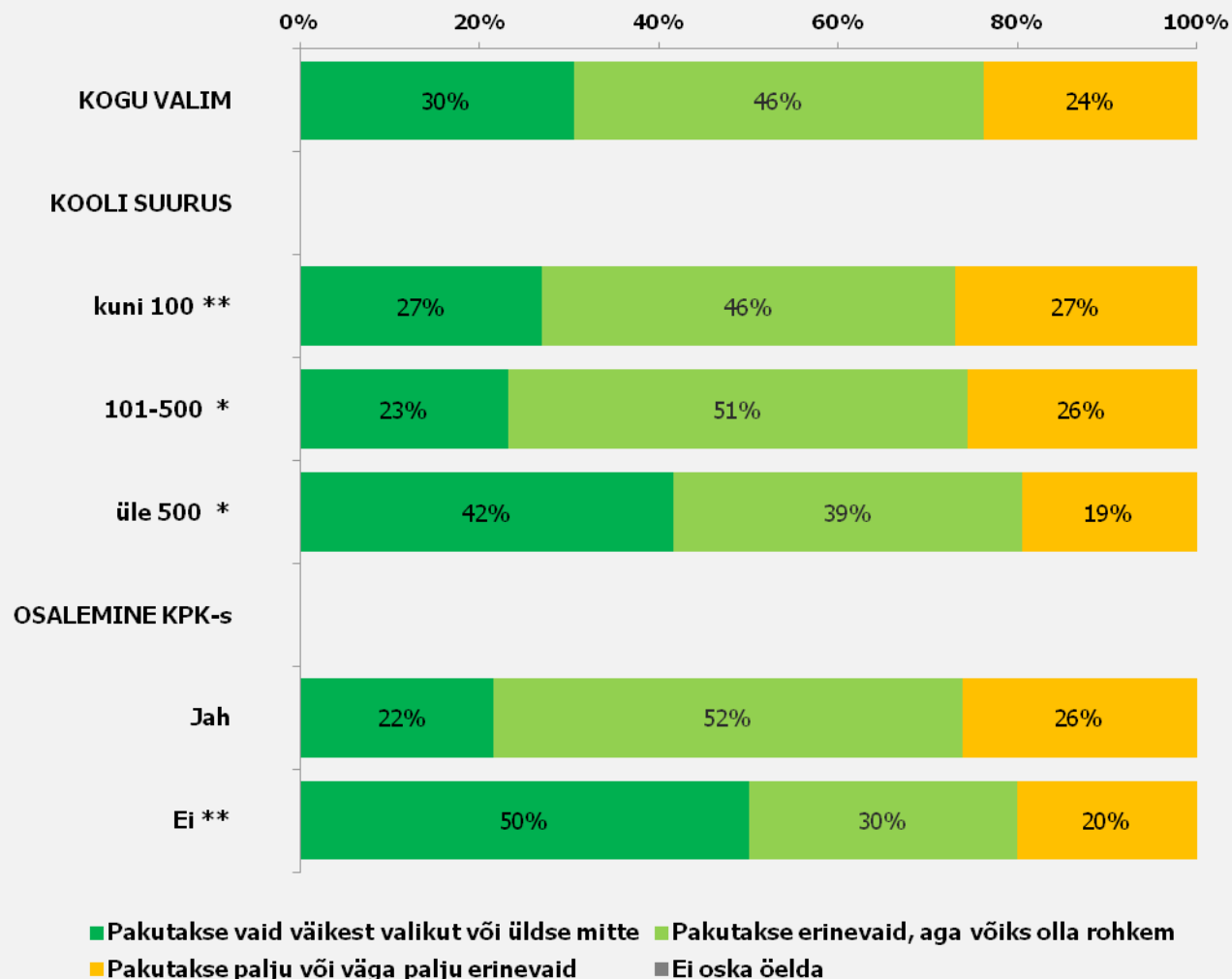
Eraldi pakutakse koolis kõige sagedamini porgandit, kurki, tomatit ja kapsast. Toidu koostises domineerib porgand, kapsas ja peet. Kõige harvem pakutakse nuikapsast ja baklažaani.

Värskete marjade pakkumine on koolides õpetajate hinnangul kõige kehvem. 75% õpetajatest ütleb, et marju pakutakse vaid väiksest valikut või üldse mitte (sealhulgas 50% vastas, et üldse mitte).

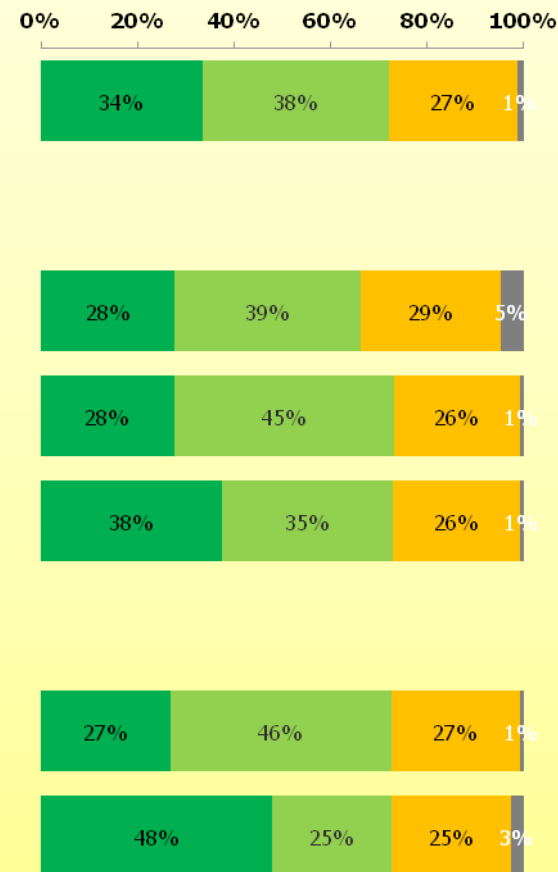
Mõlemal viisil, nii eraldi kui toidu koostises, pakutakse kõige sagedamini viinamarju ja jõhvikaid ning kõige harvem astelpajumarju ja karusmarju.

Viljade ja marjade pakkumine koolis: värsked puuviljad

Kas Teie arvates pakutakse koolis piisavalt erinevaid värsked puu- ja köögivilju, marju?

Võrdluseks tulemused õpilaste sihtrühmas

Õpetajad, n = 105

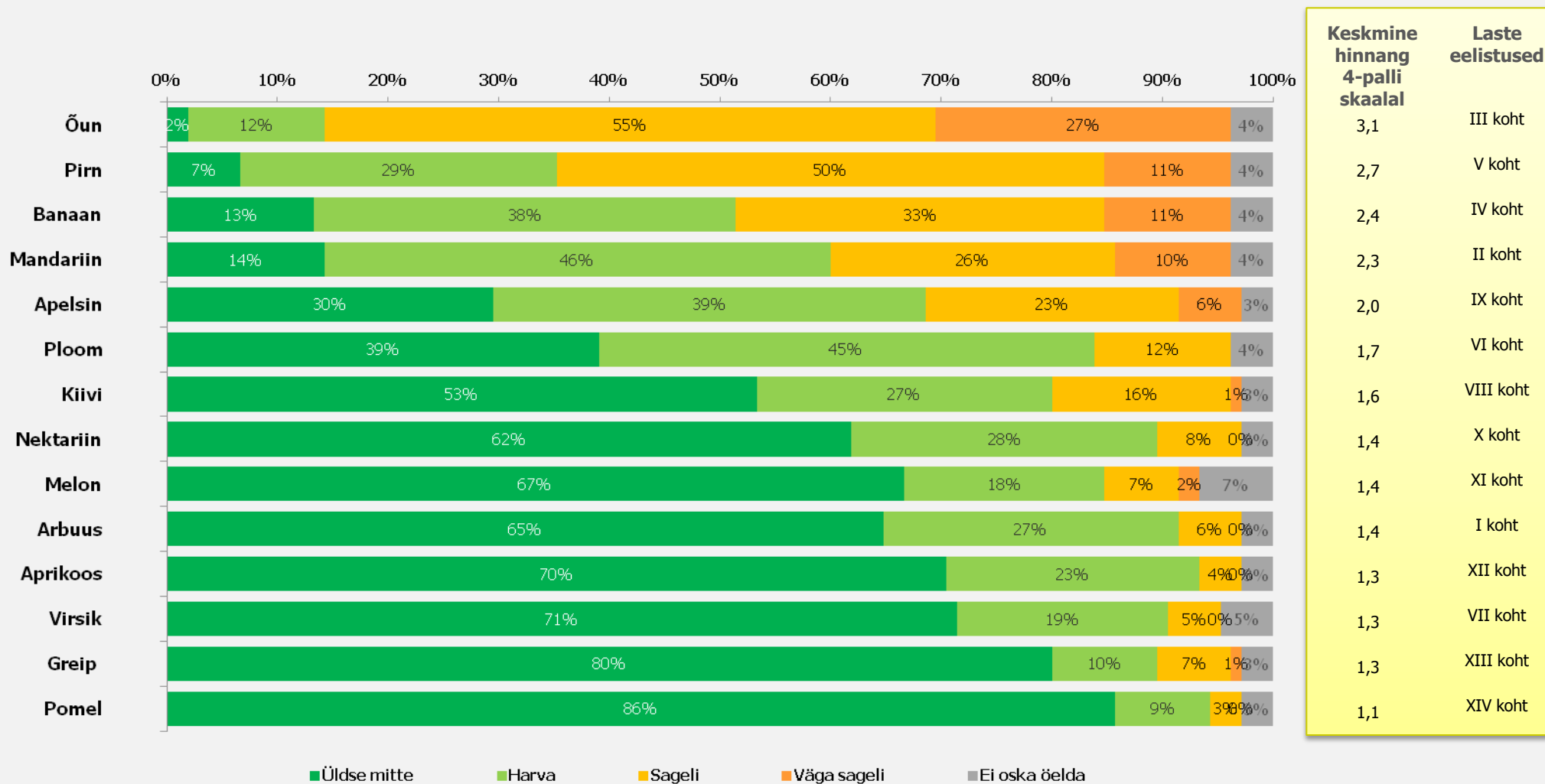
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

Puuviljade pakkumise sagedus koolis: eraldi

Hinnake värskete puu- ja köögiviljade, marjade pakkumise sagedust Teie koolis (eraldi, tervelt või tükeldatult).

Õpetajad, n = 105

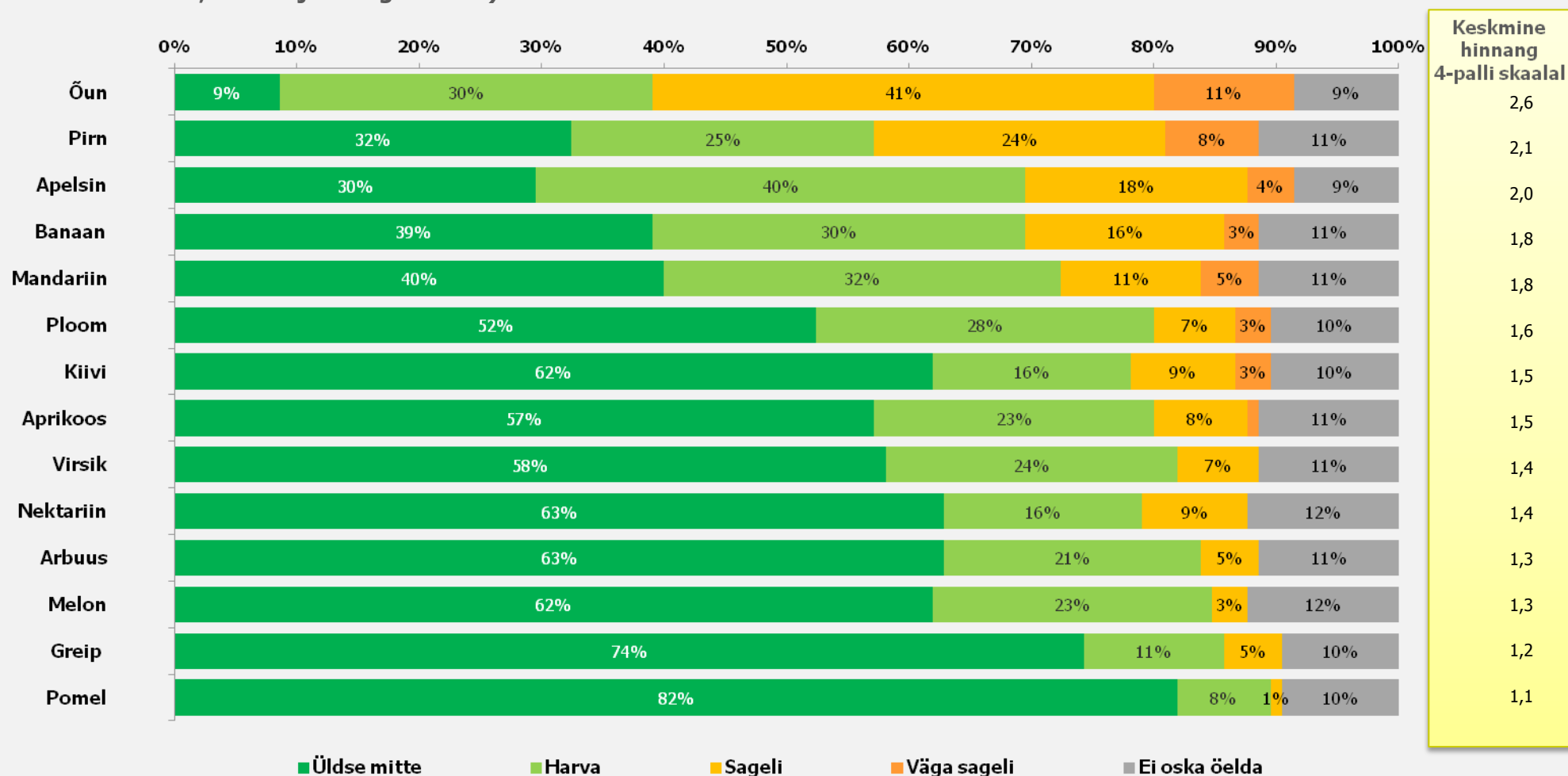
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

Puuviljade pakkumise sagedus koolis: toidu koostises

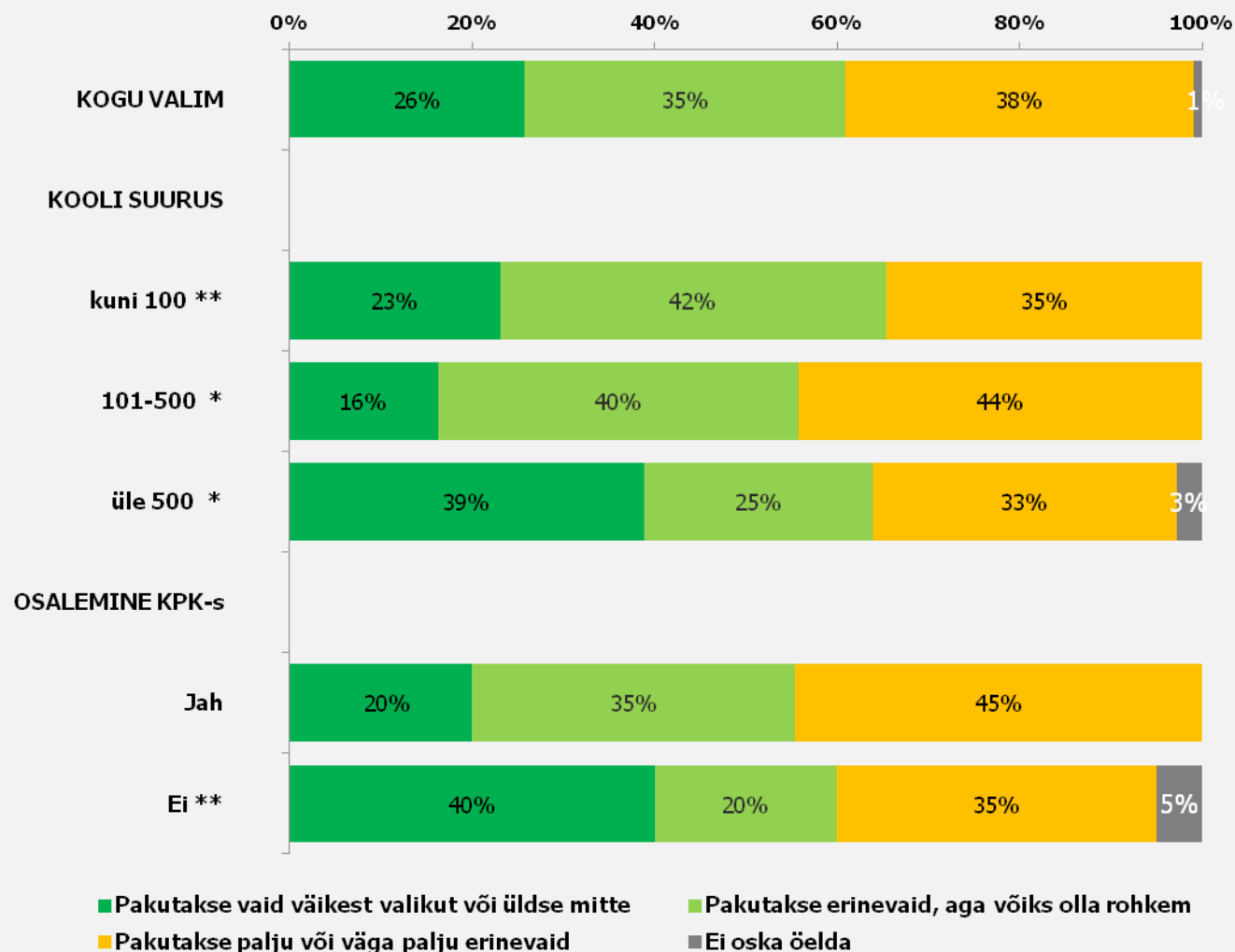
Hinnake värskete puu- ja köögiviljade, marjade pakkumise sagedust Teie koolis (salati või teiste kuumtöötlemata toitude koostises, nt. marjad magustoidul).

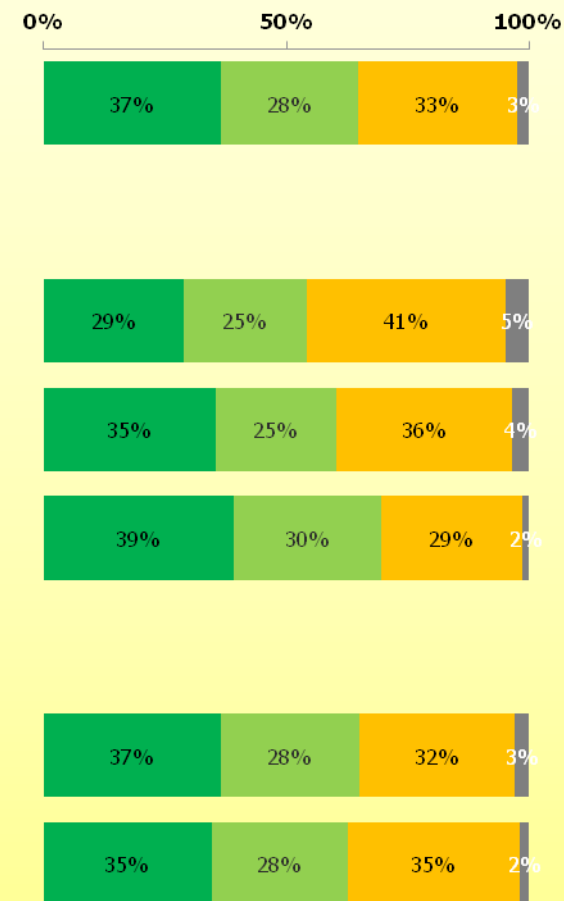
Õpetajad, n = 105
 *30 < n < 50
 **n < 30

Viljade ja marjade pakkumine koolis: värsked köögiviljad

Kas Teie arvates pakutakse koolis piisavalt erinevaid värsked puu- ja köögivilju, marju?

Võrdluseks tulemused õpilaste sihtrühmas

Õpetajad, n = 105

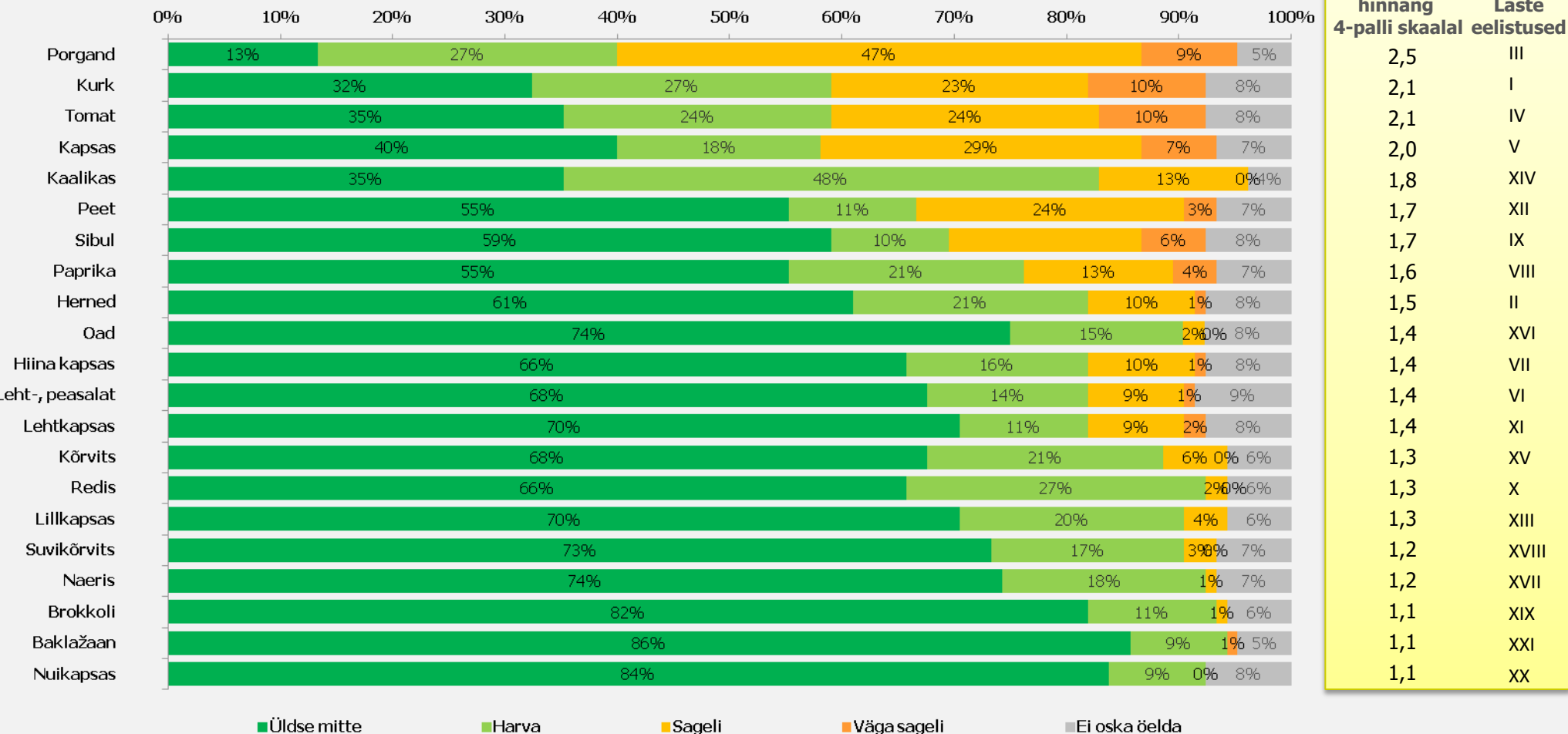
*30 < n < 50

**n < 30

Köögiviljade pakkumise sagedus koolis: eraldi

Hinnake värskete puu- ja köögiviljade ning marjade pakkumise sagedust Teie koolis (eraldi, tervelt või tükeldatult).

Õpetajad, n = 105

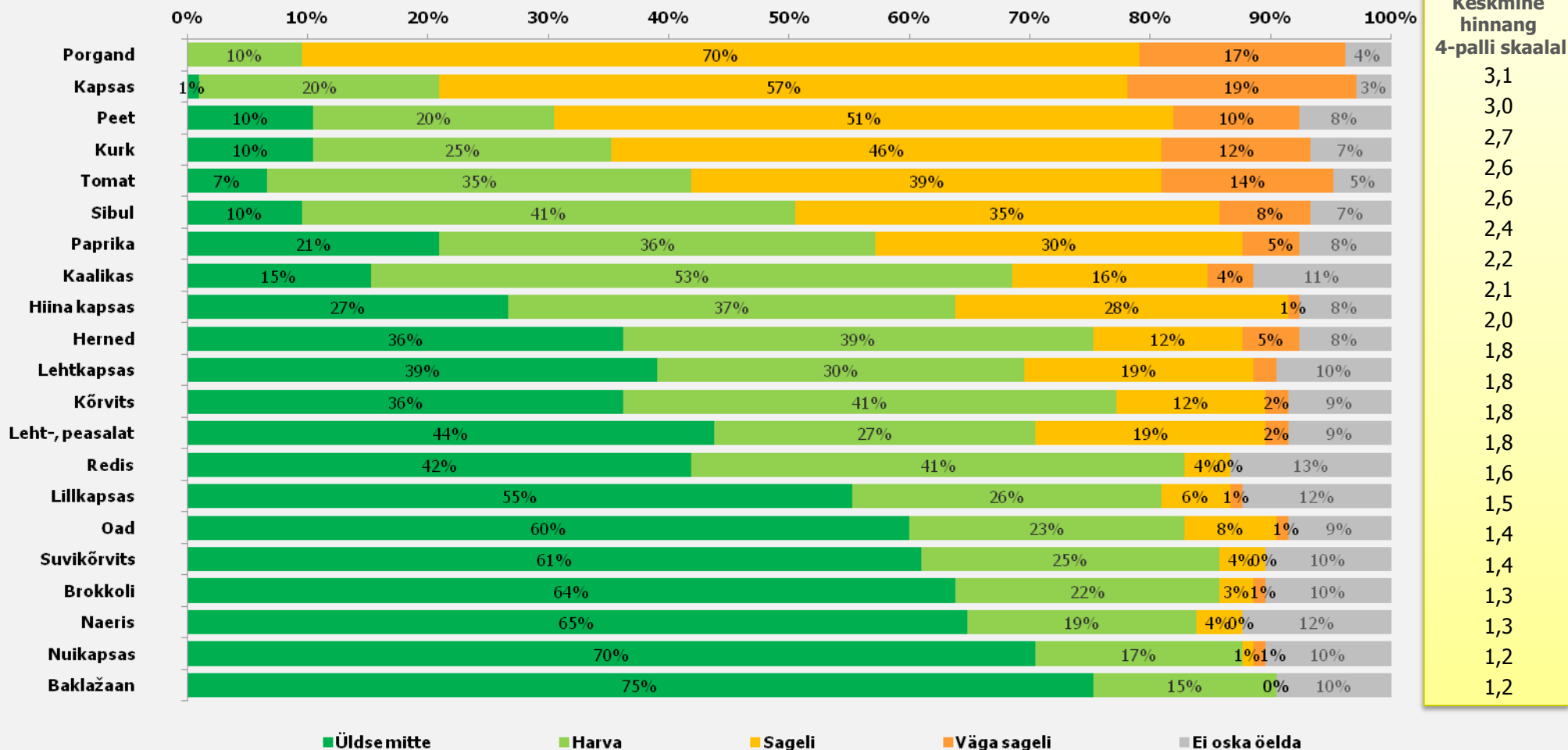
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

Köögiviljade pakkumise sagedus koolis: toidu koostises

Hinnake värske puu- ja köögiviljade, marjade pakkumise sagedust Teie koolis (salati või teiste kuumtöötlemata toitude koostises).

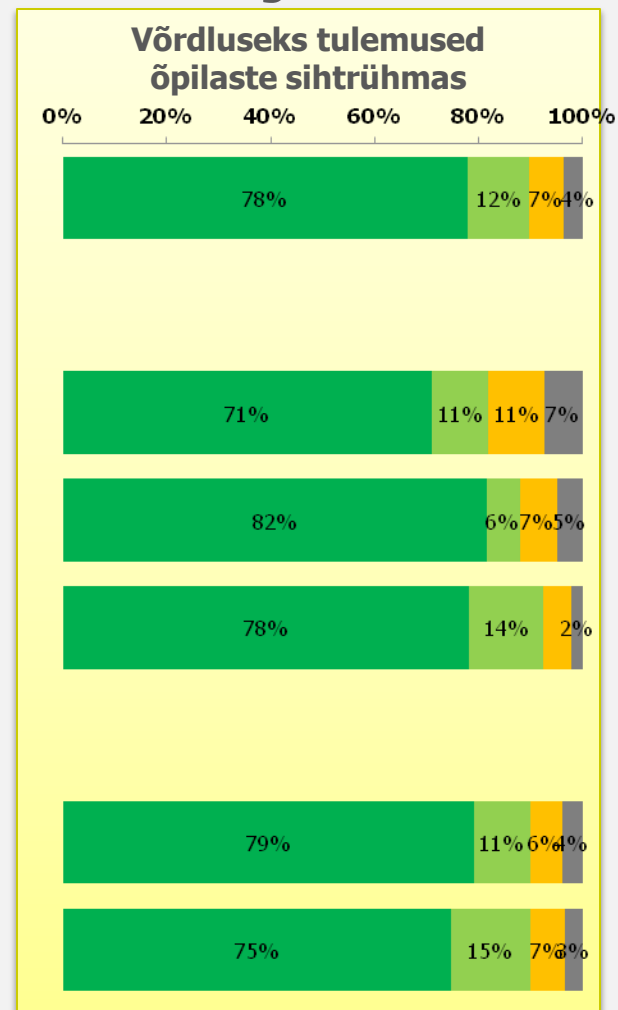
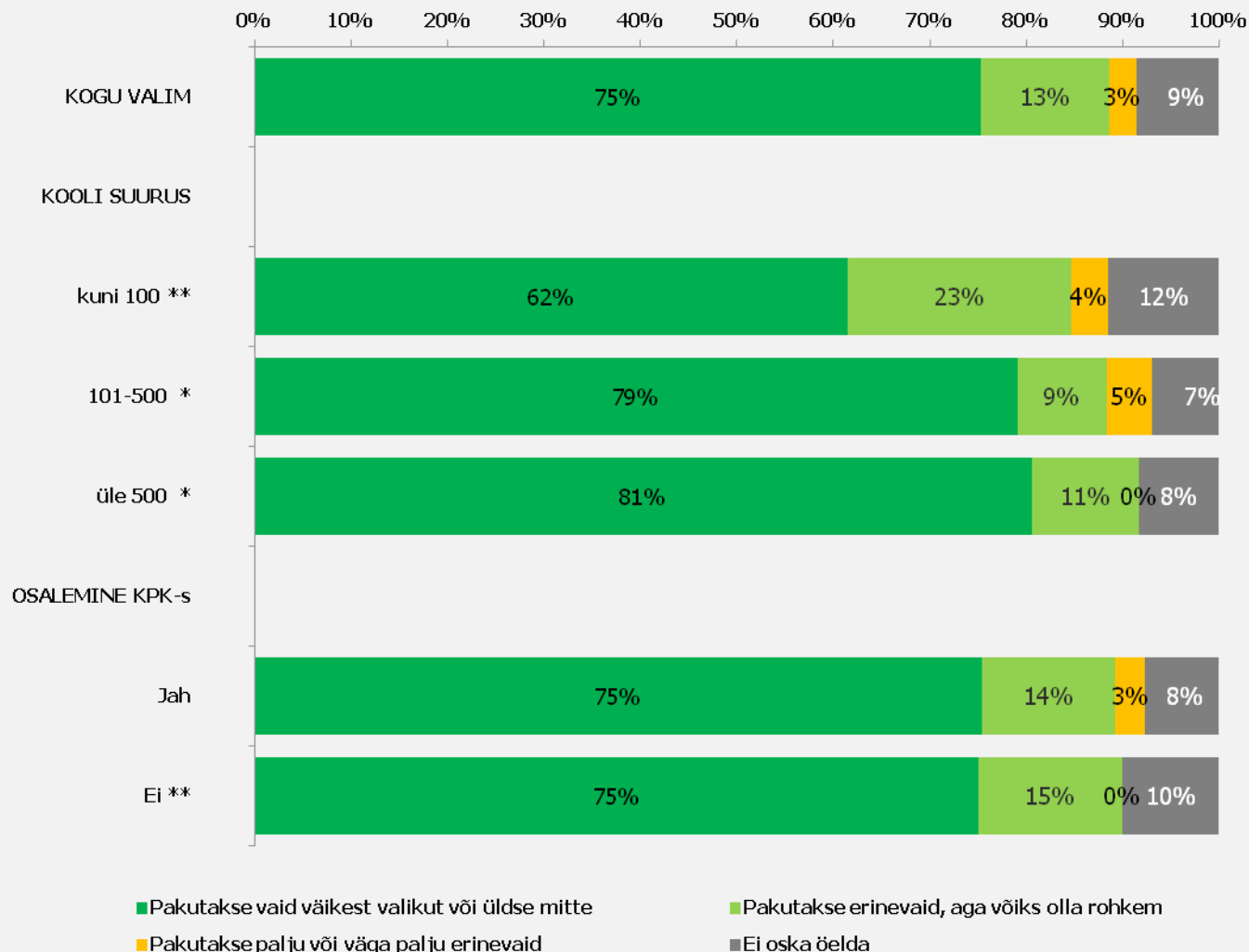
Õpetajad, n = 105

*30 < n < 50

**n < 30

Viljade ja marjade pakkumine koolis: värsked marjad

Kas Teie arvates pakutakse koolis piisavalt erinevaid värsked puu- ja köögivilju, marju?

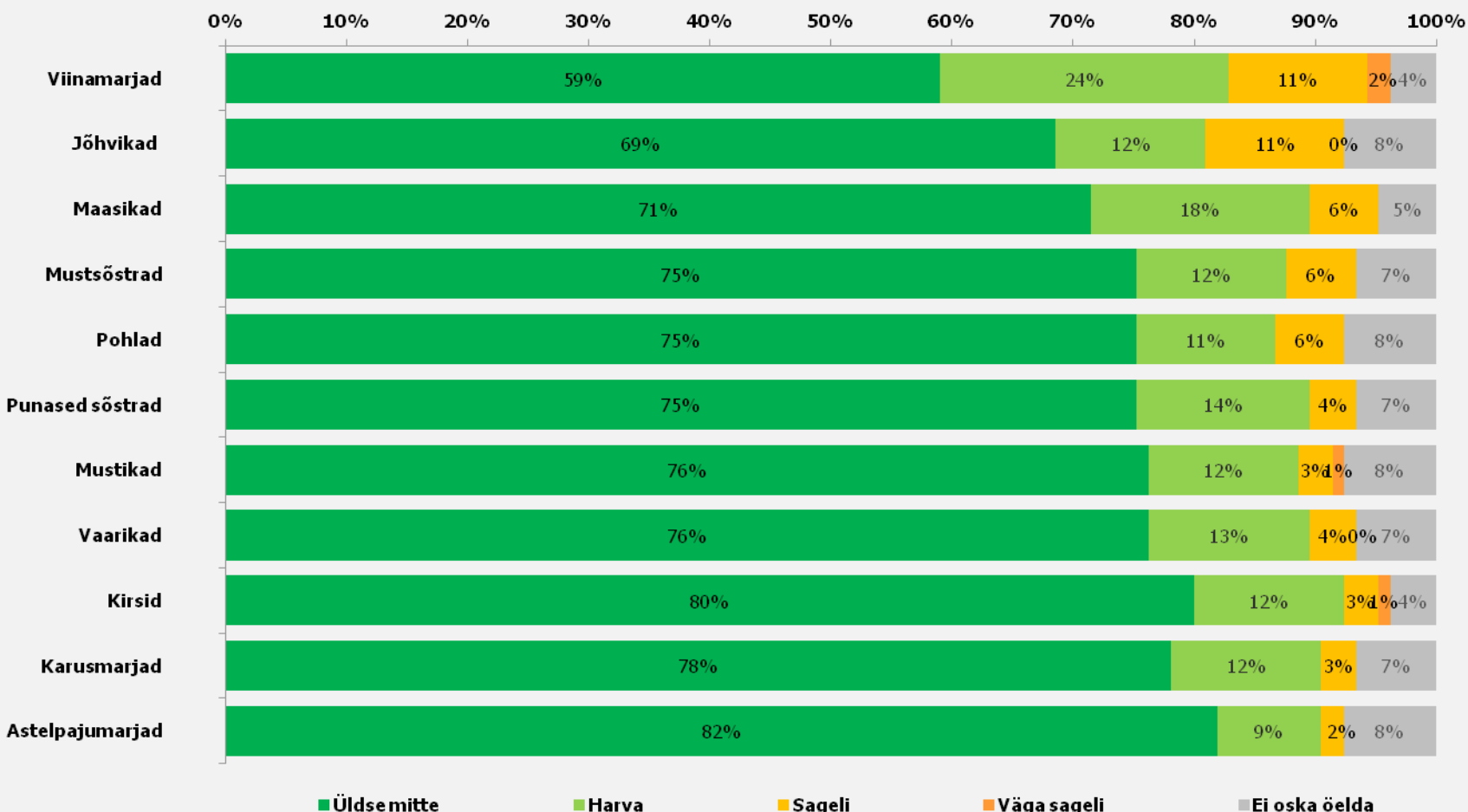

Õpetajad, n = 105
 *30 < n < 50
 **n < 30

Marjade pakkumise sagedus koolis: eraldi

Hinnake värskete puu- ja köögiviljade, marjade pakkumise sagedust Teie koolis (eraldi, tervelt või tükeldatult).

Keskmine hinnang 4-palli skaalal

1,5

Laste eelistused

III

1,4

IX

1,3

I

1,3

VIII

1,2

X

1,2

VII

1,2

V

1,2

II

1,2

IV

1,2

VI

1,1

XII

Õpetajad, n = 105

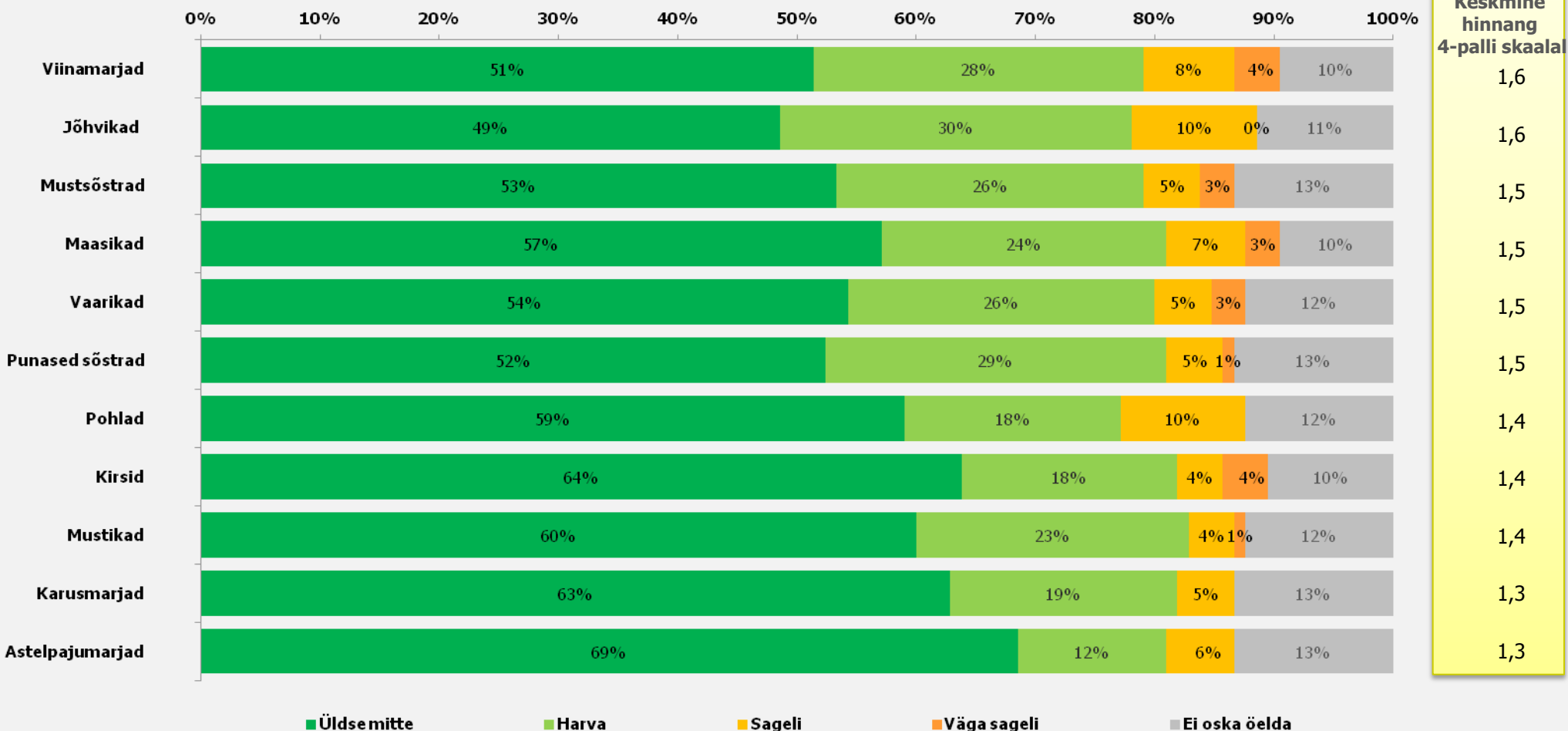
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

Marjade pakkumise sagedus koolis: toidu koostises

Hinnake värskete puu- ja köögiviljade, marjade pakkumise sagedust Teie koolis (salati või teiste kuumtöötlemata toitude koostises, nt. marjad magustoidul).

Õpetajad, n = 105
 *30 < n < 50
 **n < 30

Koolipuuviljakava korraldus koolides

KPK-s osalevate koolide õpetajatest on viljade ja marjade pakkumist märganud 78%. Enamasti tõid nad KPK-ga seoses välja, et puu- ja köögiviljade pakkumine on saenenud (78%) ja sortiment on laienenud (47%). Vastavat plakatit on märganud 51%.

KPK-s osalevate koolide õpetajate hinnangul pakutakse värskaid puuvilju KPK raames enamasti 1-2 päeva nädalas või vähem (78%).

Köögiviljade pakkumine KPK raames toimub selles osalevate koolide õpetajate hinnangul isegi sagedamini – 47% ütleb, et seda tehakse igal koolipäeval ja 37% hinnangul 3-4 päeva nädalas.

Marjade pakkumine KPK raames on selles osalevate koolide õpetajate hinnangul kõige kehvem. 51% liitunute arvates ei tehta seda üldse ning 31% ütleb, et seda tehakse paar korda nädalas või vähem.

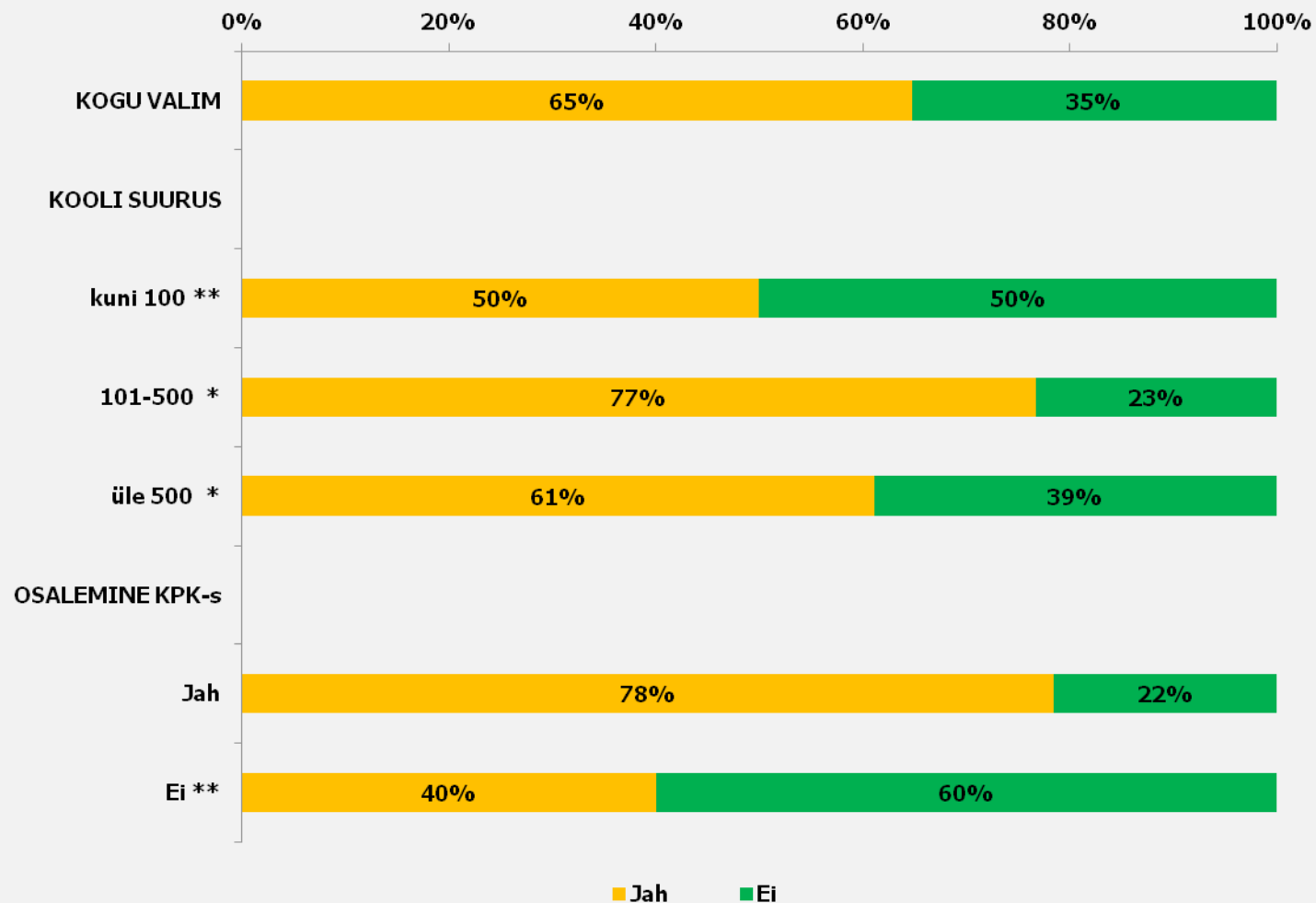
Puuviljadest ja marjadest pakutakse KPK raames selles osalevate koolide õpetajate hinnangul enamasti õunu (86%), porgandit (76%) ja pirni (69%). Järgnevad kapsas (35%) ja banaan (33%). Ülejäänud vilju ja marju pakutakse juba märgatavalt vähem.

Enamasti pakutakse vilju ja marju KPK-ga liitunud koolides söögivahetunnil (89%) ning pakutavad viljad ja marjad süüakse enamasti ära (90%). Viljade ja marjade järele jätmise põhjused on seotud sellega, et õpilastele ei maitse pakutud valik (47%) või neil on koolitoidust kõht täis (31%).

KPK vajalikkus on selles osalevate koolide õpetajate hinnangul suur. 82% toob poolt argumendina välja asjaolu, et nii saavad õpilased rohkem puu- ja köögivilju ning 76% hinnangul on õpilasi, kelle kodune olukord ei võimalda piisavalt puu- ja köögiviljade söömist. Lahtise vastusena oli ära toodud põhjendus, et nii saab tekitada lastes harjumust süüa puu- ja köögivilja. Vaid 4% õpetajatest on maininud vastuargumente – pooled neist arvavad, et pakutav valik on ühekülgne ega anna lisaväärtust ning poolte arvates pole valik õpilastele meelepärane.

KPK: viljade ja marjade pakkumise märkamine

Kas olete märganud, et koolis pakutakse koolipuuviljakava raames õpilastele lisaks puu- ja köögivilju või marju?

Õpetajad, n = 105

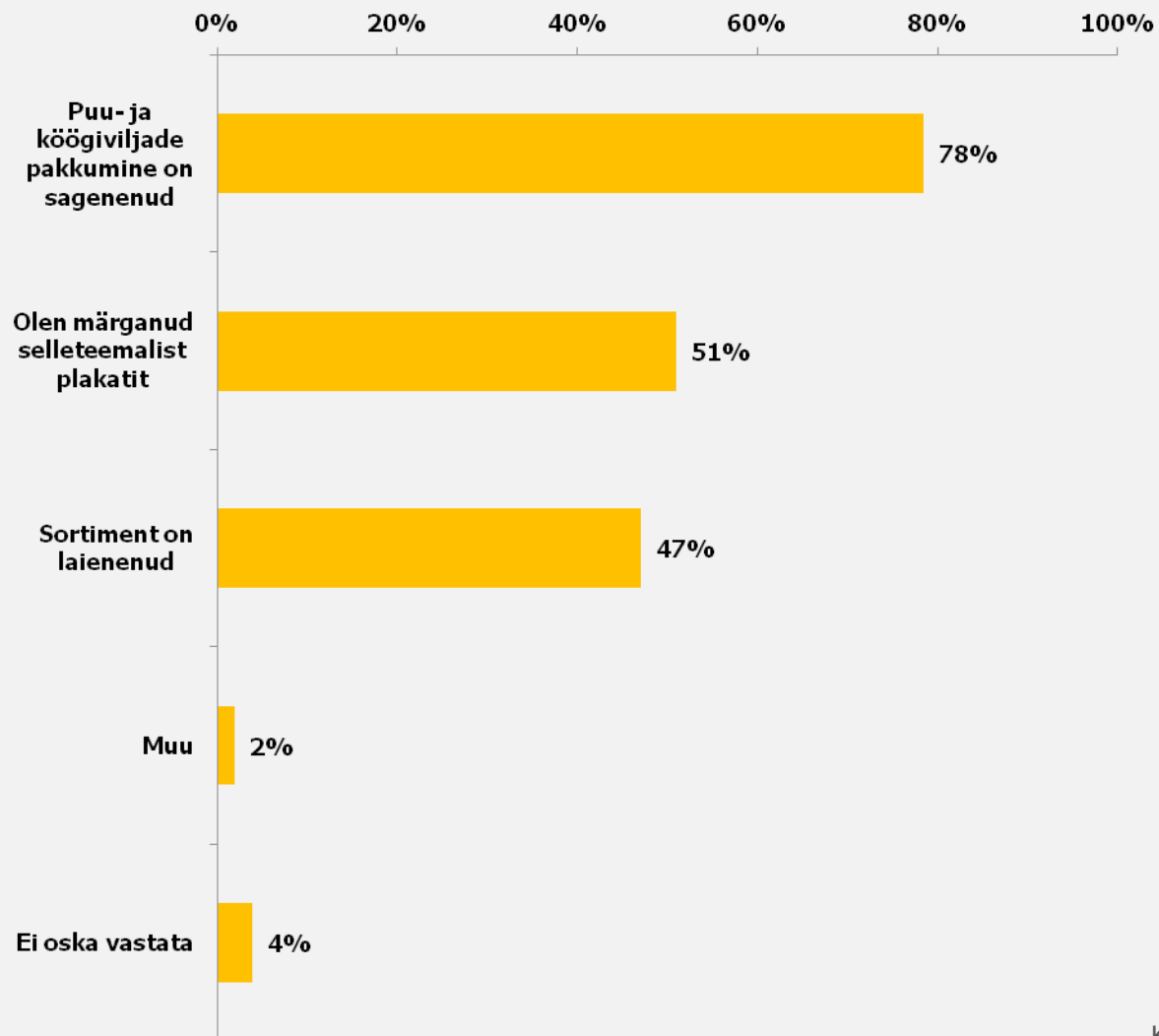
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

KPK: arenduste märgatavus

Mida olete seoses koolipuuviljakavaga märganud? *Mitu võimalikku vastust*

KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51

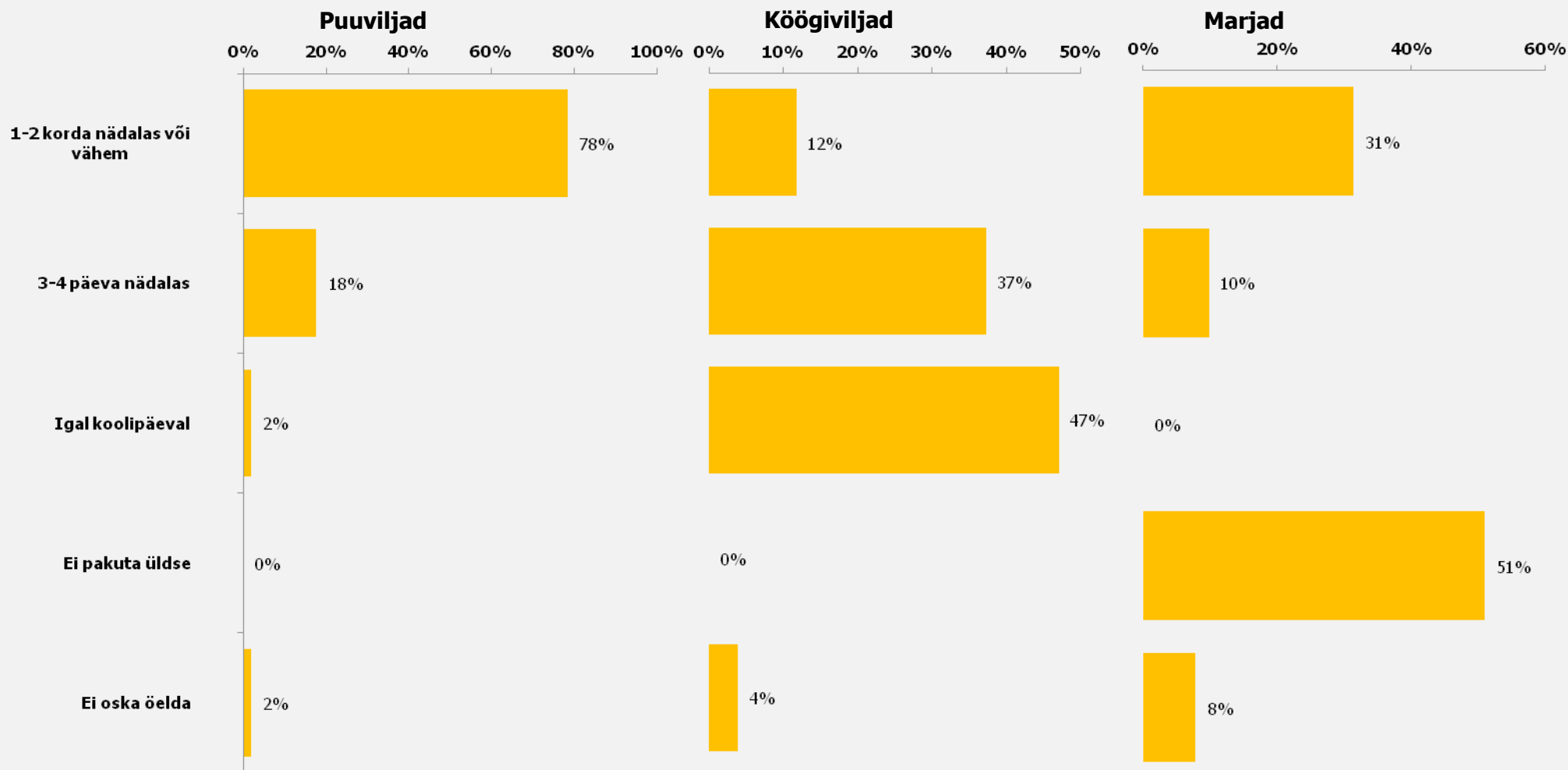
*30 < n < 50

**n < 30

KPK: värskete viljade ja marjade pakkumise sagedus koolides

Kui sageli pakutakse koolipuuviljakava raames Teie koolis õpilastele puu- ja köögivilju või marju?

KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51

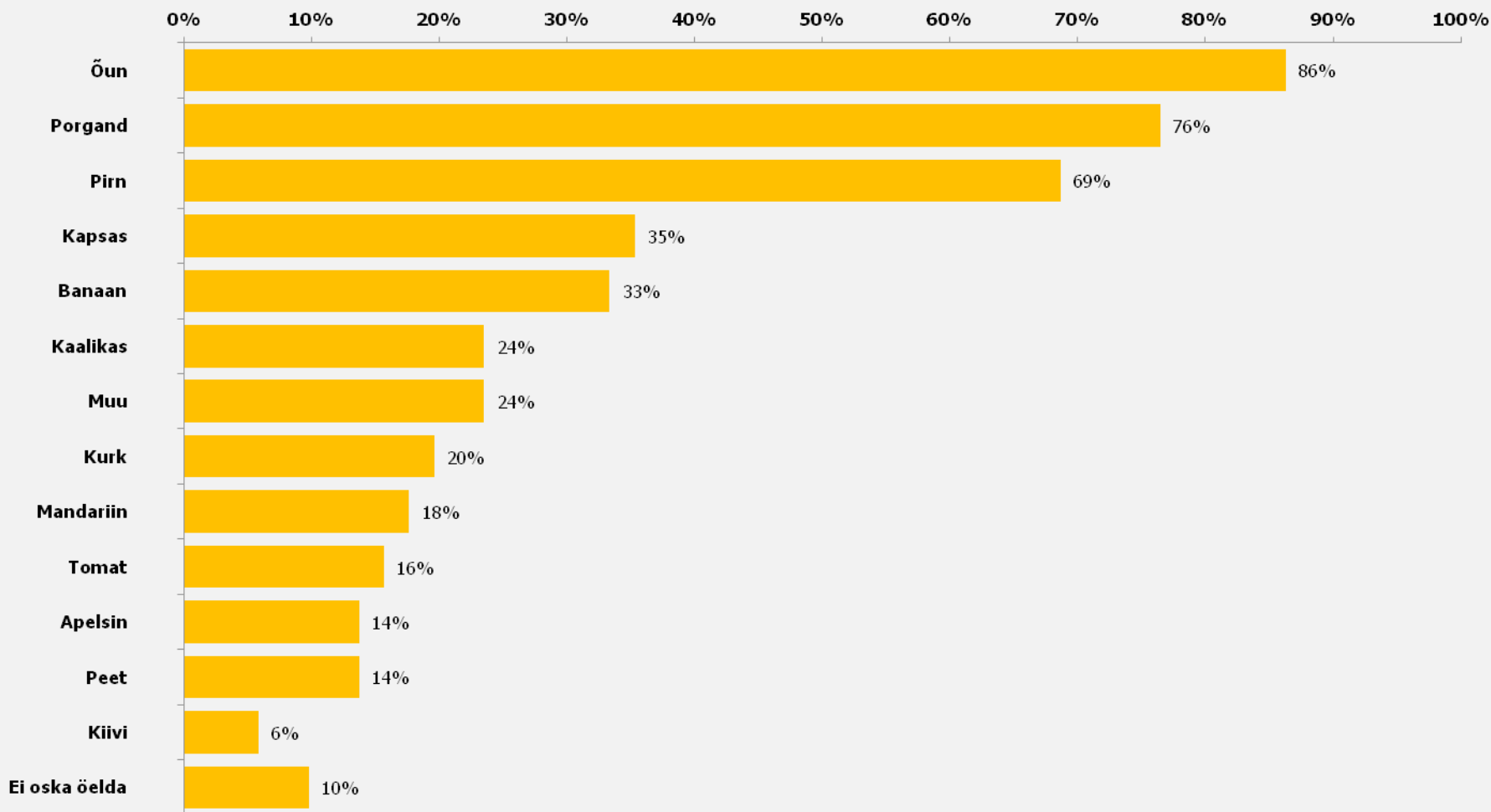
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

KPK: pakutavad viljad ja marjad

Nimeta koolipuuviljakava raames Teie koolis õpilastele sagedamini pakutavad puu- ja köögiviljad ning marjad. *Vaba-tekst vastused*

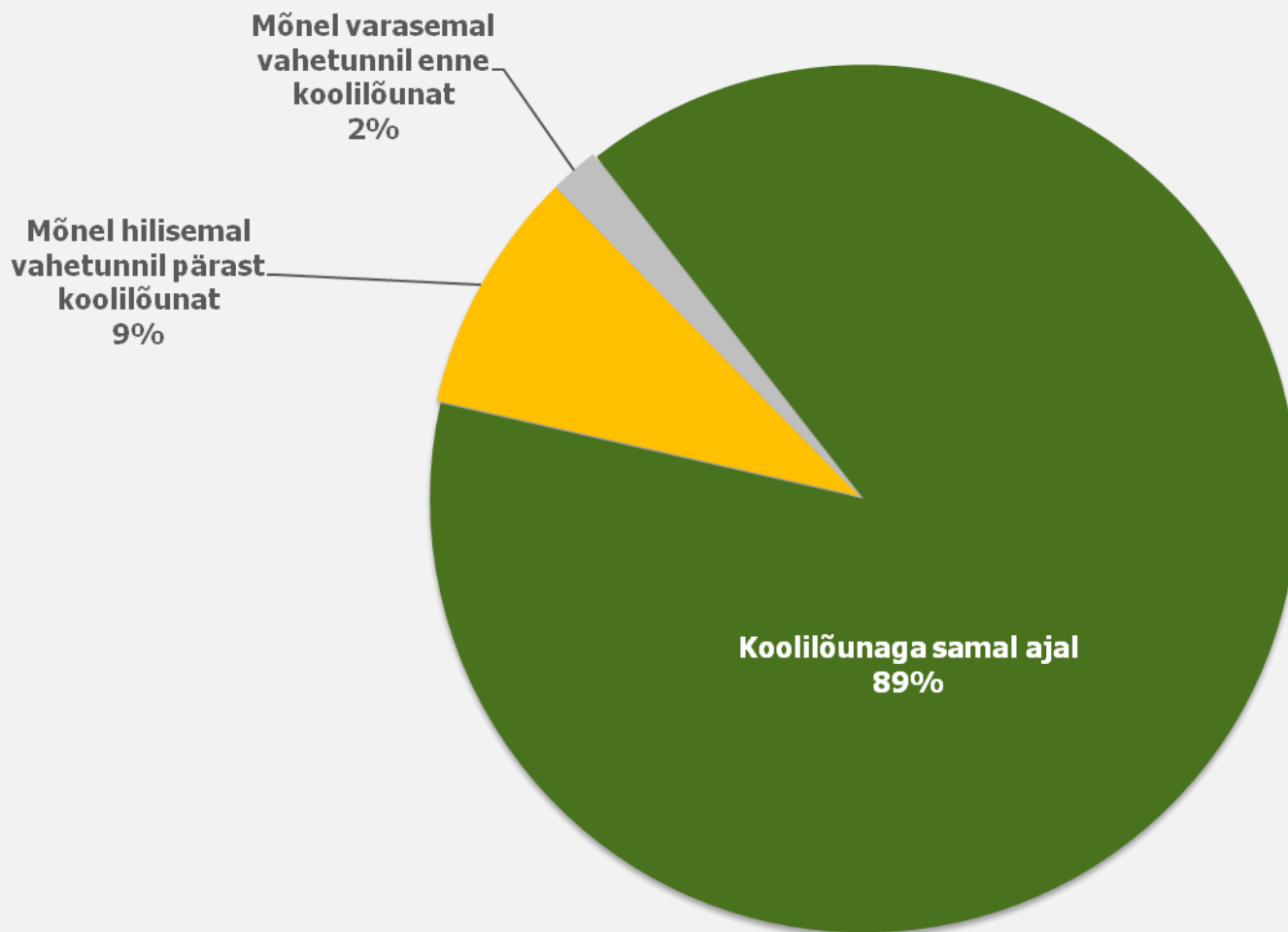
KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51

*30 < n < 50

**n < 30

KPK: viljade ja marjade pakkumise aeg

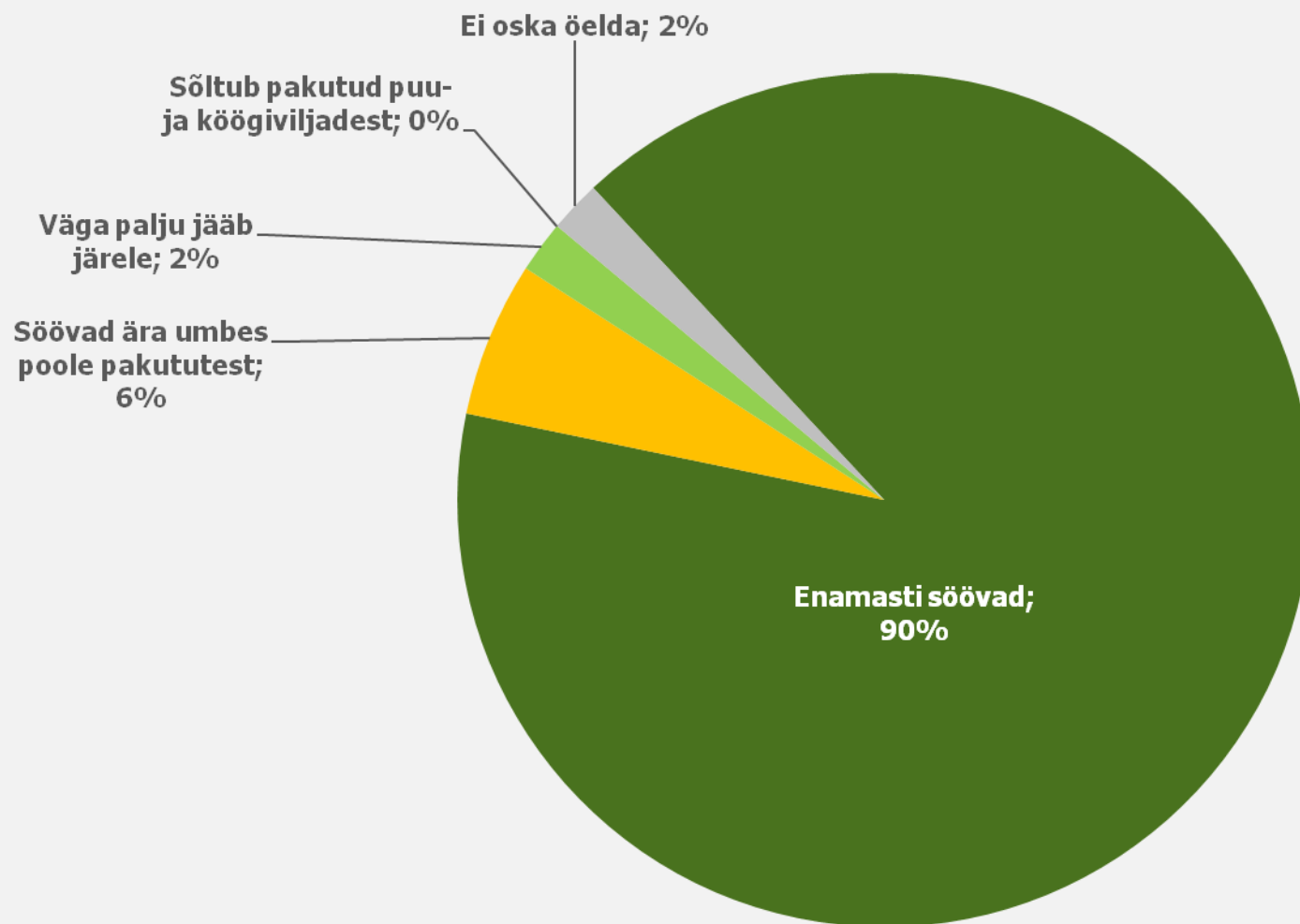
Millal koolipuuviljakava raames Teie koolis õpilastele puu- ja köögivilju ning marju pakutakse? *Mitu võimalikku vastust*

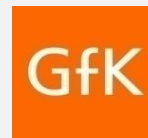
KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51
*30 < n < 50
**n < 30

KPK: viljade ja marjade söömine

Kas õpilased söövad koolipuuviljakava raames pakutavad puu- ja köögiviljad ning marjad ära?

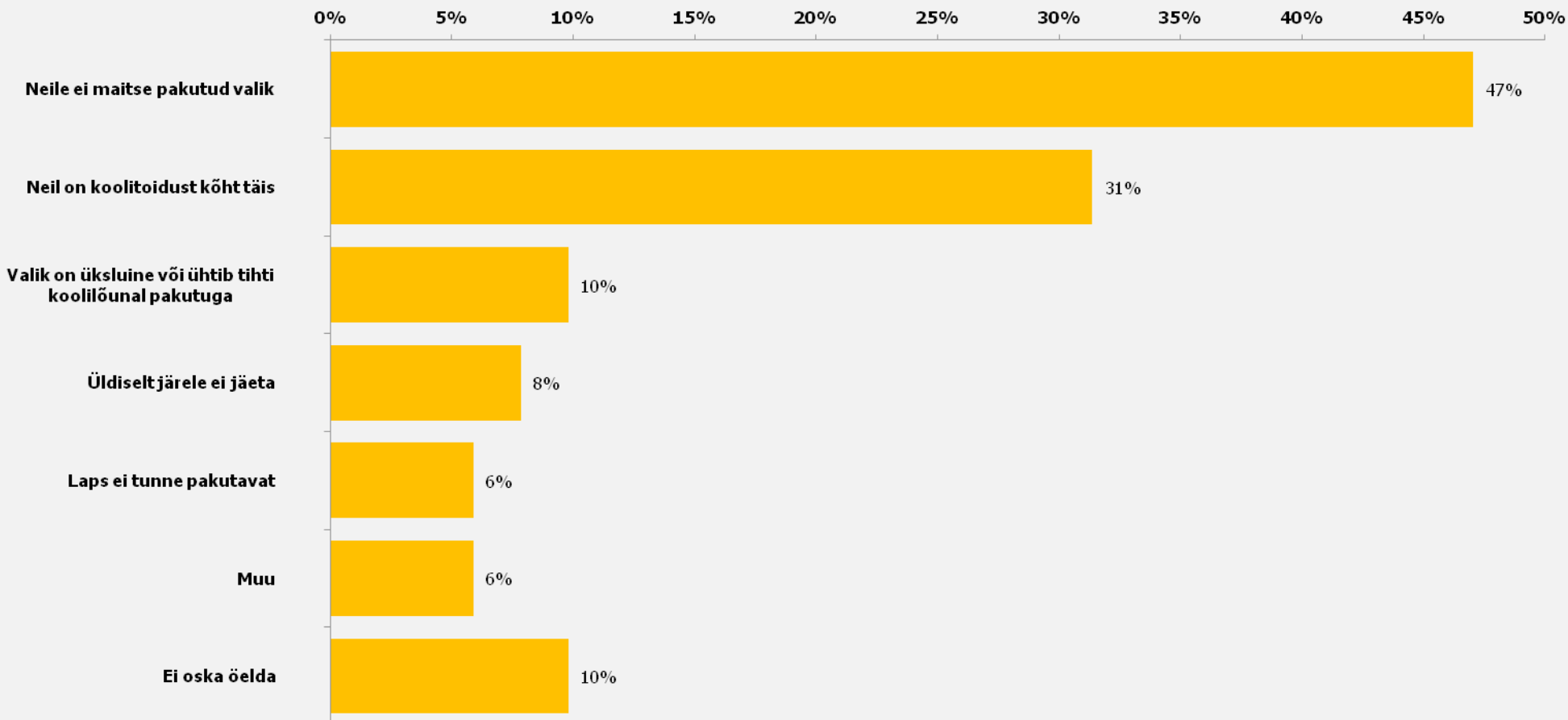

KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51
*30 < n < 50
**n < 30

KPK: viljade ja marjade järele jätmise põhjused

Kui õpilased jätavad koolipuuviljakava raames pakutavaid puu- ja köögivilju ning marju järele, siis mis on selle põhjusteks?
Mitu võimalikku vastust

KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51

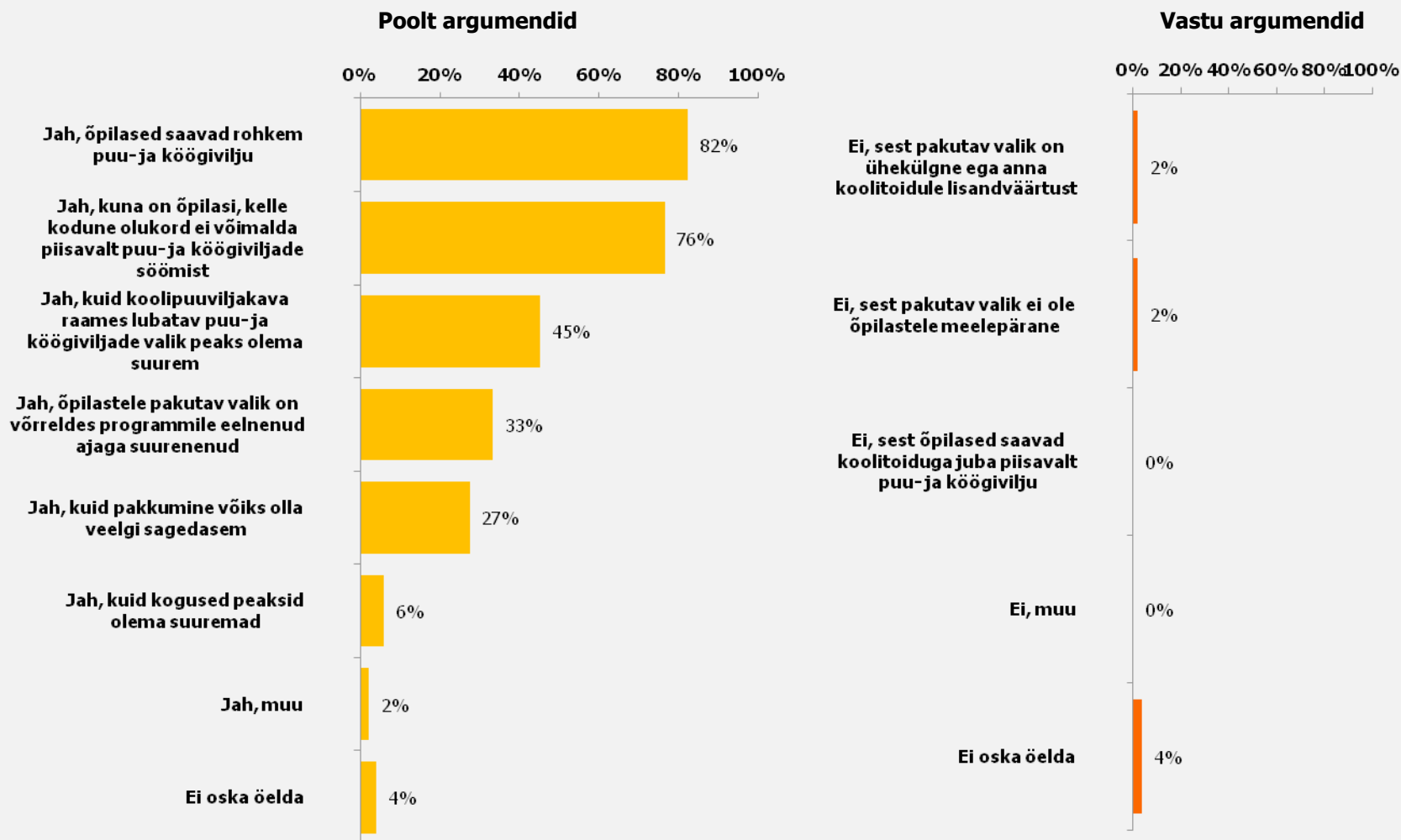
*30 < n < 50

**n < 30

GfK

KPK vajalikkus: poolt ja vastu argumendid

Kas Teie arvates koolipuuviljakava on vajalik? *Mitu võimalikku vastust*

KPK- s osalevate koolide õpetajad, n = 51

*30 < n < 50

**n < 30

Vahendajate sihtrühm

KPK: osalemine, viljade ja marjade pakkumine

Antud uuringu valimisse sattus 53 toitlustuse korraldajat, nendest 58% ütleb, et tema poolt esindatud kool osaleb KPK-s (31 vastajat). Rohkem on selliseid keskmise suurusega koolide hulgas. 17% tahaks osaleda KPK-s ning 19% ei oska antud küsimusele vastata.

KPK-s osalevatest koolidest 53% puhul vastutab selles osalemise eest toitlustaja, 22% puhul kool ning 19% puhul kohalik omavalitsus (KOV).

74% KPK-s osalejate hinnangul pakutakse värskaid puuvilju 1-2päeva nädalas. Värskeid köögivilju pakutakse samuti peamiselt 1-2 päeva nädalas (68%). Marjade pakkumine koolis on kõige väiksem, 65% vahendajate hinnangul tehakse seda paar korda kuus või harvem.

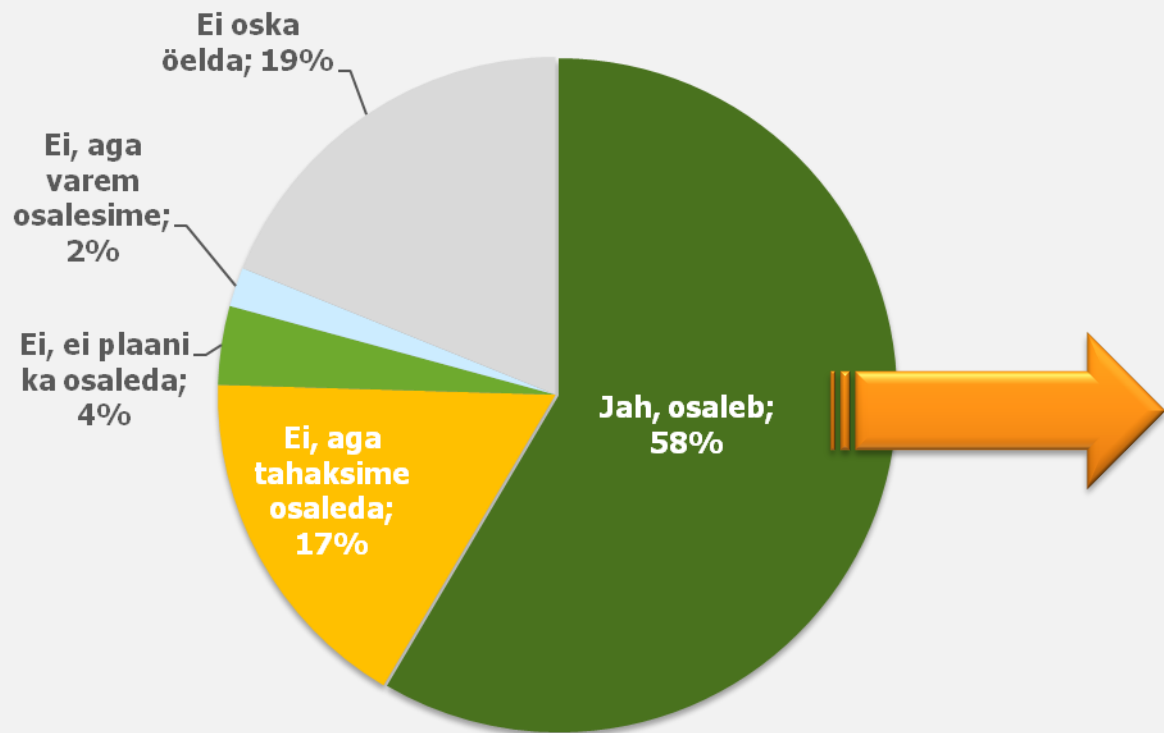
77% KPK-s osalejatest kasutab ka imporditud vilju ning 23% vaid eestimaise päritoluga vilju. Peamised põhjused, miks ei kasutata ainult eestimaise päritoluga vilju on asjaolud, et neid ei ole võimalik aastaringselt saada (92%), need on kallimad kui välismaised (58%) ning neid ei saa osta kohalikult pakkujalt (25%).

Eestimaist päritolu viljad ja marjad, mida KPK raames pakutakse on peamiselt porgand, kaalikas, kapsas, kõrvits, kurk ja peet. Ülejäänud viljade puhul oli eestimaise päritolu märkimine märgatavalt väiksem. KPK raames pakutavad mitte-eestimaise päritoluga viljad ja marjad on kõige sagedamini pirn, tomat, õun ja ploom.

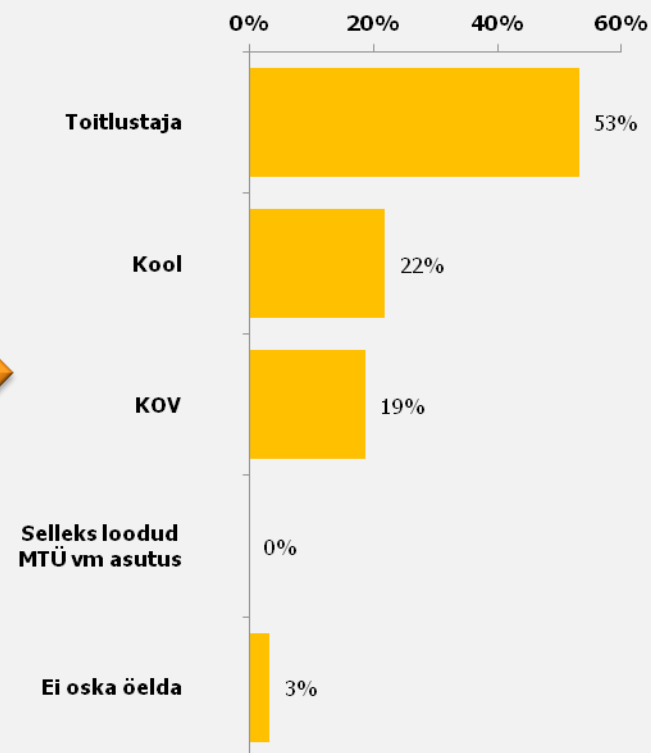
KPK: osalemine ja vastutus

Kas Teie poolt esindatud kool osaleb koolipuuviljakavas?

Toitlustuse korraldaja, n = 53

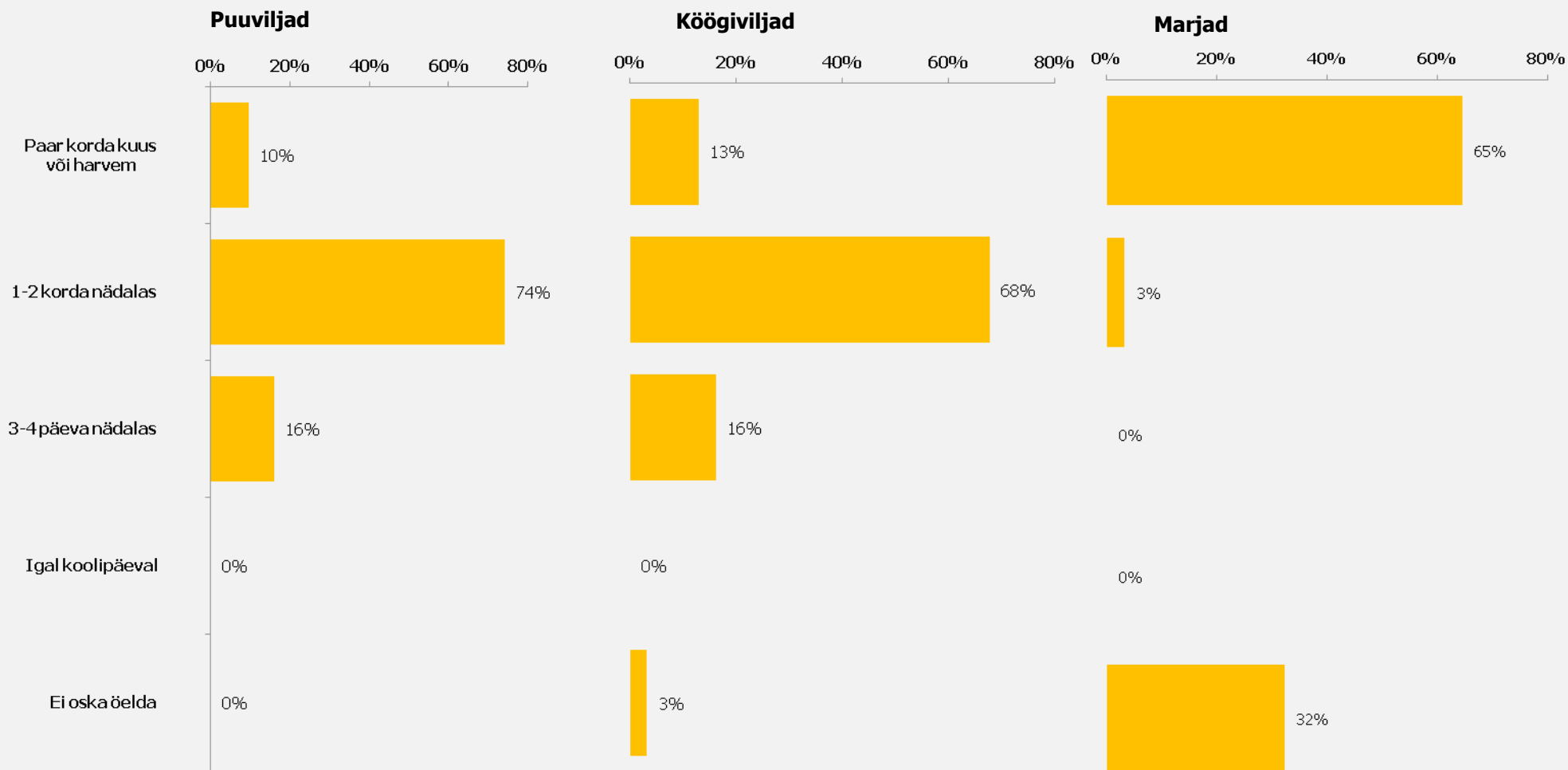
Kes Teie koolis vastutab/vastutas koolipuuviljakavas osalemise eest (maksab raha, korraldab varustamist)?

KPK vahendajad, n = 31

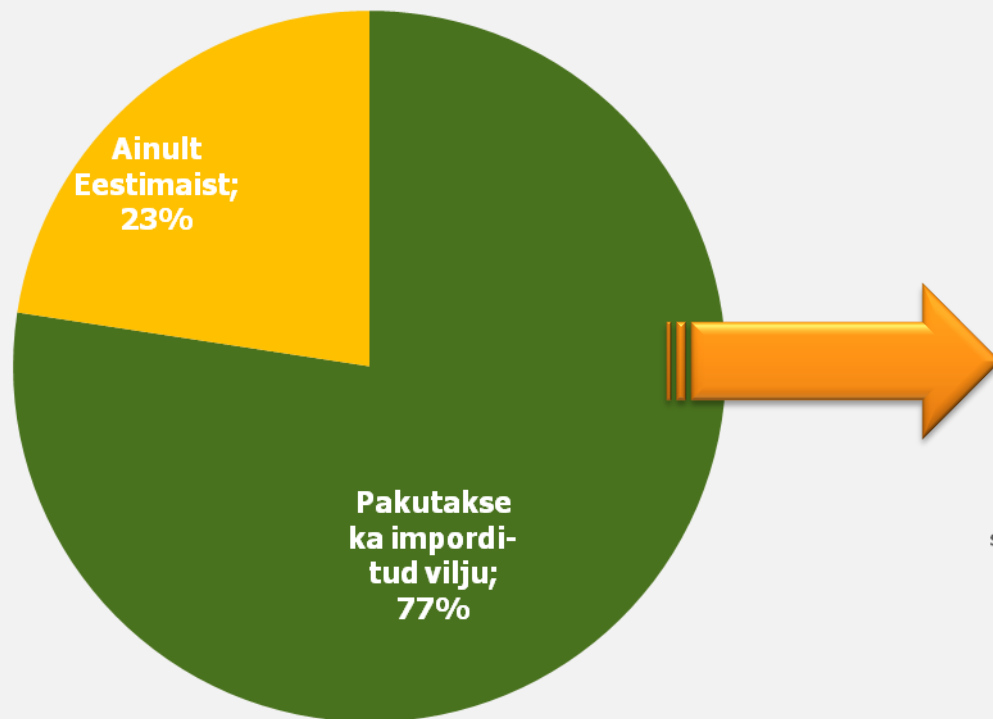
KPK: Viljade ja marjade pakkumine koolis

Kui sageli pakutakse/pakuti koolipuuviljakava raames Teie koolis õpilastele koolilõunal pakutavale lisaks puu- ja köögivilju või marju?

KPK: viljade päritolu

Kas Teie koolis pakutakse koolipuuviljakava raames vaid Eestimaise päritoluga vilju?

KPK vahendajad, n = 31

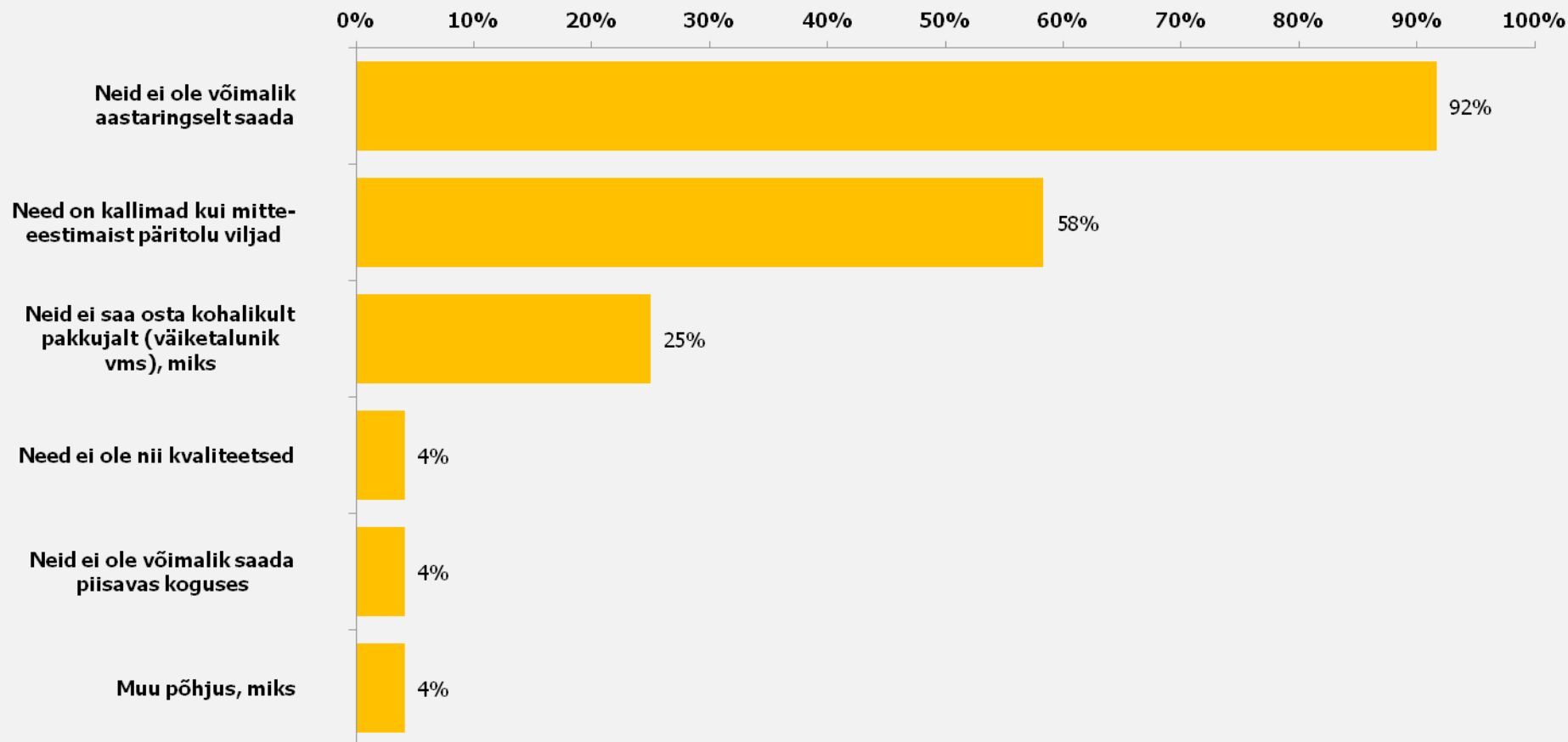
Miks ei pakuta Teie koolis ainult Eestimaise päritoluga vilju? *Mitu võimalikku vastust*

KPK vahendajad, pakuvad ka imporditud vilju: n = 25

KPK: põhjendused, miks ei pakuta ainult eestimaiseid vilju

Miks ei pakuta Teie koolis puuviljakava raames ainult Eestimaise päritoluga vilju? *Mitu võimalikku vastust*

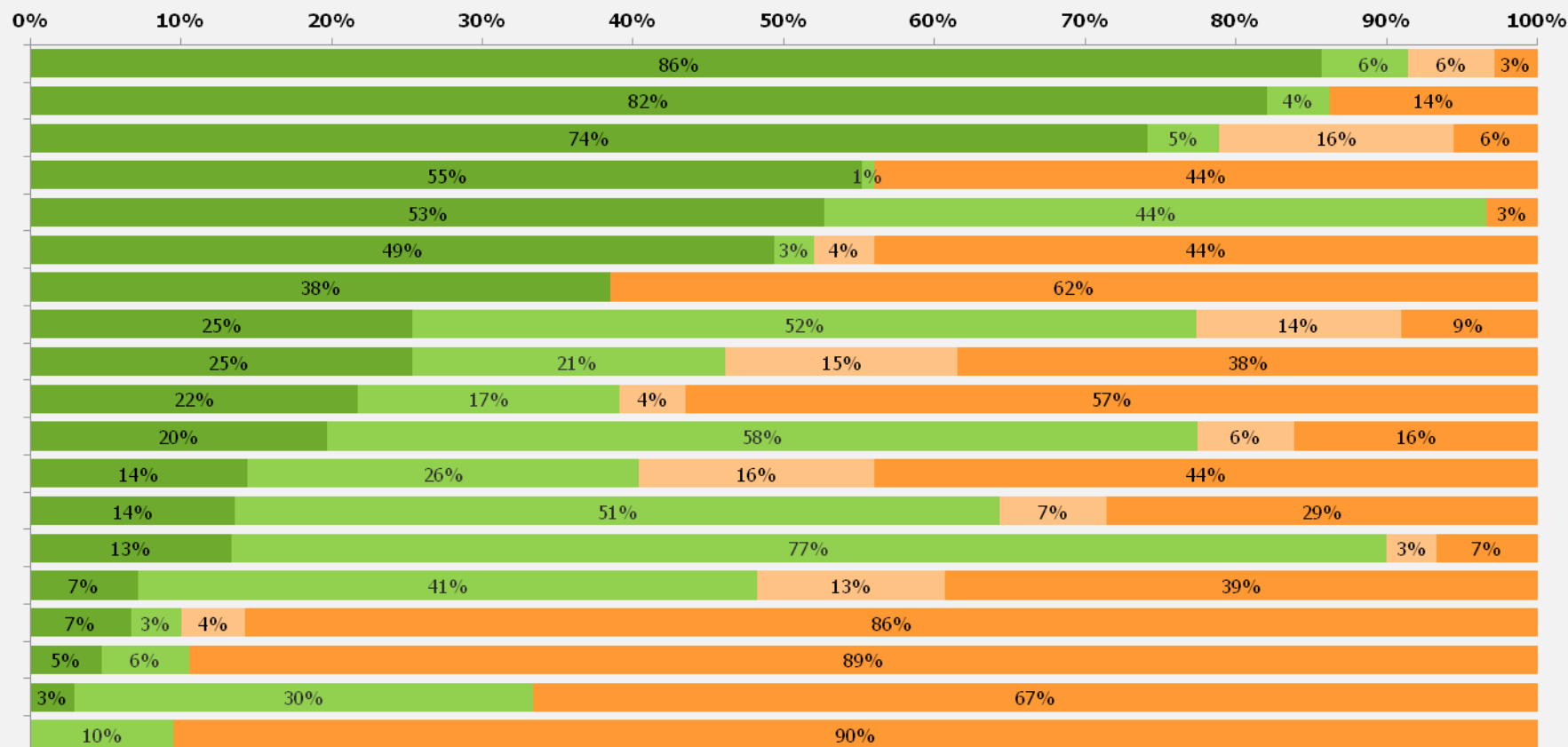

KPK vahendajad, pakuvad ka imporditud vilju: n = 25

KPK: viljade ja marjade päritolu

Kuidas on koolipuuviljakava raames enimpakutud puu- ja köögiviljade koguseline jaotus päritolumaajärgi (%) järgmiste viljade puhul Teie koolis?

Osakaalude keskmine, %

■ Eestimaist päritolu (sh FIE'd jt väiketootjad) ■ Mitte-eestimaist päritolu ■ Päritolumaad pole teada ■ Meie koolis neid programmi raames ei pakuta

KPK vahendajad, n = 31

GfK

KPK: korraldus ja efektiivsus

KPK peavad selle vahendajad vajalikuks ning peamised argumendid, nagu õpetajategi puhul, on need, et õpilased saavad rohkem puu- ja köögivilju (87%) ning osade õpilaste kodune olukord ei võimalda puu- ja köögiviljade söömist (74%). Samas on 61% vahendajaid seisukohal, et pakutav valik peaks olema suurem.

KPK-ga liitumise ja selles osalemisega seotud korraldust hinnatakse KPK vahendajate poolt lihtsaks (87%). Liitumisel tuli ette takistusi 3% hinnangul, kuid need ei olnud väga keerulised.

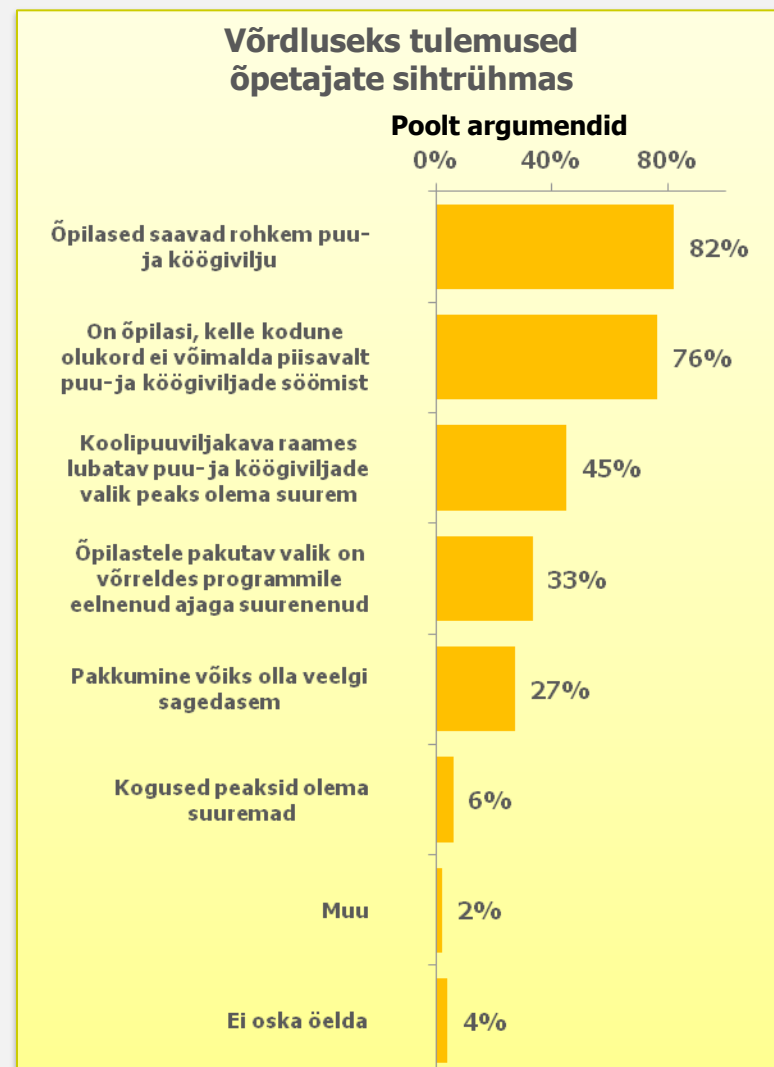
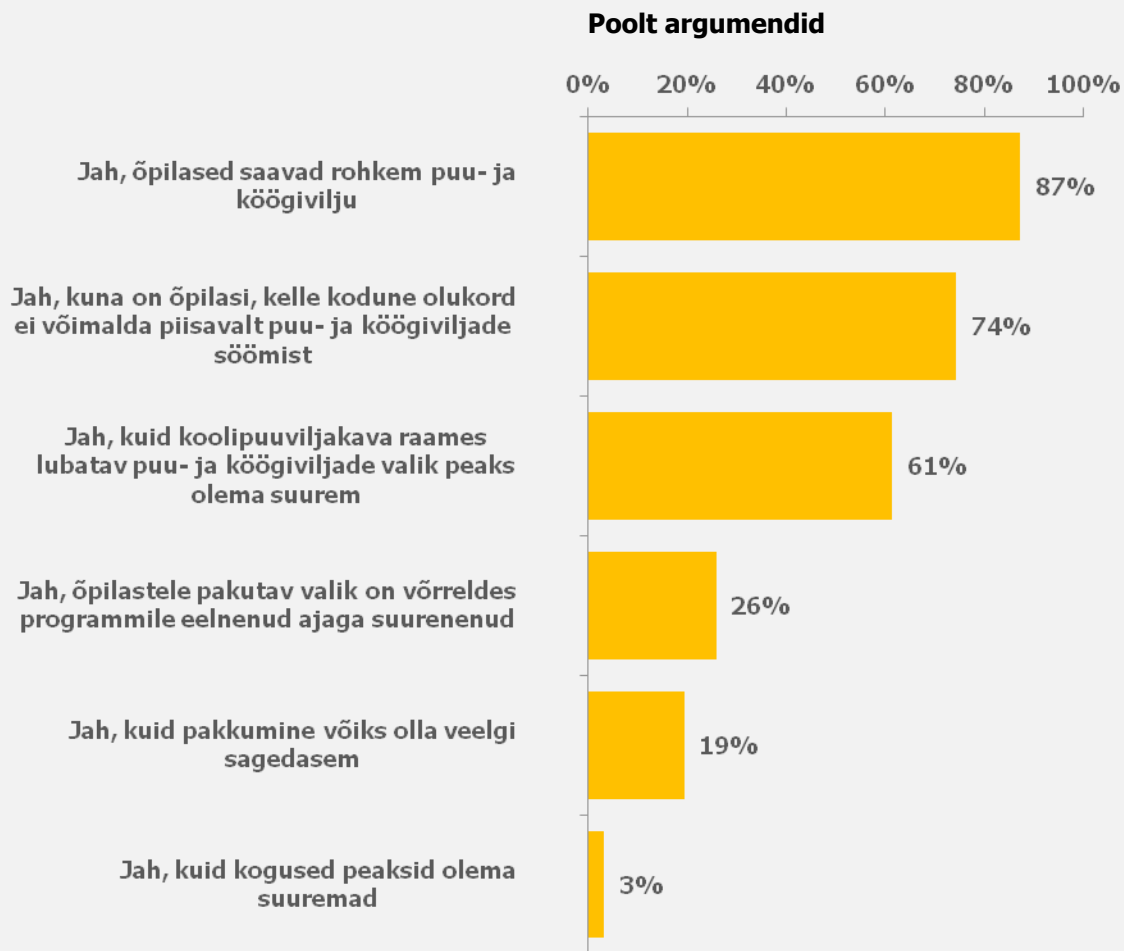
Liitumist ja osalemist saab KPK vahendajate hinnangul muuta lihtsamaks peamiselt stardiraha andmisega (48%). Samuti võiks riik enda peale võtta käibemaksu, mida praegusel hetkel ei tagastata (32%). 29% vahendajatest arvab, et ei peakski tegema muudatusi, sest praegune korraldus on väga hea.

81% KPK vahendajate arvates saab liitumist ja osalemist efektiivsemaks muuta nii, et lubada kasutada KPK raames pakutavaid vilju ja marju teatud juhtudel ka koos koolitoiduga (nt külmutatud marjad magustoidu peal). 42% hinnangul tuleks pöörata suuremat rõhku õpilaste harimisele puu- ja köögiviljade söömise kasulikkusest. 6% väljendab täielikku rahulolu ja ei oota muudatusi.

Olulisemad tegurid, mis peaks muutuma, et uued koolid liituks KPK-ga on toitlustuse korraldajate hinnangul prioriteetsuse järgi seotud esmajoones rahalise toetuse ja asjaajamise lihtsustamisega. Soovitakse, et riik või KOV annaks nn stardiraha ning võtaks enda kanda käibemaksu tasumise. Üks vastaja väljendas oma seisukohta iseäranis konkreetselt: "Seni kui õpilaste toiduraha ei suurene ja eelarvegi pingeline on, ei liitu me kuhugi. Pealegi ei ole lasteaedu sinna kaasatud ja kuidas sa ikka ühtedele annad, teistele mitte!" Asjaajamisel soovitakse vähem bürokraatiat ning abiks oleks eraldi koordinaatori olemasolu väljastpoolt kooli. Seejärel oodatakse pakutavate viljade valiku ja koguse suurenemist võrreldes praegusega.

KPK vajalikkus: argumendid

Kas Teie arvates koolipuuviljakava on vajalik? *Mitu võimalikku vastust*

KPK vahendajad, n = 31

KPK: liitumisega ja selles osalemisega seotud korraldus

Kuidas hindate koolipuuviljakavaga liitumisega ja selles osalemisega seotud korraldust?

Kas ja milliseid muudatusi tuleks teha koolipuuviljakava korralduses, et selles osalemine oleks mugavam ja sellega liitumine oleks mitteliitunutel kergem? *Mitu võimalikku vastust*

Kas ja milliseid muudatusi tuleks teha koolipuuviljakavas, et see oleks efektiivsem? *Mitu võimalikku vastust*

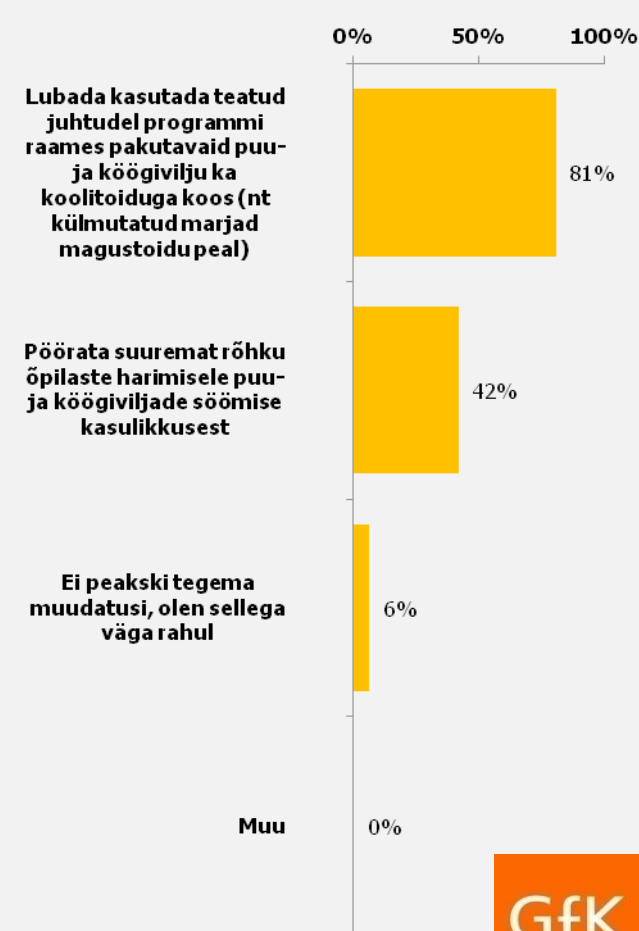
Liitumine ja sellega seotud korraldus

Liitumise muutmise lihtsamaks

Puuviljakava muutmise efektiivsemaks

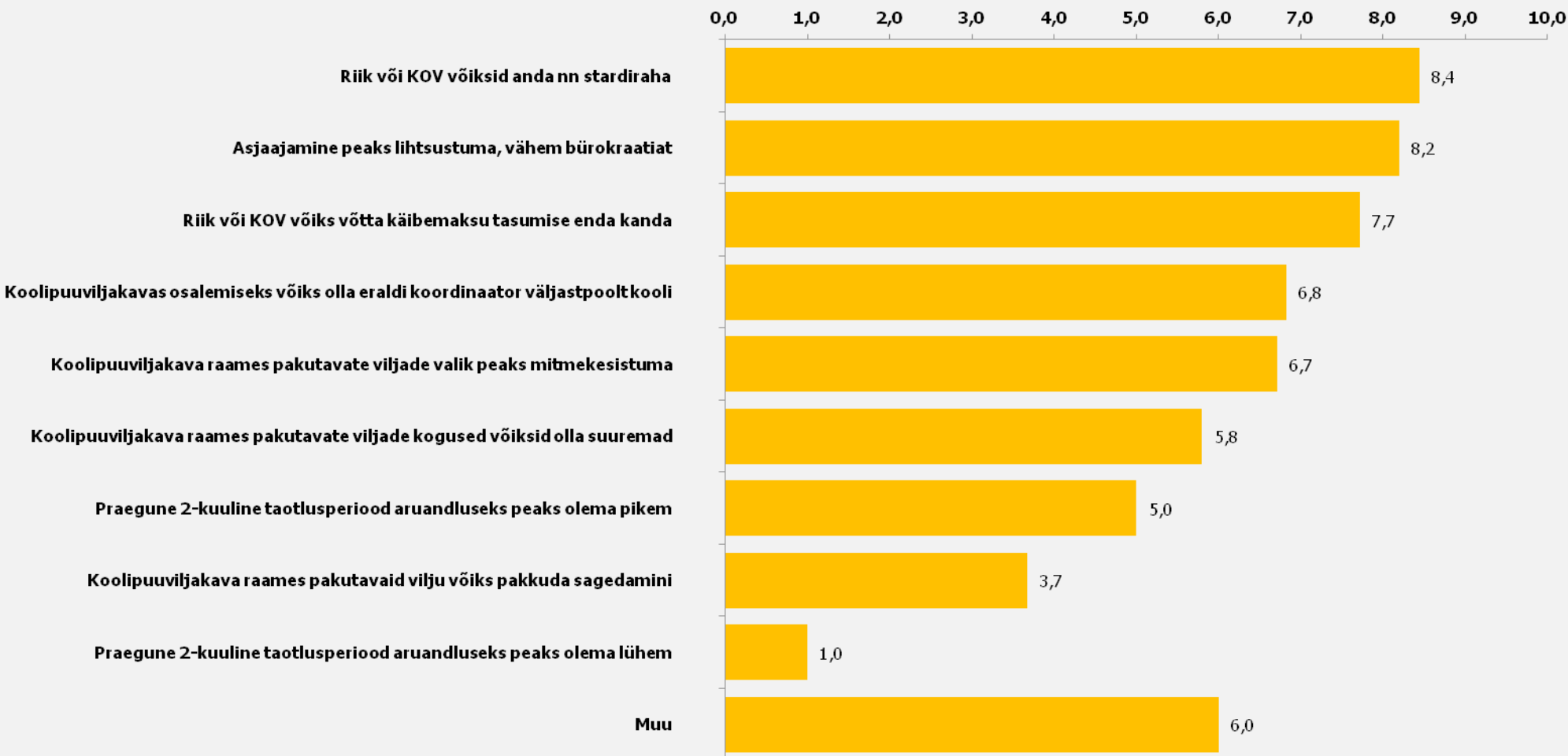

KPK-ga liitumine: tegurite prioriteetsus

Reastage tähtsuse järjekorras tegurid, mis peaksid muutuma, et kool liituks/saaks liituda koolipuuviljakavaga.

Keskmine hinnang
10 palli skaalal

Toitlustuse korraldajad, n = 53

GfK